

ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP. HCM

Xuân Ất Mùi

ĐẢNG ỦY,
BAN GIÁM ĐỐC
ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP.HCM

X u â n Ấ t M ù i 2 0 1 5

M ụ c l ụ c

Thông điệp đầu năm
của Giám đốc ĐHQG-HCM; **6**

TIÊU ĐIỂM - SỰ KIỆN

10 hoạt động chuyên môn nổi bật năm 2014; **9**
ĐHQG-HCM 2015: Đổi mới, hội nhập; **10**
ĐHQG-HCM tham gia xây dựng chính sách
của Đảng và Nhà nước; **14**
ĐHQG-HCM: Áp dụng PPP trong các dự án đầu tư; **17**
Tây Nam bộ: Một chương trình, một tầm nhìn; **20**
Khu Đô thị Đại học qua nghệ thuật nhiếp ảnh; **23**

10

9

23

KHOA HỌC - GIÁO DỤC

17 Nhà giáo được phong tặng danh hiệu NGND, NGUT; **30**
GS.NGND Phan Thị Tươi:
Sinh viên hãy biết nuôi dưỡng ước mơ và hoài bão; **31**
AEC: Áp lực lớn cho giáo dục đại học; **35**
ICDREC: Từ phòng thí nghiệm đến thị trường; **38**
TS Mary Ellen Beadle:
Sinh viên cần hiểu biết toàn diện để có cái nhìn toàn cầu; **40**
Chuyện chữ chuyện nghĩa: Giống dê du nhập nước ta từ bao giờ?; **44**
Trần Thị Mỹ Khánh:
Nghiên cứu khoa học giúp tôi phát hiện ra đam mê; **46**
KTX ĐHQG-HCM:
Tung bừng chào đón năm mới 2015; **48**
Cảm bằng mắt - Nghe bằng tim; **50**
Tỷ phú tuổi Mùi; **52**
Nhớ sách quốc văn một thời; **54**
Phòng học Hoa Sen - Không gian học tập lý tưởng; **56**

VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT

Người biết thổi hồn vào những giờ văn; **57**
Việt Nam và một số nước ăn Tết âm lịch giống Việt Nam; **60**
Năm Mùi nói chuyện con dê; **63**
Những năm Mùi trọng đại trong lịch sử Việt Nam; **69**
Người tuổi Mùi mừng tuổi mình; **72**
Vị phớ, vị quê; **75**
Truyện ngắn: Xuân tình nguyện; **78**
Còn gì vui hơn Tết đoàn viên; **80**
Tết trong niềm nhớ; **82**
Thơ: Mơ xuân/ Rộn ràng mùa xuân; **84**

31

84

63

92

NHỊP SỐNG TRẺ

Truyện ngắn: Tri âm; **85**
Cuối năm Ngọ nhớ người nuôi ngựa; **88**
Làm giàu từ dê; **90**
Cắm nang cho chiến sĩ Xuân tình nguyện; **92**
Thiên đường dưa sáp; **94**
Will Run - đường chạy nghị lực; **96**
Bạn biết gì về thịt dê; **97**

Thông điệp đầu năm của Giám đốc ĐHQG-HCM

PGS.TS. Phan Thanh Bình

2014 vừa khép lại

Chủ đề năm 2014 của ĐHQG-HCM là CHẤT LƯỢNG ĐẠI HỌC. Hoạt động trong năm qua dù rất đa dạng, phong phú nhưng tất cả đều hướng tới việc phục vụ chất lượng giáo dục, chất lượng đào tạo, chất lượng nghiên cứu khoa học.

Cùng với việc tiếp tục đẩy mạnh các chương trình đào tạo theo chuẩn quốc tế (chương trình đào tạo kỹ sư chất lượng cao; chương trình kỹ sư, cử nhân tài năng; chương trình tiên tiến), ĐHQG-HCM đã triển khai công nghệ đào tạo hiện đại CDIO nhằm phát triển kiến thức, kỹ năng, phẩm chất nghề nghiệp thiết yếu cho sinh viên. Là nơi tập trung tinh hoa của đội ngũ giảng viên và sinh viên nên công tác tuyển sinh luôn được ĐHQG-HCM quan tâm, chú trọng vì đây chính là "sản phẩm" mà ĐHQG-HCM sẽ cung ứng cho xã hội sau bốn năm giáo dục - đào tạo. ĐHQG-HCM đã hoàn thành "Đề án cải tiến tuyển sinh đại học, cao đẳng" dự kiến vận hành trong ba năm từ năm 2015-2017 nhằm đánh giá toàn diện năng lực học tập, khả năng tư duy giải quyết vấn đề, năng lực tham gia hoạt động xã hội của học sinh.

Năm 2014 hệ thống đảm bảo chất lượng giáo dục của ĐHQG-HCM đã hoàn thiện với 16 chương trình được đánh giá đạt chuẩn của Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á AUN (ASEAN University Network). Đặc biệt hai ngành Khoa học Máy tính và Kỹ thuật Máy tính được công

nhận đạt chuẩn mức 3 của ABET (Accreditation Board for Engineering and Technology) - đây cũng là hai chương trình đầu tiên của đại học Việt Nam được kiểm định quốc tế đạt mức công nhận cao nhất.

Mối quan hệ hợp tác trong lĩnh vực khoa học công nghệ của ĐHQG-HCM đều phát triển theo cả bề rộng lẫn chiều sâu. Hiện nay, ĐHQG-HCM hợp tác với nhiều trường đại học, viện nghiên cứu trên thế giới từ châu Á, châu Âu đến Bắc Mỹ, thực hiện nhiều chương trình, dự án, đề tài nghiên cứu khoa học với chất lượng và hiệu quả ngày càng cao.

ĐHQG-HCM đã tập trung đổi mới về chuyên môn trên cơ sở hợp tác với các trường đại học uy tín trên thế giới như University of California, Berkeley (UCB), University of California, Los Angeles (UCLA), Singapore Management University (SMU) ở ba mảng quan trọng là khoa học tự nhiên, khoa học giáo dục và khoa học quản lý/quản trị kinh doanh. Các hợp tác này giúp ĐHQG-HCM có cơ hội vươn lên để tiệm cận các trường đại học tiên tiến trên thế giới.

Giá trị của một đại học được đánh giá bằng những sáng tạo và đóng góp của đại học đó vào kho tàng tri thức, khoa học của nhân loại; đồng thời đại học đó cũng cần phải chuyển những giá trị tinh thần, khoa học thành những giá trị thực tiễn trong cuộc sống. Từ nhận thức này, nhiều năm qua hoạt động của ĐHQG-HCM đều

hướng đến mục tiêu phục vụ cộng đồng theo một chiến lược xuyên suốt bằng những dự án, mô hình kết nối chặt chẽ, thiết thực đã góp phần thúc đẩy sự phát triển về kinh tế, văn hóa, xã hội cho các địa phương và các vùng trọng điểm phía Nam.

Với vai trò là một trong những trung tâm khoa học lớn của đất nước, ĐHQG-HCM cũng đã tích cực tham gia đóng góp vào một số chủ trương, chính sách của Nhà nước, đặc biệt trong việc triển khai nghị quyết của Đảng về Đổi mới căn bản và toàn diện về giáo dục và đào tạo.

Năm 2014 ĐHQG-HCM đã đề ra "Định hướng xây dựng kế hoạch chiến lược giai đoạn 2016-2020, tầm nhìn 2030" với mục tiêu phát triển hệ thống và hoàn thiện mô hình tổ hợp ĐHQG-HCM trên cơ sở tự chủ đại học gắn với trách nhiệm giải trình (Accountability) trước xã hội và trách nhiệm tương ứng (Corresponding Responsibility) trong hệ thống. ĐHQG-HCM nỗ lực tạo môi trường, điều kiện thuận lợi để các đơn vị thành viên và trực thuộc đóng góp vào việc xây dựng ĐHQG-HCM thành một trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ đa ngành đa lĩnh vực, chất lượng cao, làm nòng cốt trong hệ thống giáo dục Việt Nam, sánh vai cùng các trường đại học lớn trong khu vực và quốc tế.

Bước vào 2015

2015 đất nước có nhiều ngày kỷ niệm trọng đại đồng thời cũng là dịp ĐHQG-

HCM nhìn lại 20 năm xây dựng, phát triển và hội nhập của mình. Nhìn lại để tự hào về chặng đường đã qua. Nhìn lại để nhận thức sâu sắc hơn trách nhiệm của mỗi người đối với sự nghiệp phát triển ĐHQG-HCM.

2015, năm mở đầu kế hoạch chiến lược cho một giai đoạn mới: giai đoạn phát triển và khẳng định.

Toàn cầu hóa là một quá trình tất yếu. Quá trình này các nền kinh tế, văn hóa sẽ xâm nhập nhau. Cạnh tranh và hợp tác đan xen nhau. Thời cơ và thách thức luôn là hai mặt của quá trình phát triển.

Việc hình thành cộng đồng kinh tế ASEAN (AEC) vào năm 2015 là một thách thức đối với Việt Nam nhưng cũng là cơ hội để quốc gia mở rộng thị trường lao động; tạo điều kiện trao đổi, hợp tác và huy động nguồn lực cho đào tạo và nghiên cứu khoa học. Cơ hội đó cần được nắm bắt. Đất nước phải đổi mới để hội nhập, và ngược lại cần hội nhập để đổi mới. Giáo dục phải thực hiện vai trò làm cầu nối để đất nước hội nhập quốc tế và vững tiến vào tương lai.

Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XI đã ban hành Nghị quyết 29 về Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo. Trong bối cảnh đó, ĐHQG-HCM chính thức đăng ký trước Đảng và Nhà nước sẽ làm đơn vị thí điểm triển khai đổi mới giáo dục đại học, bởi ĐHQG-HCM nhận thức rằng đổi mới đang là một yêu cầu bức thiết không chỉ xuất phát từ chỉ đạo của Chính phủ mà còn là yêu cầu nội tại của ngành

giáo dục, của ĐHQG-HCM. Việc đổi mới toàn diện sẽ tác động lên chất lượng đào tạo, chất lượng khoa học để từng bước hình thành hệ thống đại học định hướng nghiên cứu. Đổi mới toàn diện, ĐHQG-HCM sẽ góp phần hoàn thiện mô hình, cơ chế quản lý giáo dục hiện đại, theo chuẩn mực quốc tế.

Trên tinh thần đó, ĐHQG-HCM xác định chủ đề năm 2015 là ĐỔI MỚI - HỘI NHẬP với các nội dung trọng tâm:

- Hoàn thiện và nâng chất hoạt động liên thông, liên kết trong hệ thống về đào tạo và nghiên cứu khoa học, trao đổi học thuật giữa các đơn vị, các đối tác trong và ngoài nước, tạo bước đột phá về chất lượng đào tạo và nghiên cứu khoa học.

- Đổi mới và nâng cao chất lượng quản lý, chuyên nghiệp hóa trong mọi lĩnh vực hoạt động, chuẩn hóa các quy trình quản trị và điều hành, nâng cao vị thế ĐHQG-HCM.

- Tất cả hoạt động đều phải gắn với mục tiêu thực hiện kế hoạch chiến lược xây dựng và phát triển của ĐHQG-HCM. Phân bổ nguồn lực gắn với việc giao chỉ tiêu thực hiện nhiệm vụ và đánh giá kết quả thực hiện.

Một năm vừa khép lại, chúng ta vui mừng đón chào năm mới đang đến với tất cả niềm tin về một ĐHQG-HCM ngày càng phát triển bền vững, cùng cả nước đẩy mạnh đổi mới chất lượng giáo dục đại học, hội nhập khu vực và quốc tế.

Kính chúc quý thầy cô cùng toàn thể sinh viên ĐHQG-HCM dồi dào sức khỏe, hạnh phúc, thành đạt ■

10 HOẠT ĐỘNG CHUYÊN MÔN NỔI BẬT NĂM 2014

1. Hai chương trình đào tạo ngành Khoa học Máy tính và Kỹ thuật Máy tính của Trường ĐH Bách Khoa đạt chuẩn ABET đầu tiên của đại học Việt Nam.
2. Chip vi điều khiển thương mại SG-8V1 của ICDREC ĐHQG-HCM đoạt giải Nhất Giải thưởng Nhân tài Đất Việt 2014 và là một trong 8 sự kiện KH&CN tiêu biểu của Việt Nam năm 2014.
3. Thành lập Trung tâm Kiểm định Chất lượng Giáo dục.
4. Ký kết với UCLA (US) về phát triển Công nghệ Sinh học và Khoa học Giáo dục.
5. Ký kết hợp tác với Viện Hàn lâm Khoa học Công nghệ Việt Nam (VAST) về khoa học công nghệ và công tác đào tạo.
6. Hội thảo ĐHQG-HCM và SMU (Singapore) "Xây dựng cầu nối học thuật Tri thức không biên giới".
7. Hội thảo quốc tế về vật liệu cấu trúc khung cơ kim (Metal Organic Frameworks - MOFs) "150 Years of Beautiful Structures and Defects".
8. Triển khai Dự án Nâng cao năng lực quản lý các Trường ĐH và CĐ cộng đồng (hợp tác với Canada).
9. HS Phạm Tuấn Huy, Trường phổ thông Năng khiếu ĐHQG-HCM đoạt Huy chương Vàng toán quốc tế hai năm liên tiếp.
10. Kỷ niệm 10 năm thành lập Phòng thí nghiệm Công nghệ Nano ■

Chú thích ảnh:

1	2	3
4	5	6
7	8	9
10		

ĐHQG-HCM 2015:

Rực rỡ Ký túc xá sinh viên.
Ảnh: Nguyễn Minh Tân

ĐỔI MỚI, HỘI NHẬP

T.Việt, T.Giang, T.Hiếu, P.Anh, Đ.Nhi

PGS.TS Phan Thanh Bình
trình bày báo cáo Định hướng xây dựng
Kế hoạch chiến lược giai đoạn
2016-2020, tầm nhìn 2030.
Ảnh: Trường Giang

Sáng 25/12, ĐHQG-HCM đã tổ chức Hội nghị Thường niên 2014. Hội nghị đã thông qua Báo cáo tổng kết hoạt động 2014, Kế hoạch hoạt động 2015, Định hướng xây dựng Kế hoạch chiến lược giai đoạn 2016-2020 và tầm nhìn 2030. Năm 2015, ĐHQG-HCM lấy chủ đề là "Đổi mới và Hội nhập" và Kế hoạch chiến lược giai đoạn 2016-2020 lấy trọng tâm là Đảm bảo chất lượng đào tạo.

Toàn cảnh Hội nghị Thường niên 2014. Ảnh: Trường Giang

Nâng cao chất lượng đại học

Năm 2014 với chủ đề "Chất lượng đại học", các hoạt động

trọng tâm của ĐHQG-HCM đều hướng tới việc đảm bảo và nâng cao chất lượng hoạt động giảng dạy, học tập và NCKH.

ĐHQG-HCM đã tiên phong triển khai các mô hình, công nghệ mới trong giáo dục và đào tạo, góp phần đổi mới giáo dục đại học, phát triển kinh tế, xã hội. ĐHQG-HCM cũng đã chính thức đăng ký trước Đảng và Nhà nước là đơn vị thí điểm triển khai đổi mới căn bản toàn diện giáo dục đại học theo Nghị quyết số 29 của Trung ương Đảng tại Hội nghị Trung ương 8, khóa XI.

ĐHQG-HCM còn là đơn vị tiên phong trong cải tiến tuyển sinh đại học, cao đẳng; áp dụng công nghệ đào tạo CDIO; triển khai Đề án nâng cao chất lượng dạy và học tiếng Anh cho sinh viên; xây dựng mô hình tự chủ tài chính; nâng cấp hệ thống ký túc xá, phát triển Khu Đô thị Đại

Các đại biểu
chia thành 6 tổ thảo luận.
Ảnh: Trường Giang

học xanh, hiện đại...

Hoàn thiện cấu trúc ĐHQG

Năm 2015 Việt Nam gia nhập cộng đồng kinh tế ASEAN, khi đó nguồn nhân lực là một trong những lĩnh vực chịu tác động nhiều nhất. PGS.TS Huỳnh Thành Đạt - Phó Giám đốc ĐHQG-HCM, nhận định: "Nếu không đổi mới giáo dục đại học thì tình trạng thất nghiệp của sinh viên càng cao do cạnh tranh nhân lực giữa các nước ngày càng khốc liệt".

Với chủ đề "Đổi mới và Hội nhập", ĐHQG-HCM sẽ tiếp tục hoàn thiện nội dung chủ đề những năm trước để phát triển, từng bước nâng vị thế ĐHQG-HCM lên tầm cao hơn. Trong đó phải hoàn thành ba nhiệm vụ trọng tâm: Nâng cao chất lượng hoạt động liên thông, liên kết trong hệ thống về đào tạo và nghiên cứu, trao đổi học thuật; Đổi mới và nâng cao chất lượng quản lý, chuyên nghiệp hóa trong mỗi hoạt động, các quy trình quản trị và điều hành; Các hoạt động phải hướng đến mục tiêu và sứ mệnh của ĐHQG-HCM, phân bổ nguồn lực hợp lý gắn với việc giao chỉ tiêu và

đánh giá kết quả cụ thể.

Một trong những đề án nằm trong chiến lược đào tạo đạt chuẩn mực quốc tế được ĐHQG-HCM đánh giá quan trọng là hệ thống thông tin hỗ trợ giảng dạy và học tập (E-Learning) do Trường ĐH Bách Khoa và Trường ĐH KHTN thực hiện.

Trong chương trình xây dựng cơ chế tài chính đặc thù, ĐHQG-HCM cần có sự phối hợp với ĐHQG Hà Nội để xây dựng ĐHQG thành một trung tâm đào tạo đa ngành, đa lĩnh vực và chất lượng cao. Hướng đến chiến lược phát triển sức mạnh hệ thống

và nâng cao hiệu quả quản trị hệ thống, chương trình nghiên cứu và hoàn thiện cấu trúc của ĐHQG cũng được đưa vào chương trình hoạt động trong năm 2015.

Các công tác chính trị-tư tưởng, công tác sinh viên, công tác đào tạo, NCKH, quan hệ đối ngoại... đều nhằm thực hiện mục tiêu "Đổi mới và Hội nhập".

Chuẩn bị tâm thế hội nhập toàn cầu

Trong báo cáo Định hướng xây dựng Kế hoạch chiến lược giai đoạn 2016-2020, tầm nhìn 2030, PGS.TS Phan Thanh Bình

PGS.TS Phan Thanh Bình trao bằng khen cho các tập thể xuất sắc. Ảnh: Thái Việt

PGS.TS Huỳnh Thành Đạt trao thưởng cho các cá nhân xuất sắc. Ảnh: Thái Việt

- Giám Đốc ĐHQG-HCM, cho biết ĐHQG-HCM xác định sứ mệnh của mình là nơi đào tạo những người xuất sắc, nơi góp phần đổi mới quan trọng trong công cuộc phát triển đất nước, thúc đẩy tiến bộ xã hội, nơi tạo ra chuẩn mực của hệ thống giáo dục đại học trong nước đồng thời tiến tới xây dựng một trung tâm

giáo dục đại học hàng đầu ở châu Á.

Bên cạnh thời cơ, ĐHQG-HCM đang đối mặt với rất nhiều thử thách như nguồn nhân lực còn nhiều hạn chế về chất lượng, chuyên môn và trình độ ngoại ngữ. "Chúng ta cạnh tranh chưa cân sức trong hội nhập quốc tế và khu vực. Hiện nay, chúng ta vẫn

thiếu chuyên gia trong từng lĩnh vực. Chính sách của nhà nước chưa hoàn thiện. Chúng ta đang vẫn thiếu rất nhiều về tài chính", PGS.TS Phan Thanh Bình nhận định.

Theo đó, những vấn đề lớn ĐHQG-HCM cần làm là xây dựng mô hình tự chủ đại học, xây dựng cơ chế tài chính và nguồn nhân lực hợp lý, nâng cao chất lượng đào tạo, nghiên cứu khoa học, xây dựng khu đô thị đại học theo hướng thông minh với không gian mở.

"Giá trị cốt lõi của giáo dục mà chúng ta phải làm là đào tạo nguồn nhân lực trí thức, chuẩn bị cho sinh viên tâm thế tốt để hội nhập toàn cầu. Những trí thức thế hệ mới phải biết sống vì tập thể và phải chấp nhận đổi mới", PGS.TS Phan Thanh Bình khẳng quyết ■

ĐHQG-HCM khen thưởng KHCN 2014

Tại Hội nghị Thường niên, ĐHQG đã khen thưởng các đơn vị và cá nhân có thành tích xuất sắc trong hoạt động Khoa học - Công nghệ trong năm 2014.

Ba đơn vị xuất sắc là Trung tâm nghiên cứu Tôn giáo (Trường ĐH KHXH&NV), PTN Nghiên cứu và Ứng dụng Tế bào gốc (Trường ĐH KHTN) và Trung tâm Nghiên cứu và Đào tạo Thiết kế Vi Mạch (ICDREC).

Các cá nhân tiêu biểu gồm Th.S Phan Kim Ngọc, Ông Nguyễn Hương Việt (Trường ĐH KHTN), PGS.TS Trần Minh Thái, PGS.TS Trần Doãn Sơn (Trường ĐH Bách Khoa).

Ngoài ra, Hội nghị còn khen thưởng 4 tập thể và 18 cá nhân có thành tích nổi bật trong công bố khoa học quốc tế.

ĐHQG-HCM và Ban Kinh tế Trung ương ký kết thỏa thuận hợp tác. Ảnh: Ảnh Tân

ĐHQG-HCM tham gia xây dựng chính sách của Đảng và Nhà nước

Với vị thế và vai trò của mình, ĐHQG-HCM tham gia ngày càng tích cực và hiệu quả trong việc nghiên cứu, tư vấn, đề xuất, xây dựng chính sách của Đảng và Nhà nước trên nhiều lĩnh vực.

PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng

Góp phần xây dựng chính sách vĩ mô

ĐHQG-HCM tăng cường thắt chặt quan hệ và nhận được sự tin tưởng của Hội đồng Lý luận Trung ương, Ban Kinh tế Trung ương, các Ủy ban của Quốc hội, các thành viên của Chính phủ... để triển khai nhiều nội dung nghiên cứu, phối hợp tổ chức nhiều hội thảo khoa học và cùng giải quyết các vấn đề lý luận và thực tiễn.

Góp phần tổng kết 30 năm đổi mới và chuẩn bị văn kiện cho Đại hội Đảng XII, theo yêu cầu của Ban Bí thư Trung ương Đảng và Hội đồng Lý luận Trung ương, ĐHQG-HCM triển khai thực hiện báo cáo "Tổng kết việc nhận thức và giải quyết 8 mối quan hệ được nêu trong Cương lĩnh 2001". Báo cáo hoàn thành với chất lượng cao và được gửi đến Ban Bí thư Trung ương.

Một trong những dấu mốc quan trọng trong hợp tác nhằm nâng cao chất lượng công tác nghiên cứu, tham mưu, đề xuất xây dựng đường lối, chủ trương, chính sách kinh tế - xã hội của Đảng và Nhà nước giữa ĐHQG-HCM và Ban Kinh tế Trung ương là văn bản thỏa thuận được ký kết vào ngày 5/12/2013. Theo đó, hai bên sẽ phối hợp nghiên cứu các vấn đề lý luận và thực tiễn

phát triển kinh tế - xã hội Việt Nam trong điều kiện đẩy mạnh hội nhập quốc tế; làm rõ đường lối tiếp tục đổi mới kinh tế, đổi mới mô hình tăng trưởng và tái cơ cấu nền kinh tế Việt Nam; phát triển nền kinh tế thị trường định hướng XHCN ở Việt Nam... Trên cơ sở kế hoạch công tác giữa hai đơn vị, ĐHQG-HCM đã phối hợp chặt chẽ với Ban Kinh tế Trung ương và các đơn vị liên quan triển khai nhiều đề tài nghiên cứu, hội thảo chuyên sâu.

Năm 2014, ĐHQG-HCM phối hợp với Ban Kinh tế Trung ương, Chương trình định cư con người Liên Hiệp Quốc (UN-Habitat) và Ngân hàng Thế giới tổ chức Hội thảo "Quy hoạch và liên kết phát triển Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam" nhằm hỗ trợ TP.HCM, các địa phương cập nhật thông tin, kiến thức, kinh nghiệm trong nước và quốc tế về quy hoạch đô thị, liên kết vùng, tăng trưởng xanh; đồng thời là cơ hội để lãnh đạo các bộ/ngành, tỉnh/thành, các chuyên gia trong nước và quốc tế cùng thảo luận và đề xuất chủ trương đổi mới phát triển kinh tế - xã hội, thúc đẩy liên kết vùng kinh tế trọng điểm phía Nam.

ĐHQG-HCM tham gia Hội thảo "Liên kết vùng Đồng bằng sông Cửu Long trong tái cơ cấu

kinh tế và chuyển đổi mô hình tăng trưởng" do Ban Kinh tế Trung ương và Ban Chỉ đạo Tây Nam bộ tổ chức vào tháng 10/2014. Tại Hội thảo, PGS.TS Huỳnh Thành Đạt, Phó Giám đốc Thường trực trình bày tham luận về vai trò và đóng góp của ĐHQG-HCM, đặc biệt là vị trí của khoa học - công nghệ, nguồn nhân lực chất lượng cao cùng các giải pháp phát triển bền vững kinh tế, xã hội, văn hóa, giáo dục và nguồn nhân lực cho Đồng bằng sông Cửu Long trong bối cảnh hội nhập quốc tế và biến đổi khí hậu.

Theo đề xuất và đặt hàng của Ban Kinh tế Trung ương, Trường ĐH Kinh tế - Luật, thành viên ĐHQG-HCM hoàn thành báo cáo "Vị trí, vai trò của nhà nước, kinh tế nhà nước và doanh nghiệp nhà nước trong nền kinh tế thị trường định hướng XHCN ở Việt Nam". Báo cáo này là một trong những tài liệu phục vụ quá trình soạn thảo văn kiện Đại hội Đảng XII.

Tham gia tư vấn các văn kiện, bộ luật

Gắn với đào tạo và nghiên cứu khoa học, các trường thành viên ĐHQG-HCM có nhiều đề xuất, kiến nghị thiết thực trong việc xây dựng, triển khai, thực

PGS.TS Huỳnh Thành Đạt, Phó Giám đốc Thường trực ĐHQG-HCM phát biểu tại Hội thảo Liên kết Vùng ĐBSCL. Ảnh: Tư liệu

hiện chính sách quốc gia và ở các địa phương. Nhiều nhà khoa học ĐHQG-HCM tham gia hoạt động với các Ủy ban của Quốc hội và qua đó có những đóng góp trong việc tư vấn, hoàn chỉnh các văn kiện, bộ luật, báo cáo giám sát...

Các sự kiện Diễn đàn Kinh tế Mùa Xuân và Diễn đàn Kinh tế Mùa Thu diễn ra hàng năm do Ủy ban Kinh tế của Quốc hội, Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam chủ trì tổ chức đều có sự tham gia của các nhà khoa học ĐHQG-HCM. Tại các diễn đàn này, ĐHQG-HCM góp nhiều tiếng nói trong việc phân tích, đánh giá về quan điểm, chính sách, mô hình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Đồng thời, các ấn phẩm khoa học như *Báo cáo Thường niên 2013 - Những nỗ lực tái cấu trúc, Giáo dục đại học Việt Nam - Góc nhìn từ lý thuyết kinh tế - tài chính hiện đại, Nghiên cứu phát triển chính quyền đô thị tại Việt Nam...* là những tài liệu nghiên cứu đã được gửi đến lãnh đạo cấp cao và các tổ chức, cơ

quan hoạch định chính sách.

Theo yêu cầu của Ủy ban Pháp luật của Quốc hội và các ban soạn thảo luật, ĐHQG-HCM tham gia trực tiếp góp ý sửa đổi Hiến pháp năm 2013, tích cực tham gia soạn thảo Bộ luật Dân sự sửa đổi, Luật Ban hành Văn bản Quy phạm Pháp luật năm 2008, Luật Bồi thường Nhà nước năm 2010... Đa số các ý kiến, quan điểm, góp ý của các chuyên gia ĐHQG-HCM được sự đồng thuận cao của các đại biểu Quốc hội và ghi nhận trong các dự thảo luật. Trường ĐH Kinh tế - Luật đã phối hợp với các cơ quan, đơn vị trong lĩnh vực nghiên cứu luật pháp và tổ chức các hội thảo để cung cấp những cơ sở khoa học, những góp ý về Luật Doanh nghiệp sửa đổi, Luật Thuế thu nhập Doanh nghiệp sửa đổi, Luật Giáo dục Đại học, Luật Trọng tài Thương mại, Luật Hôn nhân và Gia đình, Luật Nhà ở, Luật Bảo vệ Môi trường, Luật Lao động...

Trường ĐH KHXH&NV triển khai nhiều chương trình

nghiên cứu về xây dựng đội ngũ trí thức khoa học - công nghệ, giai cấp công nhân, cơ sở lý luận và phương pháp luận nghiên cứu quản lý phát triển xã hội ở TP.HCM trong điều kiện đổi mới chính quyền đô thị. Những ý kiến và kiến nghị tại Hội thảo "Những định hướng chủ yếu tiếp tục phát triển văn hóa Việt Nam trong giai đoạn mới" đã góp phần xây dựng Nghị quyết Hội nghị Trung ương Đảng về vấn đề văn hóa.

Các cuộc hội thảo: "Sức sống của Chủ nghĩa Mác - Lênin trong thời đại ngày nay", "Những vấn đề cơ bản và cấp bách của triết học mác-xít" được Trung tâm Lý luận Chính trị ĐHQG-HCM phối hợp với Trường ĐH KHXH&NV tổ chức đã góp phần triển khai thực hiện Kết luận số 94 ngày 28/3/2014 của Ban Bí thư Trung ương về tiếp tục đổi mới việc học tập lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân.

Trường ĐH Công nghệ Thông tin góp ý cho Thông tư quy định chuẩn kỹ năng nhân lực công nghệ thông tin chuyên nghiệp do Bộ Thông tin và Truyền thông chủ trì, trong đó tập trung vào chuẩn kỹ năng kỹ thuật cơ sở dữ liệu.

Với những đóng góp thiết thực trong thời gian qua, ĐHQG-HCM hy vọng sẽ tăng cường, tạo điều kiện phát huy tốt nhất tiềm lực của các nhà khoa học, các cơ sở đào tạo để tham gia hiệu quả hơn trong nghiên cứu, tư vấn, đề xuất, xây dựng chính sách của Đảng, Nhà nước và các địa phương nhằm đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước ■

ĐHQG-HCM: ÁP DỤNG PPP TRONG CÁC DỰ ÁN ĐẦU TƯ

20 dự án ở Khu Đô thị ĐHQG-HCM, quận Thủ Đức với tổng vốn lên đến 8.682 tỷ đồng vừa được công bố tại Hội nghị xúc tiến đầu tư của ĐHQG-HCM vào ngày 17/12/2014. Tất cả dự án này thực hiện theo hình thức đầu tư đối tác công - tư (PPP) nên đã thu hút nhiều nhà đầu tư trong và ngoài nước.

V.Huyền

Phối cảnh
Trường đại học
Công nghệ Thông tin.
Ảnh: Nguyễn Minh Tân

Chủ tọa đoàn điều khiển Hội nghị. Ảnh: Nguyễn Thế Việt

Hình thức đầu tư đa dạng, hấp dẫn

Theo Trung tâm Dịch vụ và Xúc tiến đầu tư thuộc ĐHQG-HCM, đây là những dự án phục vụ giáo dục, thực hiện theo Luật Đầu tư. Nhà đầu tư được giao đất sạch hoặc những nơi người dân đã nhận tiền bồi thường còn ĐHQG-HCM lo đầu tư hạ tầng. Các dự án có thời gian từ 30-50 năm dưới nhiều hình thức đầu tư đa dạng như BOT, BTO, BT, BCC...

Một số dự án trọng điểm đáng chú ý trong danh mục này là dự án Bệnh viện ĐHQG-HCM quy

mô 500 giường, diện tích 2,15ha, vốn 1.600 tỷ đồng; Khu trung tâm Dịch vụ Cộng đồng 4 diện tích 4,64ha, vốn 1.000 tỷ đồng; Tòa nhà cao tầng trung tâm dịch vụ cộng đồng 1 diện tích 3,8ha, vốn 960 tỷ đồng; Nhà A - Khu Công nghệ Phần mềm (giai đoạn 2), vốn 800 tỷ đồng; Nhà B - Khu Công nghệ Phần mềm (giai đoạn 2), vốn 800 tỷ đồng; dự án Khu hồ cảnh quan diện tích 111ha, vốn 300 tỷ đồng...

Phó Giám đốc thường trực ĐHQG-HCM Huỳnh Thành Đạt cho biết: "Trong bối cảnh hiện nay, việc huy động vốn cho

đầu tư xây dựng hạ tầng, trong đó có các khu phức hợp chức năng là rất khó khăn. Nếu chúng ta phụ thuộc vào hoàn cảnh, chỉ mong chờ sự đầu tư từ Nhà nước, là tự loại mình dần khỏi cuộc cạnh tranh toàn cầu hóa, tụt hậu so với nền giáo dục thế giới. Do vậy, một trong những hướng đi mà chúng tôi lựa chọn chính là thu hút các nhà đầu tư tư nhân tham gia để tăng cường nguồn tài chính, phát triển hệ thống cơ sở vật chất, phục vụ cho hoạt động học tập, giảng dạy, cư trú, thể dục thể thao, vui chơi giải trí... cho tất cả học sinh, sinh viên và cán bộ, giảng viên".

Giám đốc Trung tâm Dịch vụ và Xúc tiến đầu tư thuộc ĐHQG-HCM Tăng Hữu Thủy nhấn mạnh: "Chúng tôi nỗ lực để chuẩn bị những dự án có chất lượng, thật sự hấp dẫn đối với các nhà đầu tư. Là một cơ quan giáo dục, nhưng chúng tôi đã chuẩn bị kỹ càng để thu hút được ngày càng nhiều nhà đầu tư quan tâm đến những dự án của mình. Với khung pháp lý về PPP đang dần được hoàn thiện và những cơ chế ưu đãi đặc thù của ĐHQG-HCM dành cho các nhà đầu tư, niềm tin của chúng tôi khi áp dụng

Toàn cảnh Khu B ĐHQG-HCM. Ảnh: Đinh Kiên Cường

Các nhà đầu tư thảo luận tại Hội nghị. Ảnh: Nguyễn Thế Việt

“ Chúng tôi cam kết và nỗ lực đồng hành đến cùng với các nhà đầu tư trong mỗi dự án. Đầu tư cho giáo dục theo hình thức PPP đang và sẽ là lựa chọn tất yếu của ngành giáo dục nói chung và của ĐHQG-HCM nói riêng nhằm xây dựng những trung tâm giáo dục đủ sức, đủ tầm để sánh vai với các nước trên thế giới

PGS.TS Huỳnh Thành Đạt,
Phó Giám đốc thường trực ĐHQG-HCM

hình thức đầu tư PPP trong các dự án giáo dục là rất lớn”.

Đồng hành đến cùng với các nhà đầu tư

Tại Hội nghị, Ban giám đốc ĐHQG-HCM giải đáp cụ thể những băn khoăn của một số nhà đầu tư về tính pháp lý của phần đất triển khai dự án, cơ cấu huy động vốn, khả năng thu hồi vốn... Những thông tin này cho thấy các dự án đều rất triển vọng.

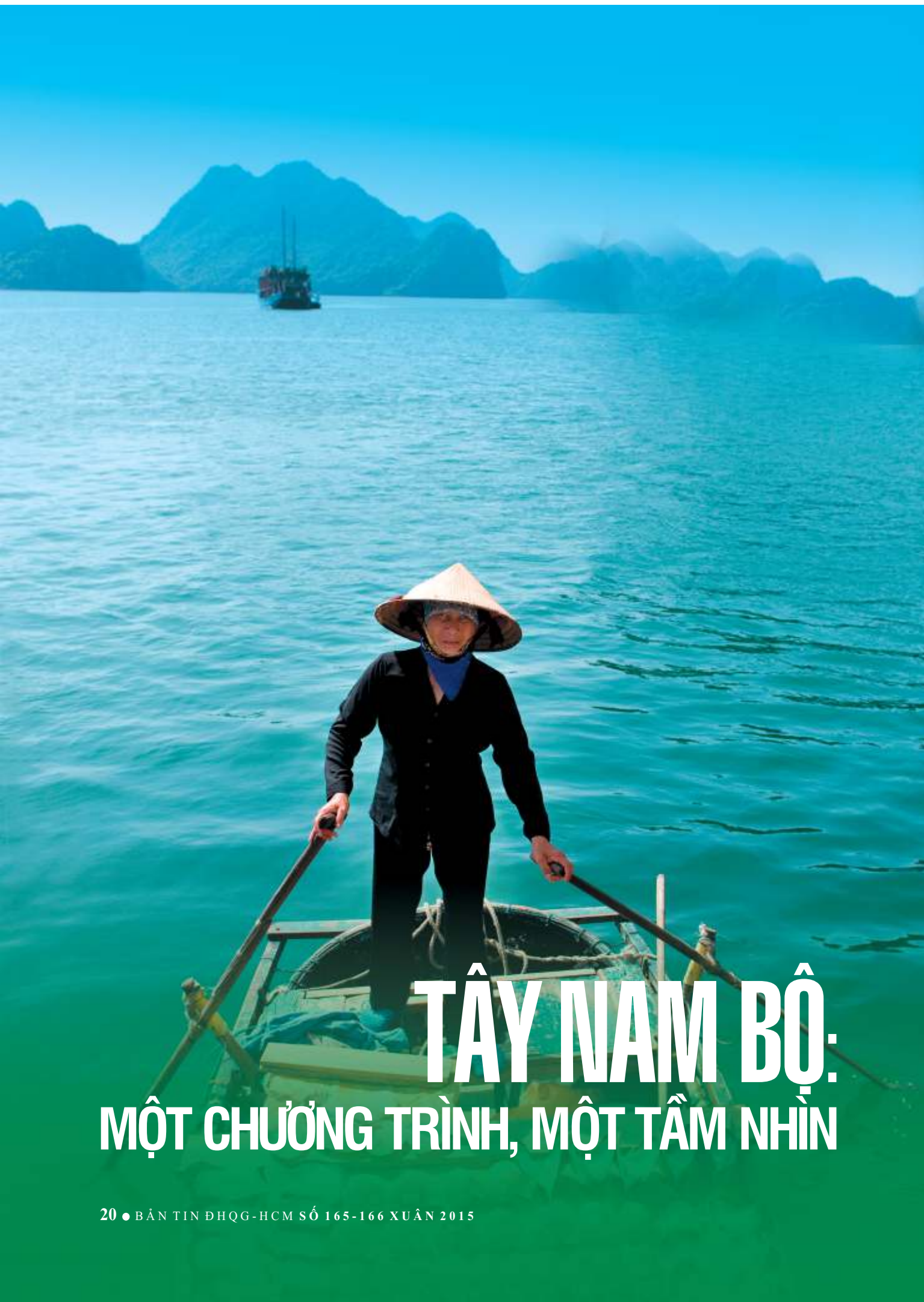
Theo Trung tâm Dịch vụ và Xúc tiến đầu tư, 100% quỹ đất để triển khai các dự án kêu gọi xã hội hóa đầu tư của ĐHQG-HCM là đất sạch, đã giải phóng mặt bằng và người dân đã nhận đền bù; phần hạ tầng (điện, đường, trường, nước, viễn thông...) cũng được hoàn thiện. "Đất sạch, không phải trả tiền thuê đất cùng với hạ tầng hiện đại là hai yếu tố rất hấp dẫn đối với chúng tôi", một nhà đầu tư

đến từ Bình Dương cho biết.

Các dự án đều nhận được cam kết về thủ tục đầu tư, hành chính, các vấn đề phát sinh đều được xử lý theo cơ chế "một cửa". Đó là cơ chế Nhà trường - Nhà đầu tư, nên rất đơn giản, nhanh gọn và thuận lợi. Hơn nữa, với hơn 60.000 sinh viên của 6 trường đại học trực thuộc ĐHQG-HCM cùng hàng ngàn cán bộ, giảng viên sinh hoạt, học tập mang tính tập trung, nhà đầu tư có thể dễ dàng tính toán được khả năng thu hồi vốn cho dự án đầu tư của mình.

Đại diện Công ty Cổ phần Hưng Á, nhà đầu tư dự án ký túc xá xã hội hóa đầu tiên tại ĐHQG-HCM năm 2007, cho biết toàn bộ hơn 1.000 chỗ ở trong khu ký túc xá do doanh nghiệp này đầu tư đều đăng ký hết trước khi công trình được đưa vào sử dụng. "Là một nhà đầu tư, khi bắt đầu tham gia lĩnh vực phát triển hạ tầng giáo dục, chúng tôi cũng có nhiều băn khoăn, lo lắng. Nhưng khi dự án đã hoạt động được 8 năm, chúng tôi có thể khẳng định rằng, tư nhân đầu tư vào giáo dục là mô hình rất tốt, hiệu quả. Thứ nhất, chúng tôi thu hồi được nguồn vốn, có lãi. Thứ hai là góp phần tạo điều kiện về chỗ ở để học tập và sinh hoạt cho hàng ngàn sinh viên xa nhà trong khi vốn ngân sách chưa sắp xếp được", ông nói thêm.

Đại diện Trung tâm Dịch vụ và Xúc tiến đầu tư còn cho biết, 20 dự án trong danh mục được công bố đều là những dự án phục vụ cho giáo dục, nên ĐHQG-HCM sẽ đề xuất để nhà đầu tư có những ưu đãi cụ thể về lãi vay ngân hàng ■

TÂY NAM BỘ: MỘT CHƯƠNG TRÌNH, MỘT TẦM NHÌN

Tháng 12/2014, Bộ KH&CN ký quyết định phê duyệt mục tiêu, nội dung và dự kiến sản phẩm của Chương trình KH&CN phục vụ phát triển bền vững vùng Tây Nam bộ (Chương trình TNB). Lần đầu tiên Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) có một chương trình tổng thể, quy mô lớn, hội tụ được trí tuệ của nhiều nhà khoa học.

Thái Việt

Đi tìm lời giải cho bài toán vùng

ĐBSCL với diện tích tự nhiên gần bốn triệu hecta, có vai trò to lớn đối với sự phát triển kinh tế - xã hội và an ninh lương thực của đất nước. Tuy nhiên, ĐBSCL chưa khai thác tốt các tiềm năng, lợi thế của mình. Việc áp dụng KH&CN vào sản xuất, nuôi trồng, chế biến nông, thủy, hải sản còn nhiều hạn chế. Hàm lượng KH&CN trong giá trị sản phẩm chưa cao, chuỗi cung ứng sản xuất chủ yếu trong nông nghiệp chưa hoàn chỉnh. ĐBSCL đang phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức. Bài toán vùng cần một lời giải chung.

Ông Trần Thanh Nguyên - Giám đốc Sở KH&CN TP Cần Thơ, cho biết trước đây 13 tỉnh Tây Nam bộ từng ngồi lại với nhau nhưng không giải được bài toán liên kết vùng. Vấn đề ngân sách vẫn là thách thức lớn nhất. Các tỉnh đã có một bản kiến nghị danh mục các chương trình phát triển chung nhưng lại thiếu tầm nhìn, kinh phí và cơ chế hợp tác.

Phó Chủ tịch tỉnh Vĩnh Long - ông Nguyễn Văn Thanh phân tích: ĐBSCL là vùng hạ du sông Mekong có khoảng 17 triệu dân nhưng không có ban quản lý khu vực. Ngập mặn, sạt lở, biến đổi khí hậu... diễn ra không theo địa giới hành chính.

Các tỉnh chủ yếu mạnh ai nấy làm và làm cho có, còn quá nhiều lúng túng.

PGS.TS Nguyễn Văn Sán, Viện Nghiên cứu Phát triển ĐBSCL (Đại học Cần Thơ), cho rằng liên kết vùng không phải là không có lời giải. Ví dụ trước đây chúng ta từng có những cánh đồng mẫu lớn. Liên kết vùng quan trọng là biết được lợi ích của chương trình với vùng, tới từng người dân.

Ngoài việc "mạnh ai người ấy làm", Tây Nam bộ còn có nhiều dự án, chương trình nghiên cứu của các tổ chức nước ngoài như Đức, Hà Lan, Đan Mạch... nhưng phân tán và các kết quả được sử dụng riêng lẻ, độc lập.

Từ thực tế đó, Thủ tướng Chính phủ đã quyết định cho Bộ KH&CN triển khai Chương trình KH&CN phục vụ phát triển bền vững Tây Nam bộ giai đoạn 2014-2019. Chương trình được giao cho ĐHQG-HCM và Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam (VASS) đồng chủ trì.

Mục tiêu của Chương trình là cung cấp luận cứ khoa học cho việc hoạch định chiến lược, chính sách; đẩy mạnh cung ứng KH&CN; triển khai các giải pháp KH&CN phục vụ phát triển bền vững, phù hợp với đặc thù, thế mạnh của Tây Nam bộ trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế.

Bộ trưởng Bộ KH&CN Nguyễn Quân (thứ 2 từ phải qua) chúc mừng Ban chủ nhiệm chương trình Tây Nam bộ. Từ phải qua PGS.TS Dương Quốc Xuân, GS.Nguyễn Xuân Thắng, PGS.TS Phan Thanh Bình. Ảnh: Thái Việt

Tấm lòng của các nhà khoa học

Ngày 16/12/2014 tại TP. Cần Thơ, ĐHQG-HCM và Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam đã tổ chức buổi ra mắt Ban Chủ nhiệm Chương trình, Ban Giám đốc Văn phòng Chương trình. Đây là kết quả của quá trình hơn hai năm chuẩn bị đầy tâm huyết và trách nhiệm của đội ngũ các nhà khoa học, các nhà quản lý.

Theo PGS.TS Phan Thanh Bình - Giám đốc ĐHQG-HCM, đây là chương trình mang tính tổng thể có quy mô lớn nhất về KH&CN phục vụ cho sự phát triển bền vững ĐBSCL. Chương trình còn là tấm lòng, trí tuệ của các nhà khoa học cùng ngồi lại với nhau để giải quyết bài toán cho sự lớn mạnh của vùng kinh tế trọng điểm phía Nam.

Để triển khai chương trình này, Bộ KH&CN đã ban hành ba quyết định gồm: Quyết định phê duyệt Mục tiêu, nội dung và dự kiến sản phẩm của Chương trình; Quyết định Thành lập Ban Chủ nhiệm Chương trình; Quyết định về Quy chế tổ chức hoạt động của Chương trình. Theo đó, GS.TS Nguyễn Xuân Thắng - Chủ tịch Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam,

PGS.TS Phan Thanh Bình - Giám đốc ĐHQG-HCM, làm Đồng Chủ nhiệm Chương trình và ông Dương Quốc Xuân, Phó Trưởng ban Chỉ đạo TNB, làm Phó Chủ nhiệm.

Bộ trưởng Bộ KH&CN Nguyễn Quân nhấn mạnh, Việt Nam có ba vùng đặc biệt quan trọng về an ninh quốc phòng, kinh tế là Tây Bắc, Tây nguyên và TNB. Chương trình TNB thể hiện ý chí của Chính phủ nhằm đưa KH&CN đến với các vùng trọng điểm và khó khăn. Bộ KH&CN phối hợp với các cơ quan khoa học, trình Chính phủ và ban hành các văn bản pháp luật để thực hiện Chương trình từ năm 2015. Kinh phí dành cho Chương trình đã được Quốc hội phê duyệt.

ĐBSCL đã có sự hậu thuẫn, hỗ trợ từ hai cơ quan khoa học lớn của Việt Nam. Bộ KH&CN cam kết đồng hành cùng các nhà khoa học và 13 tỉnh ĐBSCL để thực hiện các mục tiêu mà Chính phủ đã ban hành.

Từ năm 2015, Tây Nam bộ sẽ có một chương trình, một tầm nhìn nhất quán và xuyên suốt để con người và vùng đất nơi đây sớm cất cánh bay xa cùng đất nước ■

Khu Đô thị Đại học *qua nghệ thuật nhiếp ảnh*

Ngày 14/11, ĐHQG-HCM đã tổ chức khai mạc triển lãm và trao giải cuộc thi ảnh Khoảnh khắc Đô thị Đại học.

Nhã Uyên

Các đại biểu cắt băng khánh thành triển lãm. Ảnh: Minh Châu

Cuộc thi nhằm ghi lại những dấu ấn xây dựng và phát triển của ĐHQG-HCM trong 20 năm qua. Sau hơn ba tháng triển khai (tháng 8-11/2014), Ban tổ chức nhận được 500 tác phẩm của 75 tác giả đến từ Hội

Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam, Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh TP.HCM, giảng viên và sinh viên trong và ngoài ĐHQG-HCM cùng một số tác giả thuộc các đơn vị, địa phương khác.

Ngoài tác phẩm dự thi, một số tác giả

PGS.TS Phan Thanh Bình
tăng hoa Ban Giám khảo cuộc thi.
Ảnh: Minh Châu

thuộc Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam và Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh TP.HCM còn tặng Ban tổ chức các tác phẩm được sáng tác tại Khu Đô thị ĐHQG-HCM để ĐHQG-HCM sử dụng vào công tác tuyên truyền, quảng bá phi thương mại.

Ban Giám khảo đã chọn 50 tác phẩm của 20 tác giả để triển lãm tại Thư viện Trung tâm ĐHQG-HCM, từ ngày 14-31/11/2014. Ngoài ra một buổi triển lãm phục vụ Lễ kỷ niệm Ngày Nhà giáo Việt Nam cũng được tổ chức tại Khu Công nghệ Phần mềm vào ngày 18/11/2014. Hai cuộc triển lãm thu hút hơn 5.000 lượt cán bộ, giảng viên và sinh viên tham quan.

Qua triển lãm, người xem được đến với Khu Đô thị ĐHQG-HCM từ cái nhìn toàn cảnh từ trên cao cho đến những góc nhỏ nghệ thuật trong môi trường đại học. Bên cạnh một khu đô thị xanh với những tòa nhà hiện đại được thiết kế đa dạng theo phong cách của các trường, triển lãm còn phản ánh được không khí sinh hoạt, học tập và rèn luyện của sinh viên ĐHQG-HCM cũng như những hoạt động giảng

dạy, nghiên cứu hàng ngày của thầy cô ở đây.

Ông Lê Hồng Linh - Chủ tịch Hội đồng Nghệ thuật Hội Nghệ sĩ nhiếp ảnh Việt Nam, Trưởng ban Giám khảo, đánh giá cao chất lượng cũng như nội dung được truyền tải qua các tác phẩm dự thi. Các tác phẩm được trao giải đều xứng đáng vì đã thể hiện góc nhìn đa dạng, sinh động và bám sát chủ đề cuộc thi.

Phát biểu tại triển lãm, PGS.TS Phan Thanh Bình - Giám đốc ĐHQG-HCM cho biết mặc dù ĐHQG-HCM không có ngành mỹ thuật nhưng vẫn có nhiều tượng điêu khắc, nhiều không gian nghệ thuật trong khuôn viên khu đô thị vì ĐHQG-HCM luôn muốn sinh viên của mình hằng ngày được nhìn thấy cái đẹp và biết phát hiện cái đẹp trong nghệ thuật và trong cuộc sống. Triển lãm này là một sinh hoạt văn hóa nghệ thuật của sinh viên ĐHQG-HCM. Qua đó, ĐHQG-HCM hy vọng sinh viên - những trí thức trẻ của đất nước - không chỉ giỏi chuyên môn mà còn đẹp về nhân cách và tâm hồn.

Các giải thưởng của cuộc thi

Khu Đô thị ĐHQG-HCM tọa lạc ở cửa ngõ đông bắc TP.HCM, diện tích 623,7ha, được quy hoạch thành các khu trung tâm điều hành, khu trường học, khu nội trú, khu thể thao, khu chuyển giao công nghệ... Mỗi ngày nơi đây có hơn 30 ngàn giảng viên và sinh viên làm việc và học tập.

Cuộc thi là một trong những chương trình, hoạt động hướng đến kỷ niệm 20 năm ĐHQG-HCM xây dựng, phát triển và hội nhập (27/1/1995-27/1/2015).

Ban Giám khảo đã chọn 50 tác phẩm của 20 tác giả để triển lãm. Trong đó có 11 tác phẩm được trao giải chính thức.

Giải Nhất thuộc về tác giả **Nguyễn Minh Tân** (Hội Nhiếp ảnh TP.HCM) với tác phẩm *Toàn cảnh ĐHQG-HCM*.

Hai giải Nhì thuộc về tác giả **Nguyễn Thị Minh Lan** (Cơ quan ĐHQG-HCM) với tác phẩm *Thế hệ trẻ* và tác giả **Trần Thanh Thông** (Hội Nhiếp ảnh TP.HCM) với tác phẩm *Khung trời học tập*.

Các tác giả **Đinh Bá Phú**, **Nguyễn Minh Tân**, **Nguyễn Minh Hiền** (Hội Nhiếp ảnh TP.HCM) cùng đoạt **giải Ba** với các tác phẩm *Luyện tập sáng AK*, *Trung tâm Công nghệ Phần mềm*, *Phòng thí nghiệm Công nghệ Nano hiện đại*.

5 giải khuyến khích thuộc về các tác giả **Phạm Vỹ Hoàng Giang**, **Nguyễn Minh Tân**, **Trần Thanh Thông**, **Phạm Minh Vương** (Trường ĐH KHTN), **Đoàn Thị Minh Châu** (Cơ quan ĐHQG-HCM) với các tác phẩm *Sẵn sàng ra quân*, *Dãy kệ sách thư viện*, *Màu xanh sinh viên*, *Không ngừng phát triển* và *Hào khí Bạch Đằng*.

Ngoài ra, Ban tổ chức còn trao giải tác phẩm được người xem bình chọn cho tác giả **Nguyễn Thế Anh** (Trường ĐH CNTT) và giải người xem dự đoán chính xác nhất cho sinh viên **Trương Hoàng Tố Nga** (Trường ĐH KHXH&NV).

KHU ĐÔ THỊ ĐẠI HỌC QUA CÁC TÁC PHẨM ĐƯỢC TRAO GIẢI

Tác phẩm
*Toàn cảnh
ĐHQG-HCM*
của Nguyễn
Minh Tân
(giải Nhất).

Tác phẩm
Thế hệ trẻ
của Nguyễn
Thị Minh Lan
(giải Nhì
đồng hạng).

Tác phẩm *Khu Công nghệ Phần mềm* của Nguyễn Minh Tân (giải Nhì đồng hạng).

Tác phẩm *Phòng thí nghiệm Công nghệ Nano hiện đại* của Nguyễn Minh Hiền (giải Ba đồng hạng).

Tác phẩm *Rèn luyện súng AK* của Đinh Bá Phú (giải Ba đồng hạng).

Tác phẩm *Màu xanh sinh viên* của Trần Thanh Thông (giải Khuyến khích).

Tác phẩm *Dãy kệ sách thư viện* của Trần Thanh Thông (giải Khuyến khích).

Tác phẩm
Trường ĐH Bách Khoa
của Nguyễn Thế Anh
(giải Người xem bình chọn).

Tác phẩm
Hào khí Bạch Đằng
của Đoàn Thị Minh Châu
(giải Khuyến khích).

17 NHÀ GIÁO

được phong tặng danh hiệu NGND, NGƯT

Ngày 11/11/2014, Chủ tịch nước Trương Tấn Sang đã ký Quyết định số 2918/QĐ-CTN phong tặng danh hiệu Nhà giáo Nhân dân cho 39 nhà giáo và Quyết định số 2919/QĐ-CTN phong tặng danh hiệu Nhà giáo Ưu tú cho 680 nhà giáo có nhiều thành tích xuất sắc trong giảng dạy và nghiên cứu khoa học, có ảnh hưởng rộng rãi trong ngành giáo dục và xã hội.

Bảo Khánh

Trong đó, ĐHQG-HCM vinh dự có 17 nhà giáo được phong tặng danh hiệu Nhà giáo Nhân dân, Nhà giáo Ưu tú trong đợt này.

■ DANH HIỆU NHÀ GIÁO NHÂN DÂN:

1	GS.TS Phan Thị Tươi	Giảng viên Khoa Khoa học và Kỹ thuật Máy tính, Trường đại học Bách Khoa

■ DANH HIỆU NHÀ GIÁO ƯU TÚ:

1	PGS.TS Đậu Văn Ngộ	Giảng viên Khoa Kỹ thuật Địa chất - Dầu khí Trường đại học Bách Khoa
2	PGS.TS Lê Văn Trung	Giảng viên Khoa Môi trường và Tài nguyên, Trường đại học Bách Khoa
3	PGS.TS Nguyễn Hữu Lộc	Giảng viên Khoa Cơ khí, Trường đại học Bách Khoa
4	PGS.TS Nguyễn Hồng Ngân	Giảng viên Khoa Cơ Khí, Trường đại học Bách Khoa
5	TS. Nguyễn Đức Thành	Giảng viên Khoa Điện - Điện tử, Trường đại học Bách Khoa
6	PGS.TS Trương Thanh Cảnh	Trưởng Bộ môn, Khoa Môi trường, Trường đại học Khoa học Tự nhiên
7	TS. Lý Quốc Ngọc	Trưởng Bộ môn, Khoa Công nghệ Thông tin, Trường đại học Khoa học Tự nhiên
8	PGS.TS Trịnh Doãn Chính	Trưởng Bộ môn Lịch sử Tư tưởng Việt Nam, Khoa Triết học, Trường đại học KHXH&NV
9	PGS.TS Vũ Văn Gàu	Trưởng Khoa Triết học, Trường đại học KHXH&NV
10	PGS.TS Lê Giang	Trưởng Khoa Văn học và Ngôn ngữ, Trường đại học KHXH&NV
11	PGS.TS Phan Thị Thu Hiền	Trưởng Bộ môn Hàn Quốc học, Trường đại học KHXH&NV
12	PGS.TS Nguyễn Tiến Lục	Trưởng Bộ môn Nhật Bản học, Trường đại học KHXH&NV
13	PGS.TS Tô Minh Thanh	Trưởng Bộ môn Ngữ học Anh, Khoa Ngữ văn Anh, Trường đại học KHXH&NV
14	PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng	Bí thư Đảng ủy, Hiệu trưởng Trường đại học Kinh tế - Luật
15	PGS.TS Lê Anh Vỹ	Trưởng Bộ môn Toán kinh tế, Trường đại học Kinh tế - Luật
16	PGS.TS Lê Thanh Hải	Phó Viện trưởng Viện Môi trường và Tài nguyên

GS. Phan Thị Tươi
bình dị trong đời thường.
Ảnh: Thái Việt

GS. NGND PHAN THỊ TƯƠI:

**Sinh viên hãy biết
nuôi dưỡng ước mơ và hoài bão**

Giáo sư Phan Thị Tươi (giảng viên Khoa Khoa học và Kỹ thuật Máy tính, Trường đại học Bách Khoa, ĐHQG-HCM) vừa được Nhà nước phong tặng danh hiệu cao quý: Nhà giáo Nhân dân. Nhân sự kiện đáng nhớ này, Giáo sư Phan Thị Tươi đã chia sẻ những câu chuyện của mình.

Thái Việt thực hiện

* Thưa Giáo sư, duyên nợ nào đã đưa Giáo sư đến với nghề giáo?

- Cũng như nhiều thanh niên ở độ tuổi đôi mươi có nhiều hoài bão, khi đang học phổ thông trung học, lúc bấy giờ khoảng năm 1965, tôi mơ ước mình sẽ trở thành một nhà nghiên cứu về vật lý để khám phá những bí ẩn của thiên nhiên. Rồi có lúc tôi mơ ước là nhà địa chất để được đi khắp nơi trên đất nước tìm kiếm các tài nguyên khoáng sản cho Tổ quốc.

Tuy nhiên sau khi trúng tuyển đại học, tôi được gọi vào danh sách đi du học vào năm 1969 và được Bộ Giáo dục và Đào tạo (lúc bấy giờ gọi là Bộ Đại học và Trung học chuyên nghiệp) phân công học ở Trường đại học Kỹ thuật Tiệp Khắc, Khoa Kỹ thuật Điện tử. Đến năm thứ 3 tôi quyết định chọn chuyên ngành Máy tính thuộc ngành Kỹ thuật điều khiển.

Sống trong thời kỳ cả nước đang tiến hành cuộc kháng chiến chống Mỹ, mỗi thanh niên Việt Nam đều ý thức trách nhiệm của mình đối với Tổ quốc. Dù được học tập ở nước ngoài, nhưng chúng tôi đều hướng về quê hương, ra sức học tập và mong mau chóng được trở về đất nước để góp sức vào cuộc kháng chiến của dân tộc. Cũng với suy nghĩ như vậy nên tôi tự nhủ "học xong sẽ trở về miền Nam để góp phần xây dựng quê

hương".

Sau khi tốt nghiệp đại học, cuối năm 1976 trở về nước tôi được Bộ phân công về Trường đại học Bách Khoa TP.HCM. Tôi được biết cũng có rất nhiều thầy cô, anh chị đang là giảng viên ở các trường đại học ở miền Bắc và các bạn đồng trang lứa vừa tốt nghiệp đại học được chuyển về miền Nam làm giảng viên các trường đại học ở TP.HCM.

Mặc dù tôi không chọn nghề giáo nhưng cuộc sống đã đưa tôi đến nghề giáo. Thế rồi suốt cuộc đời, tôi lại gắn bó với nghề giáo với tất cả nhiệt huyết, tình cảm và trí tuệ.

Có lẽ môi trường giảng dạy phù hợp với tính cách của tôi. Tôi được tiếp xúc với các em sinh viên. Các em cũng giống tôi ngày nào bước vào giảng đường, mỗi em là một trang giấy trắng, là sự sáng tạo, là nghị lực vượt qua khó khăn, là ước mơ và hoài bão. Tôi là thầy nhưng cũng muốn là bạn của các em trên lớp học và trong cuộc sống.

Chính các em đã giúp tôi phấn đấu và rèn luyện để có thể trở thành người thầy của các em. Từ đó tôi cảm thấy yêu nghề giáo vì tôi được tiếp xúc với các em, được truyền kiến thức cho các em và được nhìn thấy các em trưởng thành và có đóng góp hữu ích cho xã hội. Như vậy tôi đã đóng góp xây dựng quê hương,

như tâm niệm của tôi khi còn là sinh viên.

* Kỷ niệm nào đáng nhớ trong những tháng ngày Giáo sư đứng trên bục giảng?

- Tôi nhớ nhất ba kỷ niệm.

Một, là một sinh viên ngành Khoa học Máy tính trong thời gian những năm 1990. Em sinh viên nghèo này phải vừa học vừa làm, đi đôi dép mòn vẹt, không có tiền để photo sách nên luôn phải ghi sổ nợ ở quầy photo. Em nói em ở vùng sâu của miền Trung, không có tiền mua sách luyện thi đại học phải mượn của bạn để học. Ngày Tết em phải ở lại thành phố để làm kiếm tiền đóng học phí và tiền ăn ở cho học kỳ sau. Em muốn về thăm nhà ngày Tết nhưng em không có tiền. Thế rồi em đã tốt nghiệp đại học. Sau một thời gian, tình cờ tôi gặp lại em, được biết em đang làm cán bộ giảng dạy và đang đi làm cùng với người anh để nuôi hai em đang học đại học. Tôi khâm phục nghị lực của em. Chính nghị lực của em là bài học cho tôi trong cuộc sống.

Hai, là một sinh viên học bằng kỹ sư thứ hai ngành Khoa học Máy tính. Anh là một giáo viên trung học cơ sở vùng sâu vùng xa của một tỉnh ở Đồng bằng sông Cửu Long. Anh quyết tâm đi học với mong muốn sẽ có cuộc sống khá hơn. Vì đi học anh

PGS.TS Phan Thanh Binh chúc mừng GS. Phan Thị Tươi nhận danh hiệu NGND. Ảnh: Thái Việt

phải nghỉ việc ở trường, lên thành phố không nhà không cửa. Một thời gian dài anh phải ngủ ngoài đường, đi tìm việc để duy trì việc học. Sau nhờ các bạn cùng lớp và bạn học cũ, anh đã có chỗ tá túc. Anh chỉ có một bộ quần áo, mỗi ngày chỉ ăn một bữa, tối đa 3.000đ/ngày (đủ mua hai bịch sữa đậu nành và một ổ bánh mì không nhân). Ngày anh nhận bằng tốt nghiệp anh đã khóc và anh kể: "Em đặt tấm bằng tốt nghiệp lên bàn thờ và khấn để ông bà chứng giám và phù hộ cho em". Sau hơn 6 năm tôi gặp lại anh, anh đã vui mừng thông báo anh đang là giảng viên và là trưởng khoa của một học viện ở thành phố.

Ba, là Mùa hè xanh của sinh viên Bách Khoa. Hơn 10 năm tôi đã gắn bó với Mùa hè xanh Bách Khoa. Cứ vào đầu tháng 7 sinh viên Bách Khoa lại ra quân Mùa hè xanh và tôi lại có dịp đến thăm các em tại nơi các em

đang thi công các con đường, cây cầu, nhà tình thương, trường mầm non cho bà con ở địa phương. Lần nào cũng vậy, tôi luôn ngưỡng mộ trước các công trình mà sinh viên Bách Khoa đã làm cho bà con. Trong suốt hơn 10 năm đó và cho đến bây giờ Mùa hè xanh của sinh viên Bách Khoa bao giờ cũng gắn liền với tên thầy Võ Tấn Thông, Trưởng phòng Công tác Chính trị. Bao nhiêu thế hệ sinh viên Bách Khoa đã trưởng thành từ Mùa hè xanh, bao nhiêu thế hệ các "thủ lĩnh" Đoàn, Hội sinh viên đã nhận những nhiệm vụ khác thì thầy Thông vẫn gắn bó với sinh viên và Mùa hè xanh Bách Khoa. Ở mặt trận Mùa hè xanh, thầy Thông chạy ngược xuôi khắp các địa bàn lo từ chỗ ăn, chỗ ở đến các công trình của sinh viên với tất cả tình cảm và trách nhiệm. Tôi nhớ mãi hình ảnh bà con chờ khai trương cầu

U ở Bến Tre (do sinh viên Bách Khoa xây dựng) từ 4 giờ sáng, mặc dù ban tổ chức thông báo 9 giờ mới cất băng khánh thành và thông xe. Tôi nhớ mãi những buổi kết nạp Đảng cho các em sinh viên ngay tại Mùa hè xanh. Và bao giờ trong các sự kiện đó cũng có thầy Võ Tấn Thông.

* Và một người học trò làm Giáo sư ấn tượng nhất?

- Tôi đã và đang hướng dẫn nghiên cứu sinh, do đó tôi có dịp làm việc trong thời gian dài với các học trò. Tôi rất tự hào về họ vì họ đã nghiên cứu khoa học một cách nghiêm túc. Họ đã trở thành những cộng sự của tôi trong nghiên cứu khoa học. Trong số các nghiên cứu sinh (hiện nay đã là các tiến sĩ) tôi, ấn tượng nhất với một học trò. Anh cũng từng có hoàn cảnh gia đình rất khó khăn khi còn là sinh viên nhưng rất bản lĩnh

vươn lên trong cuộc sống bằng con đường học tập. Anh đã bảo vệ xuất sắc luận án tiến sĩ và là giảng viên đại học, trưởng dự án của một công ty nước ngoài. Anh là con người có năng lực và cũng rất năng động. Điều ấn tượng nhất đối với tôi là tính cách của anh. Đó là tinh thần trách nhiệm, sẵn sàng chia sẻ khó khăn với các bạn đồng môn. Anh còn tự nguyện đóng góp tiền nghiên cứu khoa học của mình để làm quỹ hỗ trợ cho các nghiên cứu sinh thế hệ sau. Hằng năm đến ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11 anh và các bạn đều đến thăm các thầy cô giáo cũ để tri ân.

* Điều làm Giáo sư trân trọng hiện nay?

- Tôi luôn trân trọng làm sao sinh viên Việt Nam có môi trường học tập thật tốt như các đại học tiên tiến trên thế giới. Thế hệ cha anh đã hy sinh vì nền độc lập tự do của Tổ quốc để thế hệ con cháu được sống và học tập trong điều kiện tốt nhất. Sinh viên Việt Nam thông minh và hiếu học luôn khát vọng vươn lên, nên các em cần có môi trường học tập tốt, để các em tiếp thu được nhiều nhất tri thức của nhân loại. Có như vậy các em sẽ cống hiến tốt nhất trí tuệ, kiến thức của mình cho Tổ quốc trong tương lai.

Tôi cũng mong muốn Nhà nước cần có chính sách phù hợp hơn nữa cho ngành giáo dục để chúng tôi có môi trường làm việc như các đại học tiên tiến trên thế giới, để người thầy yên tâm giảng dạy và nghiên cứu khoa học, để thu hút nhân tài cho ngành giáo dục Việt Nam. Vì thầy có giỏi thì

mới có những sinh viên giỏi.

* Năm 2015 cộng đồng kinh tế ASEAN thành lập. Theo Giáo sư, sinh viên Việt Nam cần những kỹ năng thiết yếu nào để hội nhập thế giới?

- Thanh niên Việt Nam nói chung, sinh viên Việt Nam nói riêng rất hiếu học, sáng tạo, cần cù chịu khó. Những đức tính này cũng được nhiều người Việt Nam và nước ngoài nói đến và khen ngợi. Đó là những hành trang quý giá để các em bước vào đời. Tuy nhiên để hòa nhập với cộng đồng ASEAN thì sinh viên Việt Nam cần nâng cao khả năng làm việc nhóm, lắng nghe các ý kiến trong nhóm, rèn luyện ý thức chấp hành các quy định, mạnh dạn và năng động trong giao tiếp, dám bày tỏ chủ kiến và tự tin khẳng định mình trong công việc, nâng cao khả năng viết và trình bày bản thuyết trình trước đám đông. Thêm nữa sinh viên cần tham gia nhiều hơn và thường xuyên hơn các hoạt động xã hội, cộng đồng. Vì qua những hoạt động này sẽ rèn luyện cho sinh viên rất nhiều về đạo đức, ý thức trách nhiệm với xã hội, kỹ năng sống và khả năng thích nghi trong môi trường mới.

* Giáo sư đánh giá thế nào về tinh thần học tập, nghiên cứu của sinh viên Trường ĐH Bách Khoa nói riêng và sinh viên Việt Nam nói chung?

- Nhìn chung sinh viên Việt Nam, trong đó có sinh viên Trường ĐH Bách Khoa rất chịu khó học tập. Minh chứng là tôi đã biết và gặp nhiều sinh viên sau giờ học còn tham gia các lớp ngoại ngữ, các câu lạc bộ nghiên cứu khoa học trẻ, các lớp kỹ năng

mềm. Các em rất thích được nghiên cứu khoa học. Sinh viên Bách Khoa thực hiện ngày càng nhiều các đề tài nghiên cứu khoa học dành cho sinh viên. Các em còn tham gia cùng các thầy trong các dự án, đề tài khoa học. Tuy nhiên vì số đề tài nghiên cứu khoa học dành cho sinh viên còn ít, chưa có cơ chế để sinh viên có thể tham gia nghiên cứu khoa học ngay từ năm thứ 2 như các nước tiên tiến; kinh phí để sinh viên thực hiện đề tài còn quá ít do đó các đề tài của sinh viên chưa có khả năng ứng dụng vào thực tế.

* Giáo sư có lời nhắn nhủ dành cho sinh viên?

Năm 2015 là năm cả nước tổ chức kỷ niệm nhiều ngày lễ lớn: 70 năm ngày Quốc khánh nước CHXHCN Việt Nam, 85 năm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, 40 năm ngày giải phóng miền Nam thống nhất đất nước. Tôi chúc các em sinh viên nhiều sức khỏe và học tập thật tốt. Là sinh viên Việt Nam các em hãy nuôi dưỡng ước mơ và hoài bão vươn lên trong khoa học và cuộc sống, rèn luyện nhân cách để có cuộc sống tốt đẹp trong tương lai và đóng góp nhiều nhất trí tuệ của mình cho Tổ quốc Việt Nam thân yêu của chúng ta.

* Giáo sư có thể chia sẻ một chút về dự định của gia đình và bản thân trong dịp Tết?

- Năm nào cũng vậy, gia đình tôi đều có kế hoạch đi du lịch trong dịp Tết, để biết thêm cảnh đẹp của đất nước. Và như một thói quen nghề nghiệp, tôi vẫn dành một thời gian nhất định trong dịp nghỉ Tết cho chuyên môn vì sau Tết là bắt đầu học kỳ mới ■

AEC:

Áp lực lớn cho giáo dục đại học

PGS.TS Phan Thị Hồng Xuân
(Khoa Nhân học, Trường ĐH KHXH&NV)

Một thị trường đơn nhất và một không gian sản xuất chung; một khu vực kinh tế mang tính cạnh tranh, phát triển công bằng, hội nhập toàn cầu. Đó là định nghĩa về Cộng đồng Kinh tế ASEAN (AEC), tổ chức sẽ ra đời vào năm 2015. Tuy nhiên, hiện nay AEC vẫn đang là chủ đề gây nhiều tranh luận và cả hoài nghi cho những ai quan tâm.

SV các nước ASEAN tham gia Festival tại ĐHQG-HCM. Ảnh Tư liệu

AEC sẽ là một nhân tố rất quan trọng (cùng với trụ cột chính trị - an ninh, văn hóa - xã hội) làm thay đổi diễn tiến phát triển của kinh tế khu vực Đông Nam Á nói riêng, diện mạo của ASEAN nói chung.

Những ảnh hưởng tới khu vực

Hiện thực hóa thành công AEC sẽ biến ASEAN thành một thị trường chung, thống nhất mà ở đó không chỉ tạo ra môi trường di chuyển tự do cho hàng hóa của các nước mà còn cho cả lao động, dịch vụ và vốn. Các chuyên gia kinh tế đánh giá việc di chuyển hàng hóa tự do sẽ mang lại lợi ích cho người tiêu dùng. Tự do hóa tài khoản, vốn đầu tư FDI sẽ đem lại những thuận lợi cho cả các nhà đầu tư ASEAN và các nhà

đầu tư nước ngoài.

AEC mang lại những lợi ích lớn hơn cho các nhà đầu tư thông qua các hiệp định đầu tư tổng hợp được ký kết trong khuôn khổ cộng đồng, sự chu chuyển vốn sẽ được thực hiện một cách tự do trong nội bộ các nước ASEAN.

Hiện nay, các nước ASEAN đang tăng cường nỗ lực thực hiện tự do hóa dòng sản phẩm và dịch vụ qua biên giới, thực hiện cơ chế công nhận lẫn nhau về tính chuyên nghiệp của các thị trường, xây dựng mối liên kết chặt chẽ trong việc thực hiện tỷ giá hối đoái chung nội khối và phát triển thị trường cổ phiếu trong ASEAN.

Triển vọng cho thấy khi AEC hình thành là người tiêu dùng có lợi hơn khi họ có nhiều cơ hội trong việc lựa chọn hàng hóa và dịch vụ với giá cạnh tranh. Thương mại và đầu tư nội khối tăng sẽ thúc đẩy phát triển doanh nghiệp và các sáng kiến được áp dụng vào dây chuyền sản xuất và dịch vụ. Vì thế, khu vực sẽ có khả năng sản xuất được nhiều loại hàng hóa hơn với chất lượng tốt hơn.

Nhu cầu về hàng hóa và dịch vụ tăng cao sẽ tạo ra nhu cầu về lao động trong các ngành công nghiệp và dịch vụ phục vụ phát triển như ngành công nghiệp chế tạo, vận tải, dịch vụ hậu cần và truyền thông... Việc hiện thực hóa AEC cũng sẽ tạo ra nhiều việc làm, và như vậy với mức tuyển dụng công nhân tay nghề cao trong ASEAN sẽ đóng góp tích cực vào quá trình tạo ra một tầng lớp trung lưu lớn hơn. Hơn nữa, việc tăng cường hội nhập kinh tế sau khi thực hiện thành công AEC sẽ củng cố mạng lưới kinh doanh trên khắp ASEAN, tạo nền tảng cho tăng trưởng kinh tế, góp phần xây dựng một xã hội an ninh, phát triển và thịnh vượng hơn trong ASEAN.

ASEAN là cửa giới trẻ

Trước yêu cầu phát triển của thời đại trong bối cảnh hội nhập khu vực và thế giới, thực hiện các cam kết xây dựng AEC tiến tới nhất thể hóa ASEAN trên tinh thần "một tầm nhìn, một bản sắc, một cộng

Cộng đồng kinh tế ASEAN sẽ ra đời vào năm 2015. Ảnh internet.

Sáu tiêu chuẩn của công dân ASEAN

Để có thể trở thành công dân ASEAN chúng ta phải hội đủ sáu tiêu chuẩn cần thiết của cộng đồng. Đó là sử dụng tiếng Anh; có nền tảng tri thức và học thuật được công nhận trong ASEAN; có tư duy và tầm nhìn ASEAN; làm chủ công nghệ thông tin và truyền thông; cảm nhận và chia sẻ trách nhiệm với những vấn đề chung của ASEAN; hội nhập ASEAN nhưng không loại bỏ bản sắc quốc gia - dân tộc mình.

đồng", các trường đại học phải tích cực thực hiện các nhiệm vụ của mình.

ĐHQG-HCM đã thực hiện các nhiệm vụ chiến lược về giáo dục - đào tạo theo chức năng trường đại học. Các trường đại học cũng phải liên kết và hỗ trợ cộng đồng vì sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, qua những nhận định cũng như phân tích về những ảnh hưởng và tác động của AEC.

Để phát triển bền vững, nhất thiết phải quan tâm xây dựng đội ngũ trí thức, áp dụng những thành tựu mới của khoa học và

công nghệ nhằm tăng cường tính cạnh tranh cho kinh tế khu vực và từng bước tham gia vào chuỗi giá trị toàn cầu.

Ông Surin Pitsuwan - nguyên Tổng thư ký ASEAN tại Diễn đàn sáng kiến tài năng lãnh đạo trẻ Hitachi, 2013 đã nói rằng "ASEAN thuộc về thế hệ trẻ chứ không phải thế hệ của chúng tôi". Điều này càng khẳng định việc đào tạo, giáo dục đội ngũ trí thức giỏi, có trình độ, có kinh nghiệm thực tiễn phục vụ sản xuất và phát triển kinh tế phải được xem là vấn đề then chốt cho tất cả quốc gia Đông Nam Á ■

Sinh viên ĐHQG-HCM tham gia Festival ASEAN tại ĐHQG-HCM. Ảnh tư liệu.

Trung tâm Nghiên cứu và Đào tạo Thiết kế Vi mạch (ICDREC) được thành lập từ năm 2005.

Sau gần 10 năm hoạt động, Trung tâm ICDREC đã cho ra đời sản phẩm chip vi điều khiển 8-bit thương mại đầu tiên của Việt Nam mang thương hiệu ĐHQG-HCM có tên là SG8V1.

Chip SG8V1. Ảnh: ICDREC cung cấp

Ngô Đức Hoàng

SG8V1- chip thương mại đầu tiên

Đầu năm 2008, Trung tâm ICDREC công bố chip vi xử lý 8 bit đầu tiên của Việt Nam mang tên SigmaK3 - một sản phẩm từ đề tài nghiên cứu cấp trọng điểm ĐHQG. SigmaK3 gây tiếng vang lớn ở trong nước và quốc tế. Năm sau, ICDREC tiếp tục cho ra đời chip vi xử lý VN801, phiên bản có tính năng cao hơn, hiệu suất tốt hơn so với chip SigmaK3. Chip VN801 đạt giải Nhì Giải thưởng Nhân tài Đất Việt năm

ICDREC - Từ phòng thí nghiệm đến thị trường

2009 cho hạng mục sản phẩm triển vọng. Đánh giá được tiềm năng ứng dụng to lớn của chip vi điều khiển 8 bit, ICDREC triển khai Dự án Sản xuất thử nghiệm chip vi điều khiển SG8V1 với mục tiêu tạo ra chip vi điều khiển có tính thương mại đầu tiên của Việt Nam.

Trong nền kinh tế thị trường, Trung tâm ICDREC không thể không sát cánh cùng doanh nghiệp. Phần nhiều doanh nghiệp Việt Nam chọn công nghệ có sẵn trọn gói từ nước ngoài rồi rập khuôn áp dụng. Điều này gây không ít trở ngại cho việc chuyển giao công nghệ của các tổ chức khoa học trong nước. Trước tình hình đó, ICDREC phải đầu tư, nghiên cứu để làm ra các sản phẩm hoàn chỉnh, đóng gói giải

pháp... rồi mới giới thiệu đến doanh nghiệp.

Được doanh nghiệp công nhận

Một trong nhiều sản phẩm được ICDREC đầu tư và phát triển vào năm 2009 là thiết bị giám sát hành trình cho xe hơi, gọi tắt là hộp đen xe hơi. Lúc đó, ICDREC còn sử dụng chip vi điều khiển của nước ngoài, cụ thể là của hãng Microchip.

Một sản phẩm công nghệ chỉ sống thật sự và phát triển ngày càng hoàn thiện hơn khi nó có thị trường. ICDREC thể hiện quan niệm đó bằng slogan "Sản phẩm hay là chết", phiên bản tiếng Anh là "Product in mind".

Trong khuôn khổ hợp đồng của Dự án Sản xuất thử nghiệm

chip SG8V1, ICDREC đã đúc rút ra nhiều đặc tính kỹ thuật thiết yếu của một chip vi điều khiển 8 bit thương mại và đã nhanh chóng cải tiến chip này với nhiều ưu điểm vượt trội. Bây giờ chính những yêu cầu khắt khe và thực tế của thị trường mới là thước đo cho sự thành công của chip SG8V1.

Thành công của chip SG8V1 đã thúc đẩy sự ra đời của hai công ty liên doanh giữa ĐHQG-HCM và Tổng Công ty Công nghiệp Sài Gòn là Công ty cổ phần Saigon Track (2012) và Công ty cổ phần Saigon Solution (2013). 100% cổ phần của ICDREC ở hai công ty này đều từ công nghệ do trung tâm tạo ra.

Năm 2014, chip SG8V1 đã xuất sắc giành giải Nhất Nhân tài Đất Việt và chính thức được thương mại hóa trên thị trường. Điều đặc biệt là dù có tính năng và thông số cao hơn chip cùng loại của hãng Microchip nhưng giá bán chip SG8V1 chỉ bằng 2/3. Điều này cho thấy chip vi điều khiển do Việt Nam sản xuất đã được cộng đồng KHCN và thị trường tiêu dùng quan tâm, công nhận.

Mở rộng thị trường

Sắp tới Trung tâm ICDREC sẽ tập trung phát triển và kinh doanh dòng sản phẩm chip 8 bit ở các lĩnh vực giàu tiềm năng ở Việt Nam.

Ở lĩnh vực điện lực là modem thu thập dữ liệu điện kế từ xa (DCM), điện kế điện tử 1 pha và 3 pha, thiết bị đọc dữ liệu điện kế

cầm tay... Hiện nay, TP.HCM có gần 2 triệu điện kế, cả nước có hơn 19 triệu điện kế cần kiểm định, thay thế theo chu kỳ (2 năm/lần với điện kế điện tử 3 pha,

5 năm/lần với điện kế điện tử 1 pha).

Ở lĩnh vực giao thông là các thiết bị giám sát hành trình xe ô tô, hộp đen xe máy, khóa điện tử định vị container tích hợp RFID... Hiện nay, nước ta có hơn 2 triệu xe ô tô, 37 triệu xe máy các loại.

Ở lĩnh vực quản lý là thiết bị giám sát và định vị nguồn phóng

xạ, thiết bị giám sát container lạnh, hệ thống quản lý sản xuất PMS, đầu đọc RFID dùng để quản lý vào/ra...

Những sản phẩm của ICDREC sẽ giúp các doanh nghiệp tiết kiệm được khoản đầu tư rất đáng kể so với việc sử dụng sản phẩm của nước ngoài. Chẳng hạn, trong năm 2015, khi Công ty Điện lực TP.HCM (EVN TP.HCM) hợp tác sử dụng sản phẩm của ICDREC thay cho các sản phẩm của Trung Quốc thì có thể tiết kiệm được cho ngân sách hơn 62 tỷ đồng.

Chiến lược dài hạn của ICDREC là phát triển mô hình từ một đơn vị nghiên cứu lên thành mô hình kết hợp giữa nghiên cứu và sản xuất kinh doanh, tăng doanh thu từ doanh nghiệp và giảm phụ thuộc vào ngân sách nhà nước, góp phần vào mục tiêu xây dựng nền tảng đại học nghiên cứu của ĐHQG-HCM ■

Chip SG8V1 đạt giải Nhất Giải thưởng Nhân tài Đất Việt 2014

Ngày 20/11, tại Cung Văn hóa Hữu nghị Việt - Xô, Hà Nội, đã diễn ra Lễ công bố và trao giải Giải thưởng Nhân tài Đất Việt 2014 - Chương trình vinh danh nhân tài trong các lĩnh vực công nghệ thông tin, khoa học, y dược và môi trường.

Đây là năm đầu tiên, ở 3 hệ thống Giải thưởng thuộc lĩnh vực công nghệ thông tin đều có giải Nhất. Trong đó, Chip SG8V1 của Trung tâm ICDREC đã được trao giải thưởng cao nhất cho Sản phẩm công nghệ thông tin thành công.

Không chỉ thuyết phục hội đồng giám khảo về tính hiệu quả và khả năng ứng dụng rộng rãi, chip SG8V1 còn "ăn điểm" bởi giá cả cạnh tranh: chỉ bằng nửa giá so với sản phẩm ngoại nhập.

ICDREC cho biết, mỗi chip SG8V1 được bán 45.000 đồng (với đơn hàng từ 1.000 chip trở lên) và có nhiều mức giá khác nhau ứng theo từng số lượng cụ thể. ICDREC sẽ dành nhiều ưu đãi cho các đơn vị sử dụng chip SG8V1 vào mục đích giáo dục đào tạo, an ninh quốc phòng, an sinh xã hội...

Nhã Uyên

TS Mary Ellen Beadle: SINH VIÊN CẦN HIỂU BIẾT TOÀN DIỆN ĐỂ CÓ CÁI NHÌN TOÀN CẦU

Đó là lý do cần coi trọng những kiến thức nền tảng về triết học, lịch sử, văn hóa, xã hội... Nhưng làm sao để sinh viên hứng thú với các môn học đại cương mà họ ngán ngẩm? Cập nhật chương trình đào tạo báo chí - truyền thông như thế nào cho hợp thời, hiện đại? TS Mary Ellen Beadle, Trưởng khoa Truyền thông và Nghệ thuật Sân khấu, Trường đại học John Carroll (JCU, Mỹ) chia sẻ với Bản tin ĐHQG-HCM những kinh nghiệm của mình về vấn đề này nhân chuyến công tác tại TP.HCM.

Nhã Tâm thực hiện

TS Mary Ellen Beadle.
Ảnh: NT

* Thưa bà, JCU đào tạo đa ngành với nhiều lĩnh vực khác nhau, nhưng sinh viên (SV) đều phải học một số môn chung với thời lượng đáng kể như triết học, lịch sử, tôn giáo, khoa học xã hội, nhân văn, khoa học và toán... bên cạnh các môn chuyên ngành. Trên quan điểm nào mà JCU coi trọng các môn này như vậy?

- Xuất phát từ sứ mệnh (mission) trường chúng tôi đặt ra là giáo dục SV có cái nhìn toàn diện hơn về thế giới và trách nhiệm cống hiến cho cộng đồng. SV phải có cái nhìn toàn cầu mới định vị được vị trí của mình trong thế giới này. Để làm được điều đó, SV cần hiểu biết về thế giới - về triết học, lịch sử, xã hội, giá trị nhân văn của con người, sự đa dạng văn hóa, sự phát triển của khoa học... Đơn cử, hiểu biết về lịch sử, về những gì xảy ra trong quá khứ thì SV sẽ nhận thức và kiến giải những vấn đề xã hội của hiện tại một cách tốt hơn, đồng thời biết nhìn xa hơn tới tương lai. Người trẻ phải biết họ đang đứng ở đâu, có vai trò gì trong đời sống xã hội thì mới cống hiến được. Mục tiêu đầu tiên của nền giáo dục Mỹ, trường công cũng như trường tư là giáo dục ý thức công dân, trách nhiệm đối với xã hội.

* Tôi ngạc nhiên là trong khối kiến thức nền của ngành truyền thông, nghệ thuật sân khấu của JCU có cả môn toán. Tại sao toán? Và toán ở đây được giảng dạy đến mức độ nào?

- Chúng tôi đưa toán vào giảng dạy ở mức độ cơ bản, lý do là nó sẽ giúp SV trong

công tác điều tra, khảo sát công chúng, xử lý số liệu... khi làm đồ án tốt nghiệp. Chẳng phải SV báo chí - truyền thông cũng cần hiểu các con số khi họ viết tin bài liên quan đến kinh tế, thống kê xã hội sau này đó sao? Trở lại với sứ mệnh tôi đã nói ở trên - chúng tôi muốn SV có hiểu biết toàn diện để có cái nhìn toàn cầu, đa chiều hơn, và các môn học trong chương trình đều phải hướng đến sứ mệnh đó.

* Các trường đại học ở Việt Nam cũng có chương trình đại cương với nhiều môn tương tự như của JCU, nhưng đa phần SV cho rằng học những cái đó không giúp ích gì cho công việc sau này. Họ chỉ muốn bắt đầu ngay vào chuyên ngành. SV Mỹ có suy nghĩ như vậy không?

- Nhiều SV của chúng tôi cũng không thấy được giá trị của những kiến thức nền tảng này khi đang ngồi trên ghế nhà trường. Chỉ đến lúc đi làm rồi họ mới ngộ ra là kiến thức nền có khi còn quan trọng hơn những kỹ năng nghề nghiệp cụ thể, bởi nó giúp người ta nhận chân vấn đề, có tầm nhìn và phương pháp tư duy. SV thường chỉ trích rằng, nhiều kỹ năng quan trọng không được dạy trong nhà trường, mà chỉ đến lúc vào nghề họ mới học được. Nhưng có một điều họ chưa nghĩ tới là họ có nhanh chóng tiếp cận, học hỏi được những kỹ năng đó hay không chính là nhờ nền tảng kiến thức đã được trang bị trong nhà trường. Người nào hồng kiến thức nền thì khả năng tiếp thu cái mới chắc chắn sẽ hạn chế hơn. Tuy nhiên, tôi phải thừa nhận là giáo dục cơ

bản ở Mỹ cũng có nguy cơ đi xuống, nên chúng tôi đang cố gắng thay đổi để tạo hứng thú cho SV với các môn học này.

- Thay đổi như thế nào, thưa bà? Chúng ta có thể làm gì để SV có hứng thú học các môn không phải chuyên ngành?

Thứ nhất là chúng tôi giảm bớt giờ đại cương bắt buộc, thêm thời gian cho các môn tự chọn (ví dụ SV truyền thông có thể học thêm về kinh tế, kinh doanh).

Thứ hai, không dạy các môn đại cương riêng rẽ mà tạo sự gắn kết giữa chúng bằng cách tổ chức theo chủ đề. Tên chủ đề càng cụ thể càng giúp SV hiểu được ý nghĩa của việc học nó, chẳng hạn về công bằng xã hội, chính sách y tế, giáo dục... Có khi một chuyên đề nhỏ nhưng gây được hứng thú sẽ thúc đẩy SV tự tìm hiểu, đào sâu vấn đề hơn. Thuận lợi của việc tổ chức chuyên đề là chúng ta có thể linh hoạt, cái nào được hưởng ứng có thể phát triển, mở rộng.

“SV phải có cái nhìn toàn cầu mới định vị được vị trí của mình trong thế giới”

GS Mary Ellen Beadle

Thứ ba, cho phép SV học rải đều các môn đại cương trong cả quá trình 4 năm, không dồn tất cả vào năm đầu. SV có thể đăng ký học từ năm thứ nhất các môn liên quan đến chuyên ngành, kiến tập các cơ sở ngành nghề để hiểu về công việc mình sẽ học, sẽ làm.

Thứ tư, các hoạt động ngoại khóa sẽ mang lại cho SV nhiều hứng khởi. Với SV báo chí, nên khuyến khích họ cộng tác với báo của trường, sinh hoạt chuyên môn ở các câu lạc bộ. Mặc dù ở năm nhất chưa được đào tạo đầy đủ kỹ năng viết lách và nghiệp vụ báo chí, nhưng qua việc tham gia, học hỏi SV năm trước, họ sẽ hứng thú và tò mò muốn biết thêm... Cũng cần kết hợp các hoạt động thiện nguyện với hoạt động học tập, nuôi dưỡng cho SV ý thức vận dụng kiến thức để phục vụ cộng đồng.

* Bối cảnh báo chí hiện nay đã thay đổi rất nhiều do sự bùng nổ mạnh mẽ của truyền thông xã hội. Chương trình đào tạo báo chí của JCU có những thay đổi thế nào cho hợp thời?

- Những môn truyền thống như kỹ thuật viết lách, tường thuật, điều tra vẫn được giữ nguyên. Nhưng chúng tôi hiểu rằng, mọi thứ trong tương lai sẽ diễn ra trên mạng Internet, lớp trẻ ngày càng ưa chuộng mạng xã hội. Vì vậy, chúng tôi bổ sung nhiều môn mới cho SV tự chọn như: Kỹ năng sử dụng mạng xã hội (Facebook, Twitter, YouTube...); Làm báo với ipad, iphone (ghi âm, phỏng vấn, tra tìm tư liệu, viết bài, chụp hình, làm audio, video clip, hoàn tất sản phẩm báo chí bằng các phương tiện này); Truyền thông xã hội; Các chuyên đề đặc biệt (tường thuật về sức khỏe, môi trường, vấn đề bạo lực, nạn thất nghiệp...) với các kỹ năng mới. Chúng tôi cố gắng tích hợp truyền thống và hiện đại, báo chí và các loại hình truyền thông khác (ví dụ dạy kỹ năng viết báo truyền thông thì cũng dạy viết thế nào cho mạng xã hội như Twitter), phối hợp kỹ năng viết và truyền thông thị giác (hình ảnh, clip) để SV có thể làm việc đa năng hơn.

Trong bối cảnh hiện nay thì ngoài kỹ năng viết tốt, SV cần có khả năng nắm bắt cái mới và phải biết chuyển tải thông tin nhanh chóng với nhiều hình thức, phương tiện khác nhau. Mặt khác, mạng xã hội phát triển quá nhanh, đòi hỏi chúng ta phải huấn luyện cho SV kỹ năng kiểm chứng thông tin, nếu không rất dễ mắc sai sót. Đây có thể nói là một thách thức lớn để báo chí giữ được uy tín của mình.

* JCU dựa trên cơ sở nào để cập nhật, thay đổi chương trình đào tạo cho phù hợp?

- Trung bình cứ 2 năm chúng tôi cập nhật 1 lần, dựa trên 4 căn cứ: một là khảo sát cựu SV đang làm trong lĩnh vực chuyên ngành xem cái gì hữu ích, cái gì lỗi thời, cái gì mới; hai là xu hướng xã hội, nhu cầu tuyển dụng; ba là nghiên cứu và sự nhạy bén của

John Carroll University

Là trường đại học tư nhân Dòng Tên, ở bang Ohio, Mỹ. Thành lập từ năm 1886, hiện trường có 70 ngành học thuộc các lĩnh vực nghệ thuật, khoa học xã hội, khoa học tự nhiên, quản trị kinh doanh, với hai bậc đào tạo đại học và sau đại học.

Khối kiến thức nền dành cho SV Khoa Truyền thông và Nghệ thuật Sân khấu của JCU gồm: 17-18 tín chỉ (TC) đại cương bắt buộc, 9TC nhân văn, 6TC khoa học xã hội, 10TC khoa học và toán, 15TC triết học và tôn giáo. 1 tín chỉ (credit) được tính bằng 1 giờ học trên lớp mỗi tuần trong 1 học kỳ (thường kéo dài 15 tuần).

Tại khoa này, SV có thể chọn học các ngành: Truyền thông tương tác, Truyền thông marketing tích hợp, Báo chí (báo in, phát thanh truyền hình, trực tuyến), Truyền thông thị giác (video, ảnh, phim), Sân khấu, Truyền thông tổng quát.

các thành viên hội đồng khoa học; bốn là chất lượng các đồ án tốt nghiệp của SV (với đồ án này SV phải thể hiện tất cả kỹ năng đã học được qua 4 năm). Mỗi lớp thường có 20 SV làm đồ án tốt nghiệp. Nếu nhiều SV cùng yếu ở một vài kỹ năng nào đó thì có nghĩa là chúng tôi phải xem lại chương trình để tăng cường, bổ sung vào chỗ đó.

* Từ thực tế của JCU, bà thấy có độ chênh nào giữa đào tạo với thực tế nghề nghiệp không?

- Tất nhiên chúng tôi có cả phản hồi tốt lẫn không tốt. Có những SV tốt nghiệp chưa thực sự hài lòng nhưng cũng có rất nhiều người thành đạt. Tôi nghĩ rằng JCU đã khẳng định được uy tín của mình.

* Bà nói ở Mỹ SV bây giờ có xu hướng thích làm truyền thông hơn là báo chí. Tình hình ở VN cũng vậy. Bà giải thích

điều này như thế nào?

- Tôi nghĩ thứ nhất là do số lượng công việc bên báo chí giảm đi, trong khi bên truyền thông lại nhiều lên. SV tốt nghiệp sẽ dễ tìm việc hơn ở lĩnh vực truyền thông. Thứ hai, tin tức trên báo chí truyền thống hiện đã chậm hơn so với truyền thông xã hội. Giới trẻ nói chung muốn làm cái gì đó tiên phong, Internet cho phép làm điều đó, cho nên họ chuyển sang xu hướng cung cấp thông tin trên mạng xã hội. Tuy nhiên, cần lưu ý rằng hiện tại người ta vẫn hay nhầm lẫn tin tức và giải trí. Truyền thông xã hội nhanh nhưng thiếu chiều sâu, báo chí truyền thống tuy chậm hơn nhưng vẫn còn những giá trị riêng của nó.

SV bây giờ muốn đa năng để có nhiều cơ hội việc làm hơn, nên trong chương trình đào tạo chúng tôi cũng có xu hướng tích hợp báo chí với các kỹ năng truyền thông, marketing, PR ■

SV ĐHQG-HCM
tham gia Diễn
đàn Văn hóa
Thanh niên Đông
Nam Á, lần IX.
Ảnh: Tư liệu

An Chi

Về thời điểm giống dê du nhập nước ta, trong bài *Bên lề lịch sử những chuyện nhỏ mà...*, sau khi đưa ra một số dẫn chứng từ *Đại Nam thực lục chính biên*, tác giả Nguyễn Đắc Xuân khẳng định: “Cho mãi đến năm 1836 các giống dê mới được nhập vào tỉnh Thừa Thiên và 4 năm sau đó mới phát triển ra các tỉnh trong Nam ngoài Bắc. Tỉnh Thừa Thiên là nơi được nhập nhiều và nhập trước tiên, vì thế mà đến đời Tự Đức, các sử thần triều Nguyễn biên soạn bộ *Đại Nam nhất thống chí* đã cho con dê là loại thú đặc sản của tỉnh Thừa Thiên” (...). Tóm lại: dê được nhập Việt Nam cùng năm đức Cửu đỉnh, tức năm Minh Mạng thứ 17 (1836).¹

Thế nhưng trong bài *Con dê trong nghi lễ hiến tế ngày xưa*, tác giả Trần Đình Hằng lại cho biết: “Đối với người Việt, con dê trong nghi lễ hiến tế xuất hiện sớm nhất từ thời Triệu Vương (Triệu Đà) của nước Nam Việt. Một lá thư của Triệu Vương gửi nhà Hán năm Nhâm Tuất có nói từ thời Cao Hậu, Trung Hoa cấm bán cho Nam Việt những nông cụ kim loại và nếu bán trâu, bò, dê, ngựa thì chỉ bán những con đực chứ không bán con cái (...) lão phu (Triệu Đà tự xưng - AC) ở nơi hẻo lánh, trâu, bò, dê, ngựa đã già cả rồi, tự nghĩ không lấy gì để cúng tế thì đáng tội chết”. (*Việt sử thông giám cương mục*, NXB Giáo Dục, tập I, 1998, trang 95-96). Chúng ta không có được tư liệu để hiểu đầy đủ vấn

Giống dê du nhập nước ta từ bao giờ?

đề này, chỉ biết rằng suốt thời phong kiến về sau, nghi lễ hiến tế thường có ba cấp độ: tam sinh hay còn gọi là lễ thái lao (trâu/bò, dê, lợn), hai con sinh (dê, lợn hoặc trâu, dê), đặc sinh (hoặc dê, hoặc lợn) và hoàn toàn chỉ dùng con đực”.²

Tác giả Trần Đình Hằng còn dẫn *Lịch triều hiến chương loại chí* của Phan Huy Chú mà cho biết thêm: “Lễ định năm Khánh Đức IV (1652), lễ vật dùng tế bách thần chỉ được dùng mỗi thứ một con sinh, trong đó đối với Thượng đẳng thần thì theo cơ cấu tam sinh; Trung đẳng thần chỉ có một dê, một lợn và Hạ đẳng thần chỉ có một con lợn” (SĐD, trang 68). Ngay trong đời Minh Mạng thì Trần Đình Hằng cũng cho biết rằng:

- “Năm Minh Mạng III, chuẩn nghi nhân tiết Thánh đàn Thế tổ Cao hoàng đế, ngày lễ

chính, trong phẩm vật có trâu, dê, lợn, đều 9 con”;

- “Lễ năm Minh Mạng IX (1828) định hằng năm, những con sinh do đội Tế nhục lĩnh tiền công, chọn mua cho đủ số (...) đặt giá mua vật liệu để dựng chuồng bò, dê ở bờ Nam sông Hương (...)” (SĐD, trang 68).

- “Năm Minh Mạng IX (1828), lại chuẩn y nghị định lập lễ tế Giao lớn, lấy thịt bụng dê, lợn, đều 6 miếng, dùng để nấu canh, đựng trong 12 cái bình” (SĐD, trang 109).

Thế là ngay trong đời Minh Mạng, những thời điểm do Trần Đình Hằng đưa ra trên đây cũng sớm hơn thời điểm mà Nguyễn Đắc Xuân đưa ra từ 8 đến 14 năm. Đến như niên đại đời Lê Thần Tông mà Trần Đình Hằng đưa ra (1652) thì còn sớm hơn niên đại của Nguyễn Đắc Xuân đến 184 năm.

Nhưng ta còn có thể đưa ra những cứ liệu sớm hơn thế nữa.

Sử có chép một việc xảy ra vào năm Thiệu Phong thứ 17 (1357) đời Trần Dụ Tông, khi Thượng hoàng Minh Tông lâm trọng bệnh như sau: “Bấy giờ Hiến - từ thái hậu phóng sinh các giống súc vật để cầu cho Minh Tông mạnh khỏe lại. Minh Tông nói: ‘Thân của ta không thể lấy con lợn con dê mà đổi được.’”³

“Con lợn”, “con dê” trong lời của Minh Tông dĩ nhiên không phải là những con vật tưởng tượng; đó là dê và lợn nuôi để cung cấp cho nhu cầu tế lễ và ngự thiện trong cung vua. Thực ra thì dê vẫn là một trong mấy giống vật không thể thiếu trong việc tế lễ ngày xưa ở nước ta, nhất là trong việc tế lễ của cung đình. Chẳng hạn như, vào đời Lý Thái Tông: “Giáp Thân năm thứ 3 (1044). Ngày ấy hữu ty cúng sơn thần bằng lễ thiếu lao, lấy được cái mật to đem dâng lên vua”.⁴ Đào Duy Anh chú giải như sau: “Thiếu lao: Tế bằng con dê (thiếu lao nghĩa đen là con bò nhỏ,

người ta thường dùng con dê)”.⁵

Thế là với luận cứ trên đây, ta đã đi ngược “về nguồn” đến gần 8 thế kỷ so với cái mốc thời gian mà Nguyễn Đắc Xuân xác định. Nhưng có một tác giả còn đẩy cái mốc đó lên tận thời của người Lạc Việt khi ông dựa vào quyển 28 của *Hán thư* mà khẳng định rằng “người Lạc Việt có 5 giống gia súc là trâu, lợn, gà, dê, chó”.⁶

Chúng tôi nghi ngờ lời khẳng định này nên đã kiểm chứng với bản *Hán thư* do Trung Châu cổ tịch xuất bản xã (Trịnh Châu, Hà Nam) ấn hành năm 1996 thì không tìm thấy điều mà tác giả đó đã khẳng định.

Quyển 28 của *Hán thư* chia làm hai: 28 thượng và 28 hạ. Liên quan đến vấn đề đang bàn là quyển 28 hạ. Tại quyển này, trong phần các quận, đáng chú ý là quận Nam Hải, quận Uất Lâm (trang 573), quận Thương Ngô (trang 573-574), quận Giao Chỉ, quận Hợp Phố, quận Cửu Chân và quận Nhật Nam (trang 574); tất cả đều thuộc Giao Châu. Tại tất cả mục liên quan đến các quận

này, đặc biệt là mục “Giao Chỉ quận”, không một câu nào nói người Lạc Việt có nuôi dê, mà cũng chẳng có câu nào nhắc đến người Lạc Việt. Tại phần các địa, đáng chú ý dĩ nhiên là “Việt địa” (trang 583-584). Tại mục này, chỉ thấy nói ở Đạm Nhĩ và Chu Nhai (không phải địa bàn của người Lạc Việt) thì “dân hữu ngũ súc” (trang 584), nghĩa là “dân có năm giống gia súc”. Nhưng tất cả cũng chỉ có thế mà thôi. Vậy không biết tác giả đó lấy câu “Người Lạc Việt có 5 giống gia súc là trâu, lợn, gà, dê, chó” ở đâu ra! Dĩ nhiên rất có thể là chúng tôi đã kiểm chứng chưa đến nơi đến chốn nhưng, trước mắt, chúng tôi vẫn mạn phép xem lời khẳng định trên đây của tác giả đó là một câu nói không có căn cứ.

Từ gợi ý của Trần Đình Hằng, chúng tôi cho rằng người Việt bắt đầu biết đến giống dê muộn nhất là sau khi nước ta (bấy giờ gọi là Âu Lạc) bị Triệu Đà xâm chiếm rồi sáp nhập vào nước Nam Việt vì chứng cứ liên quan đến chuyện này là điều hoàn toàn chắc chắn, như chính Trần Đình Hằng đã dẫn ■

.....
1. *Kiến thức Ngày nay* số 446, trang 13.

2. *Kiến thức Ngày nay* số 447, trang 67.

3. *Đại Việt sử ký toàn thư*, tập II, NXB KHXH, Hà Nội, 1967, trang 144.

4. *Đại Việt sử ký toàn thư*, tập I, NXB KHXH, Hà Nội, 1967, trang 222.

5. SDD, trang 342, chú thích 78.

6. *Lịch sử Việt Nam*, tập I, NXB ĐH&THCN, Hà Nội, 1983, trang 247.

TRẦN THỊ MỸ KHÁNH: NGHIÊN CỨU KHOA HỌC GIÚP TÔI PHÁT HIỆN RA ĐAM MÊ

Với thành tích đáng nể về học tập, NCKH và hoạt động tình nguyện, sinh viên Trần Thị Mỹ Khánh, Trường ĐH Quốc Tế xứng đáng là Sinh viên 5 Tốt tiêu biểu năm học 2013-2014 của ĐHQG-HCM.

Hạ Hòa thực hiện

Trần Thị Mỹ Khánh
trưởng thành hơn
nhờ các hoạt động NCKH.
Ảnh nhân vật cung cấp

* Đạt được kết quả cao trong học tập và nghiên cứu, chắc Mỹ Khánh có phương pháp hay bí quyết gì đặc biệt?

- Mỗi người có một phương pháp học khác nhau. Với mình, để đạt kết quả học tập tốt thì phải đến lớp thường xuyên, lắng nghe bài giảng, nếu điều gì không hiểu thì nên hỏi thầy cô. Cần ghi chú những ý quan trọng và ý mới, hoàn thành những bài tập được giao để nắm vững bài học. Đến kỳ thi, mình tóm bài giảng, viết lại các ý chính và tự học.

Những điều mà thầy cô dạy trên lớp là

những kiến thức cơ bản và được trình bày súc tích. Học tốt những kiến thức đó thì có thể áp dụng được vào việc nghiên cứu của mình.

* Bạn đã học như thế nào ngay từ năm đầu đại học?

- Mình may mắn khi được học Bộ môn Kỹ thuật Y sinh. Ở Bộ môn này, các thầy cô rất chú trọng việc NCKH. Ngay từ năm nhất thầy cô đã giao sinh viên đề tài nghiên cứu và giúp đỡ sinh viên thực hiện. Thầy cô đa số còn rất trẻ và nhiệt huyết.

Mỹ Khánh
nhận danh hiệu
Sinh viên 5 tốt
cấp trường.
**Ảnh nhân vật
cung cấp**

Còn riêng với Khánh việc phải duy trì kết quả học tập tốt là nhiệm vụ quan trọng. Mình ý thức làm tròn điều đó.

Vì vậy, từ những ngày đầu vào giảng đường đại học, mình đã tập trung hết mình cho việc học, nghiên cứu và hoạt động phong trào. Bây giờ nhìn lại Khánh cảm thấy không có gì hối tiếc mà chỉ ước mình có nhiều thời gian hơn.

* NCKH có phải niềm đam mê của Khánh?

- Nếu không có đam mê thì thực sự rất khó làm NCKH. Thực hiện một nghiên cứu không hề dễ dàng. NCKH phải "dính lấy" phòng thí nghiệm. Các thí nghiệm có thể kéo dài nhiều ngày, có khi phải canh chừng thí nghiệm suốt 24 giờ để ra kết quả. Kết quả chưa tốt thì mình lại phải thử lại bằng phương pháp khác. Vì vậy, nếu như không có đam mê thì thực sự rất khó thể theo đuổi việc nghiên cứu.

* Để có thể hoàn thành nhiều công trình nghiên cứu, viết được bài báo cho các tạp chí, hội thảo khoa học quốc tế, bạn có những chia sẻ gì?

Có những kỹ năng phải tự cố gắng trau dồi, như viết báo cáo bằng tiếng Anh mình phải luyện tập rất nhiều. Để đọc và hiểu các tài liệu khoa học nước ngoài cũng đòi hỏi mình phải có những kiến thức nhất định. Rồi phải có kỹ năng làm việc nhóm.

Nhóm nghiên cứu của mình làm việc thật ăn ý và cùng san sẻ công việc.

Để có được thành tích NCKH như hiện giờ mình đã trải qua một quá trình rèn luyện. Các môn học thường được thầy cô liên hệ với thực tế, gắn với một sản phẩm, một sáng tạo. Việc thực hiện các nghiên cứu nho nhỏ trong các môn học dần dần giúp mình trưởng thành.

* Thực hiện nghiên cứu, viết bài báo khoa học trong suốt bốn năm đại học đã giúp ích gì cho Khánh?

- Khi mình tiếp xúc với nghiên cứu thì mình cũng được tiếp xúc với nền khoa học, hướng nghiên cứu của thế giới. Học kỹ thuật được cũng có rất nhiều hướng nghiên cứu khác nhau. Thực hiện nhiều NCKH giúp mình phát hiện được đam mê và hướng nghiên cứu thực sự phù hợp với bản thân.

Khi thực hiện nghiên cứu mình được học hỏi nhiều từ thầy cô, bạn bè. Điều đó tạo cho mình nền tảng vững vàng để đến năm tư khi làm luận văn mình có thể tự "bơi" được.

Điều mình cảm thấy rất vui và tự hào là học kỳ hè vừa rồi mình có chuyến thực tập tại Canada trong một phòng thí nghiệm về hóa dược. Chuyến đi giúp mình mở mang tầm mắt, được tiếp xúc với nền khoa học công nghệ hiện đại.

NCKH có vai trò cực kỳ quan trọng trong việc học tập của sinh viên. Nền giáo dục nước ta còn khá nặng về lý thuyết cho nên việc nghiên cứu sẽ giúp mình ứng dụng lý thuyết vào thực tế. Trong nghiên cứu, sinh viên phải "tự thân vận động", tự mình tìm tòi, sáng tạo. Nhờ đó mình bổ sung và hoàn thiện thêm được nhiều kiến thức, kỹ năng hữu ích khi ra trường.

* Bạn có dự định gì sau khi ra trường?

- Mình đang có hai dự định. Một là trải nghiệm công việc về dược tại các doanh nghiệp bào chế thuốc ở Việt Nam. Hai là tiếp tục học lên cao học ở Trường ĐH Quốc Tế hoặc du học ở nước ngoài ■

Ký túc xá ĐHQG-HCM:

Tưng bừng chào đón năm mới 2015

D.P - N.H

Sinh viên biểu diễn văn nghệ chào năm mới 2015. Ảnh: D.P

Ngày 31/12, Ký túc xá ĐHQG-HCM đã phối hợp với nhiều đơn vị tổ chức Lễ hội chào năm mới 2015 với chủ đề "Rộn ràng sắc xuân". Lễ hội được tổ chức ở cả KTX Khu A và Khu B với nhiều nội dung hấp dẫn, kéo dài đến đầu năm 2015, tạo nên không khí ấm áp, tươi vui cho sinh viên ĐHQG-HCM.

Hội thi gói bánh chưng

7 giờ 30, Hội thi gói bánh chưng với chủ đề "Nét Việt" diễn ra sôi động tại Khu KTX A. Đây là cơ hội để các bạn sinh viên trải nghiệm công việc gói bánh chưng chuẩn bị cho dịp Tết Nguyên đán sắp đến.

Tham gia hội thi này, các đội được Ban tổ chức hỗ trợ chi phí chuẩn bị nguyên vật liệu để gói một cặp bánh chưng hoặc bánh tét. Sau khi hoàn thành, bánh được trưng bày cùng mâm ngũ quả thể hiện nét văn hóa Tết cổ truyền của dân tộc.

Ông Võ Văn Thanh, đại diện Ban tổ chức cuộc thi cho biết: "Tuy điều kiện còn nhiều khó khăn, nhưng các bạn sinh viên rất nhiệt tình tham gia. Các bạn đã thể hiện sự khéo léo của mình trong các khâu để tạo ra những chiếc bánh đẹp mắt và mang hương vị dân tộc".

Bạn Bùi Thị Ngọc Duyên (sinh viên năm nhất, Khoa Kỹ thuật, Trường ĐH Bách Khoa) chia sẻ: "Đây là lần đầu tiên mình tham gia gói bánh chưng và mình cảm nhận được không khí Tết đang lan tỏa khắp nơi. Cuộc thi này giúp mình có kỹ năng gói bánh để chuẩn bị tốt hơn cho dịp Tết Nguyên đán".

Xây dựng môi trường rèn luyện sinh viên

Hội thảo diễn ra tại hội trường KTX Khu A cùng với chương trình đón chào năm mới và kỷ niệm 15 năm Ký túc xá Xây

Giám đốc KTX ĐHQG-HCM Trần Thanh An trao thưởng cho sinh viên.
Ảnh: D.P

dựng - Phát triển.

Tham dự hội thảo có đại diện Bộ GD&ĐT, Ban Giám đốc ĐHQG-HCM, lãnh đạo Ban Công tác sinh viên ĐHQG-HCM, Ban Giám hiệu các trường thành viên ĐHQG-HCM, lãnh đạo Phòng CTSV của các trường và Giám đốc KTX của nhiều tỉnh, thành trên cả nước.

Hội thảo xoay quanh công tác xây dựng KTX trở thành môi trường tự rèn luyện của sinh viên.

Ông Trần Văn Cửu, nguyên Giám đốc KTX Trường ĐH Sư phạm cho biết: "KTX Trường ĐH Sư Phạm lấy sinh viên làm đối tượng phục vụ, chú trọng xây dựng môi trường tự rèn luyện, tính tự giác của sinh viên. KTX có điểm thi đua để các bạn phấn đấu".

Phát biểu tại hội thảo, ông Trần Thanh An, Giám đốc KTX ĐHQG-HCM nhấn mạnh: Để xây dựng môi trường tự rèn luyện cần phải có sự phối hợp với các cơ quan, liên kết chặt chẽ giữa các đơn vị trong và ngoài hệ thống ĐHQG-HCM, các doanh nghiệp và chính quyền địa phương. Đồng thời đội ngũ cán bộ phải có tâm huyết, nhiệt tình tổ chức tốt đời sống sinh viên và thực hiện thành công các mục tiêu đề ra.

Sôi động hội xuân

Ngay đầu giờ chiều, sinh viên trong và ngoài hệ thống ĐHQG-HCM đã đổ về Khu KTX B để tham gia chương trình "Hợp mặt đầu năm, chào xuân 2015". Chương trình có nhiều nội dung hấp dẫn như: Hội xuân, Chào xuân và Đại nhạc hội.

Sau đó là các cuộc thi sáng tạo của các đội: Xuân sáng tạo, Xuân tri ân, Hái lộc đầu xuân. Nổi bật là các gian hàng ẩm thực, đồ tự làm bằng tay của các đội gây quỹ hỗ trợ cho chiến dịch Xuân tình nguyện. Giải nhất Xuân sáng tạo thuộc về các bạn sinh viên Khoa Kinh tế Trường ĐH Kinh tế - Luật, giải Nhất Xuân tri ân thuộc về Khoa Hệ thống Thông tin Trường ĐH Công nghệ Thông tin.

Tại sân khấu chính, lãnh đạo KTX đã khui champagne chào năm 2015 trong tiếng vỗ tay hân hoan của mọi người ■

KTX tổ chức Tết cho sinh viên xa nhà

Ông Trần Thanh An, Giám đốc Trung tâm quản lý KTX ĐHQG-HCM cho biết: Hiện nay, sinh viên sống ở Ký túc xá (KTX) đến từ hơn 50 tỉnh thành trên cả nước. Đối với những sinh viên nhà xa không có điều kiện về quê ăn tết, Ban quản lý KTX sẽ tổ chức một buổi tất niên và trao quà, chúc tết cho các bạn.

Trong hai năm qua, KTX đã huy động được sự hỗ trợ từ các chương trình xã hội hóa, các doanh nghiệp để chăm lo Tết cho sinh viên. Mừng một Tết, Ban Giám đốc KTX sẽ lì xì đầu năm cho mỗi bạn sinh viên ở lại đón Tết. Năm nay, các bạn sinh viên ở lại ăn Tết ở KTX sẽ ở trong một khu riêng để thuận tiện cho việc đi lại hoặc làm thêm ở bên ngoài. Các bạn sinh viên có thể tự nấu ăn trong khu nhà ở của mình. Riêng các bạn sinh viên nước ngoài, mỗi phòng đều có bếp nên các bạn có thể nấu ăn thoải mái.

Đối với những bạn nhà cách KTX dưới 500km chúng tôi vẫn khuyến khích các bạn về đón Tết với gia đình.

KTX ĐHQG đã kết hợp với Nhà Văn hóa Sinh viên và Trung tâm Hỗ trợ Học sinh, Sinh viên hỗ trợ một số vé để tặng các bạn về quê ăn Tết.

Diễm Phạm (ghi)

Học NNKH tại Trung tâm Nghiên cứu Giáo dục Người khiếm thính CED TP.HCM. Ảnh: CLB NNKH

SV thể hiện bài hát bằng NNKH. Ảnh: CLB NNKH

Cảm bằng mắt - Nghe bằng tim

Đó là khẩu hiệu và là mục tiêu hoạt động của Câu lạc bộ Ngôn ngữ Ký hiệu (CLB NNKH), Trường ĐH KHXH& NV. CLB đã đưa NNKH lan tỏa đến các bạn sinh viên trong trường và góp phần giúp đỡ những người câm điếc hòa nhập cộng đồng.

Diệp Phan

CLB NNKH là một trong những CLB học thuật mang tính chuyên môn đầu tiên tại Trường ĐH KHXH&NV, được thành lập năm 2012 và ra mắt ngày 26/10/2013, trực thuộc Liên Chi hội Khoa Công tác Xã hội.

Những đôi tay biết nói

Với chỉ 19 thành viên, CLB đã cùng nhau bước sâu vào thế giới của những người câm điếc, cảm nhận và kiên nhẫn lắng nghe những nguyện vọng không lời bằng trái tim chân thành nhất.

CLB NNKH dạy phương thức giao tiếp với người câm điếc qua việc sử dụng cử chỉ trên đôi tay. Đây không chỉ là một phương thức giao tiếp mới mà còn là điều kiện để đưa các bạn trẻ đến với cộng đồng những người câm điếc, giúp họ tự tin hơn trong việc hòa nhập cộng đồng.

Bà Dương Phương Hạnh, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Giáo dục Người khiếm thính TP.HCM (CED) cho biết: "Đa số người câm điếc phải cần mười năm để học hết cấp một. Ở Việt Nam chưa có nhiều trung tâm, trường học đặc biệt dành riêng cho người câm điếc. Đây là rào cản rất lớn để người câm điếc phát triển bản thân như những người bình thường".

Trong thời gian qua, các thành viên CLB đã nỗ lực mang NNKH đến gần hơn với các bạn trẻ thông qua nhiều hoạt động tình nguyện như hỗ trợ Cộng đồng Người điếc câm (DCOH) kết hợp thực hiện hoạt động Thiện tâm Nhân ái ở Suối Tiên, liên kết CLB AIESEC Ngoại Thương tổ chức chương trình Lửa hồng Giáng sinh cho hơn 300 trẻ ở Bảo Lộc, phối hợp Cộng

Đừng bị quan trước số phận

Đó là lời nhắn nhủ mà chị Bích Vân - Đại diện CLB Người khiếm thính TP.HCM gửi đến tất cả sinh viên, đặc biệt là những sinh viên khiếm thính trong buổi tọa đàm "Văn hóa và kỹ năng giao tiếp với người khiếm thính", diễn ra tại Trường ĐH KHXH&NV vào sáng 11/12.

Chị Vân cho biết: "Tôi từng rất chán nản khi không thể nghe được mọi người nói gì, nhưng dần tôi nhận ra mình vẫn làm được nhiều việc như học hát, học may, và bây giờ tôi đang học cả tiếng Anh bằng NNNK. Các bạn của tôi, xin đừng bị quan trước số phận mà hãy biến nó thành động lực để cố gắng vươn lên trong cuộc sống".

Buổi tọa đàm nằm trong chuỗi hoạt động của chương trình Ngày hội Không lời diễn ra từ ngày 10-11/12/2014.

đồng Người điếc câm TP.HCM tổ chức khóa học thủ ngữ cơ bản tại Trường ĐH KHXH&NV thu hút hơn 500 học viên tham gia, kết hợp CLB Enactus - ĐH RMIT tổ chức thành công chương trình Ngày hội Không lời...

Bằng "những đôi tay bay" thể hiện nhiều bài múa dẫu tại các chương trình tình nguyện, CLB NNNK đã dần chiếm được cảm tình của đông đảo các bạn sinh viên. CLB trở thành nơi giao lưu, học hỏi giữa những người bình thường với người khiếm thính.

Một ước mơ chung

Đó là ước mơ xóa bỏ rào cản ngôn ngữ để những người câm điếc không bị cô lập trong cộng đồng riêng của mình mà phải giúp họ hòa nhập với thế giới xung quanh. Đối với những người bình thường, họ có thể thấu hiểu người câm điếc bằng ngôn

ngữ không lời trên những đôi tay.

Sau hơn hai năm hoạt động, CLB NNNK không chỉ được nhiều sinh viên trong trường tham gia mà còn lan tỏa ở nhiều nơi, thu hút thêm nhiều tình nguyện viên ngoài trường.

Bạn Đỗ Trịnh Trọng, thành viên CLB cho biết, trong quá trình hoạt động bạn được học thêm nhiều kiến thức và biết giao tiếp với người câm điếc bằng NNNK. Bạn mong muốn góp phần đưa NNNK đến với nhiều bạn trẻ trên địa bàn TP.HCM.

"Trong tương lai, 'những đôi tay bay' ấy không chỉ là của riêng Trường ĐH KHXH&NV mà sẽ lan tỏa đến mọi người trên đất nước Việt Nam", bạn Hải Yến, Chủ nhiệm CLB chia sẻ.

Mọi người trong CLB luôn nhắc nhở nhau rằng, đối với người câm điếc, họ rất mong được thấu hiểu và sẻ chia, chỉ một hành động nhỏ, thậm chí là một thái độ

bất thường của chúng ta cũng khiến họ hiểu nhầm và tổn thương.

Những hoạt động của CLB NNNK đã cho thấy việc được thấu hiểu và hòa nhập cộng đồng không chỉ là mong muốn của những người câm, điếc mà còn là của chung tất cả người bình thường, nhất là những bạn sinh viên trẻ đam mê NNNK ■

Thành viên CLB dạy NNNK cho SV.
Ảnh: CLB NNNK

Tỷ phú tuổi Mùi

Bill Gates, người không có bằng cử nhân nhưng được nhận bằng tiến sĩ của ĐH Harvard trao tặng năm 2007.
Ảnh: internet.

Có một người được sinh ra trên mảnh đất phương Tây, tuổi Mùi và rất thành công. Ông là một trong những người giàu nhất thế giới, là người đồng sáng lập Tập đoàn Microsoft lừng danh. Đó chính là Bill Gates.

Thi Thanh Huyền

Tiến sĩ không có bằng cử nhân

Bill Gates sinh ngày 28/2/1955 (tức năm Ất Mùi tính theo âm lịch của người phương Đông) tại Seattle, Washington trong một gia đình có bố là luật sư, mẹ là giáo viên. Từ nhỏ, ông tỏ ra rất thông minh, hay tranh luận và đã từng đọc hết tập sách *World Book Encyclopedia* - một

cuốn bách khoa toàn thư tiếng Anh.

Thời trung học, ông học tại trường Lakeside (Seattle) và gặp Paul Allen (người đồng sáng lập Microsoft sau này) lớn hơn ông hai tuổi nhưng hai người mau chóng kết thân vì cùng yêu thích công nghệ thông tin.

Có thể không có gì đáng nói cho đến

khi ông đỗ thủ khoa Đại học Harvard. Mặc dù đăng ký học luật nhưng niềm đam mê viễn thông đã thôi thúc ông chuyển sang học ngành toán và khoa học máy tính. Rồi bỗng dưng ông bỏ học giữa chừng. Ông không có bằng cử nhân song lại khiến nhiều người hết sức ngưỡng mộ vì ông được nhận bằng tiến sĩ do Đại học Harvard trao tặng (năm 2007).

Rời giảng đường đại học, Bill Gates lao vào nghiên cứu sáng tạo phần mềm máy tính. Ông không ngừng cố gắng phát triển sự nghiệp của mình với những người bạn chung chí hướng. Sau khi Microsoft phát hành Windows (1985) và IPO (1986), ở tuổi 31, Bill Gates đã trở thành một tỷ phú. Năm 1995, ông trở thành người giàu nhất thế giới. Vị thế này thường xuyên được đứng vững qua nhiều năm.

Sự thành công của Bill Gates đã tạo ảnh hưởng rất lớn đến con đường học tập và phần đầu của nhiều bạn trẻ, nhất là trong giới sinh viên vốn đầy nhiệt huyết và khát vọng. Ở Việt Nam cái tên Bill Gates thường được lấy làm ví dụ trong các hội thảo, làm chủ đề của nhiều diễn giả, làm hình tượng tiêu biểu nhất trong giới công nghệ thông tin, thậm chí trong những món đồ bé nhỏ hàng ngày (móc khóa, thiệp chúc mừng...) chân dung Bill Gates vẫn luôn là chọn lựa yêu thích nhất.

Và 10 câu nói đáng suy ngẫm

Bill Gates không phải là nhà hùng biện, cũng không phải là nhà giáo dục nhưng trong các bài viết và phát biểu của mình - một cách chân thành và dí dỏm - ông thường có những câu, những ý tưởng thật sâu sắc, đáng để người đọc, người nghe suy ngẫm. 10 câu dưới đây được coi là bất hủ của Bill Gates:

- Cuộc sống vốn không công bằng. Hãy tập quen dần với điều đó.

- Không ai quan tâm đến lòng tự trọng của bạn đâu. Mọi người chỉ trông đợi bạn đạt được điều gì đó trước khi bạn cảm thấy hài lòng về bản thân mình.

- Bạn sẽ không thể kiếm được

40.000USD/năm ngay sau tốt nghiệp trung học. Bạn cũng không là một ông sếp lớn có điện thoại gắn trên ô tô cho đến khi bạn kiếm được hai thứ đó.

- Nếu bạn nghĩ rằng giáo viên của mình thật hắc ám thì hãy đợi đến khi bạn làm việc dưới trướng một ông chủ. Rồi bạn sẽ thấy ở ông ta không có khái niệm nhiệm kỳ năm quyền.

- Nếu như bạn làm rối tung mọi chuyện lên thì đó không phải lỗi của bố mẹ bạn, thế nên đừng có mà ta thán về lỗi lầm của bạn mà hãy rút kinh nghiệm từ chúng.

- Trước khi bạn ra đời, bố mẹ của bạn đã chẳng "đáng chán" như bây giờ. Bố mẹ đã trả những hóa đơn của bạn, giặt giũ quần áo bạn sạch sẽ và lắng nghe bạn kể xem bạn sành điệu như thế nào. Vì vậy trước khi cần nhằn bố mẹ điều gì thì hãy dọn dẹp buồng ngủ của bạn cho ngăn nắp đi đã.

- Ở trường học có thể không có người thắng kẻ thua nhưng ở trường đời thì không phải vậy. Ở một số trường học người ta còn hủy bỏ những điểm rớt và cho bạn cơ hội để bạn giành điểm cao. Trong cuộc sống thực không bao giờ có chuyện như thế đâu.

- Cuộc sống không được chia thành những học kỳ. Bạn cũng chẳng có mùa hè để nghỉ ngơi và rất ít ông chủ nào quan tâm và giúp bạn tìm ra cơ hội này. Hãy tự làm điều mình muốn trong thời gian nhàn rỗi của bạn.

- Truyền hình không phải là cuộc sống thực. Trong cuộc sống, người ta phải biết rời khỏi quán cà phê giải trí để đi làm việc.

- Hãy hòa nhã với những kẻ dở hơi. Ai biết được ngày sau và khi đó bạn có thể phải làm việc cho một kẻ như vậy.

Trí tuệ và sự thành công của một con người không nói lên được họ tốt hay xấu, lương thiện hay tàn ác, nhưng lòng kiên trì, tính nhẫn nại, khả năng phần đầu, trí thông minh và năng lực tạo ra điều bất ngờ của họ đã làm nên một hình ảnh đẹp trong mắt nhiều người và rất xứng đáng để noi theo ■

Rất nhiều thể hệ đã lớn lên
từ *Quốc văn giáo khoa thư*. Ảnh internet

Nhớ sách quốc văn một thời

Trần Huỳnh Phú

Nhà tôi ở một vùng ven Sài Gòn, nơi chiến sự thường xảy ra. Tết Mậu Thân 1968, nhà tôi bị cháy sạch. Giấy khai sinh không còn và cuộc sống tản cư rày đây mai đó khiến tôi không được đến trường.

Đến 7 tuổi tôi mới được cha mẹ cho học một trường tư. Nói là trường chứ thực ra đây chỉ là một lớp do hai cô giáo cũng là hai chị em đứng dạy. Lớp khoảng 40 đứa, toàn con trai, tuổi từ 5 đến 15. Tôi thuộc loại "trung niên" trong số đó. Cô giáo phát cho tôi cuốn *Em học vần* dành cho học sinh mẫu giáo của Nhà xuất bản Sống Mới bằng giấy rơm, màu ngà, dày độ 50-60 trang, ngoài bìa vẽ hình cái đèn dầu tỏa sáng. Có lẽ tác giả ngụ ý cuốn sách sẽ giúp người học khai nhãn, khai trí hay khuyên bảo người học hãy chăm chỉ, chuyên cần.

Cuốn sách này đặc biệt ở chỗ chỉ toàn chuyện về các con vật vừa gần gũi quen thuộc, vừa ngộ nghĩnh xa lạ đối với những đứa trẻ nhà quê chúng tôi.

Thế là mỗi sáng đến lớp, cứ sau lời đọc

của cô giáo, chúng tôi đồng thanh gào lên một cách hứng thú và hồn nhiên về "thế giới loài vật".

Con cóc khóc lóc vì bị lóc cuốn mắt dù:

*Con cóc che dù
Con lóc thổi đèn
Cóc ngồi cóc khóc
Hị hị hì hì*

(**Vần oc, ôc**)

Bầy gà xa lánh chốn đô thành thị phi:

*Gà ri, gà cồ
Gà quạ, gà tre
Cả họ nhà gà
Bỏ phố đi ghe.*

(**Phụ âm g, gh**)

Con hùm "xí xón" bị té đau trên đường ra chợ:

*Hùm đi chợ Num
Gặp phải chỗ hùm
Té ùm xuống mương*

(**Vần um**)

Chúng tôi cùng cười về những con vật tranh công với nhau:

*Mèo kêu mèo bắt chuột
Chó nói chó giữ nhà*

*Ngựa bảo tôi chạy đường xa
Trâu bò lớn tiếng: chúng ta kéo cày!*

Hay tìm tìm vì cái trò "dụ khí" của "chị mèo" ma mãnh:

Chuột đầu rên xiết trong hang

Mèo bảo: Ra đây chị sẽ thuộc thang đỡ đàn.

Bây giờ nhìn lại, cuốn sách bộc lộ không ít điều "ngớ ngẩn" nhưng chúng tôi thành thật biết ơn các tác giả vì đã giúp chúng tôi thực sự được vui học, được biết đọc biết viết những chữ thông thường và nhất là thêm hiểu, thêm yêu về các con vật ở quanh mình.

Năm sau, 8 tuổi, tôi xin vào học lớp Năm (lớp 1) trường công ở làng. Thầy tôi thuộc thể hệ giáo chức thời Pháp thuộc còn sót lại. Thầy dạy chúng tôi bằng cuốn sách mà nhà trường cho mượn có bìa cứng, giấy trắng tinh, ngoài bìa là hình ba chị em cùng ngồi trước quyển sách trên bàn. Đó là cuốn Em tập đọc. Từ đây chúng tôi được sống với một gia đình bán thị dân gồm năm thành viên: bác Tám trai làm nghề chạy taxi, bác Tám gái nội trợ lo việc bếp núc, và may trong nhà, Chi là chị cả khá chững chạc, Tí là em kế tếu táo như chúng tôi, và Tơ là em gái út hay nũng nịu, vồi quạ. Cả năm trời ở lớp một, chúng tôi theo chân ba chị em Chi, Tí, Tơ cùng khám phá cuộc sống gia đình mình và thế giới xung quanh.

Nhà bác Tám không giàu nhưng đậm ấm, gần gũi với thiên nhiên. Ngoài sân có "bướm bướm đậu trên giàn mướp", trong nhà nuôi con chó rất hiền nhưng thỉnh thoảng cũng "vồ dế sọ" khi có "chú lạ vô nhà Tí". Trong ba chị em, có lẽ Chi là không có khiếm khuyết, còn Tí và Tơ thì y chang chúng tôi - cũng đôi lúc lười nhác, hoặc làm rộn người khác - vì đơn giản chúng tôi là con nít:

Bé Tơ đang khóc hu hu

Chi cho hũ kẹo, Tơ cười ha ha

Chơi với Chi, Tí, Tơ chúng tôi có dịp theo bác Tám đi Sở Thú để biết "voi có vồi, voi có gà"; thăm người chú ở Bình Dương, tham quan lò gốm; về quê ông bác ở Mỹ Tho, tối đến nghe "ễnh ương kêu ườn

oang khắp vườn", sáng ra câu cá ở bờ ao "phao động mạnh, Chi giật lệ, một con cá rô tòng teng trên đầu dây". Thật kỳ thú.

Chúng tôi thấy một gia đình bác Tám như vậy thấp thoáng ở chung quanh và thấy mình cũng có một phần của Chi, Tí, Tơ.

Lên lớp Tư (lớp 2), chúng tôi lại sống với một đôi bạn khác, trong một gia đình khá giả và trí thức một chút. Đó là hai chị em Khôi và Tú trong cuốn *Quốc văn* của Nhà xuất bản Sống Mới. Cùng với Khôi và Tú, chúng tôi dần "tập tính tốt", học những điều hay, lẽ phải dung dị như phải chăm chỉ học hành:

Sáng ngày gà gáy ó ó

Gọi em thức dậy mau lo đến trường.

Ó ó gà gáy đã vang

Em mau chuẩn bị lên đường kéo trưa.

Biết quý thời giờ:

Thời giờ ngựa chạy tên bay

Hết trưa lại tối, hết ngày lại đêm

Đông qua, xuân lại trước rèm

Hè về rục rờ, êm đêm thu sang.

Giờ em chăm học chăm làm

Thì mai sau sẽ giỏi giang giúp đời

Nước nhà trông đợi em ơi

Hãy mau ghi nhớ những lời chị khuyên

Việc gì cũng phải cho chuyên

Chớ nên lêu lổng mà quên thời giờ.

Điểm chung của những cuốn sách quốc văn mà tuổi thơ chúng tôi được học là các câu chuyện về gia đình. Từ những hiểu biết và ứng xử tốt với gia đình, người thân rồi mới mở rộng hiểu biết và ứng xử tốt với cộng đồng, xã hội. Tất cả chúng ta đều sinh ra trong một gia đình và đi ra xã hội từ một gia đình cụ thể.

Nếu thế hệ cha anh chúng tôi lớn lên từ *Quốc văn giáo khoa thư* của các cụ Trần Trọng Kim, Nguyễn Văn Ngọc, Nguyễn Đình Phúc, Đỗ Thận thì thế hệ chúng tôi cũng có những *Em học văn, Em tập đọc, Em tập tính tốt* là "quốc văn giáo khoa thư" của mình. Còn "quốc văn giáo khoa thư" của thế hệ trẻ hôm nay là gì? Câu trả lời chưa có bởi vì hình như các nhà giáo dục vẫn đang loay hoay tìm cách viết? ■

Phòng học Hoa Sen được trang bị các thiết bị hiện đại. Ảnh tư liệu.

PHÒNG HỌC HOA SEN - KHÔNG GIAN HỌC TẬP LÝ TƯỞNG

TS. Trần Thanh Long - Lê Văn Vĩ

Phòng học Hoa Sen của Trường ĐH Kinh tế - Luật khánh thành không chỉ mở ra một không gian học tập, sinh hoạt tiện ích cho sinh viên mà còn tạo thêm luồng sinh khí mới trong hoạt động hỗ trợ nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường.

Dự án phòng học Hoa Sen với tổng vốn đầu tư hơn 2 tỷ đồng, trong đó Công ty Cổ phần Tập đoàn Hoa Sen (Hoa Sen Group) tài trợ 800 triệu cho toàn bộ phần trang trí nội thất gồm hệ thống máy lạnh và bàn ghế cho sinh viên (sức chứa khoảng 150 người), màn hình tivi led cho các phòng học nhóm, tủ và kệ đựng sách, máy tính và hạ tầng mạng để truy cập thông tin, các quầy tác nghiệp cho cán bộ quản lý và nhân viên. Tất cả tạo nên một không gian lý tưởng để phục vụ công tác nghiên cứu, học tập cho sinh viên. Trong giai đoạn đầu phát triển, nhà trường còn những hạn chế nhất định về cơ sở vật chất, sự đóng góp của Hoa Sen Group là hết sức kịp thời và thiết thực.

Trong những năm qua, Hoa Sen Group và Trường ĐH Kinh tế - Luật tăng cường mối quan hệ hợp tác trên nhiều lĩnh vực như cung ứng nguồn lao động chất lượng cao về kinh tế và luật, tiếp nhận sinh viên thực tập, tài trợ học bổng, trao đổi chuyên gia, xây dựng các chương trình NCKH...

Mối quan hệ tốt đẹp giữa Hoa Sen Group và Trường ĐH Kinh tế - Luật được xây dựng trên quan điểm vì sự phát triển con người. Đơn vị đào tạo và đơn vị sử dụng lao động cùng chia sẻ trách nhiệm trong việc tạo điều kiện tối ưu để sinh viên sau khi tốt nghiệp là những công dân có trí - tâm - tầm. Từ đó, nhà trường và doanh nghiệp có sự thấu hiểu về lợi ích và thế mạnh của nhau, góp phần rút ngắn khoảng cách giữa chất lượng nguồn nhân lực và nhu cầu của xã hội.

Những thành tựu đạt được cho thấy mô hình hợp tác giữa Hoa Sen Group và Trường ĐH Kinh tế - Luật là mẫu hình hợp tác hiệu quả giữa nhà trường và doanh nghiệp trong giáo dục và đào tạo đại học hiện nay.

Phòng học Hoa Sen phục vụ cho việc tự học và học nhóm của sinh viên, học viên cao học, nghiên cứu sinh, cán bộ giảng viên Trường ĐH Kinh tế - Luật và các trường, viện thành viên của ĐHQG-HCM ■

Người biết thối hồn vào những giờ văn

Văn hóa - Nghệ thuật

GS.NGND
Hoàng Như Mai -
một người thầy
dạy văn hay,
có phong cách
của một nghệ sĩ
tài hoa. Ảnh: TL.

Sự nghiệp nghiên cứu và giảng dạy văn học của GS.NGND Hoàng Như Mai đã được học giới và xã hội khẳng định. Nhiều thế hệ sinh viên nhận xét rằng ông là một thầy giáo dạy văn hay, có phong độ cốt cách của một nghệ sĩ tài hoa.

PGS.TS Lê Tiến Dũng

1.

Có một kỷ niệm làm tôi nhớ mãi. Vào khoảng năm 1991, Giáo sư Hoàng Như Mai ra công tác ở Huế và ba tôi tìm đến thăm ông. Nhìn hai mái đầu bạc trắng như

nhau tôi tưởng họ là bạn bè một thửa. Nhưng khi nghe ba tôi chào "thưa thầy" tôi mới biết ba tôi cũng là học trò của thầy Mai ở khu học xá Trung Quốc ngày trước. Bây giờ ba tôi là một cán bộ có trọng trách ở địa phương mà trước giáo sư, ông vẫn giữ

về cung kính của một người học trò đúng mực. Hình ảnh ấy làm tôi cảm động.

Thầy Mai giảng văn rất cuốn hút, hấp dẫn. Tôi đã từng dự giờ thầy. Tôi nhận ra rằng, ngoài những cái trôi cho như giọng nói ám áp truyền cảm, khả năng phân tích sâu sắc, thầy còn là người biết thổi hồn vào những giờ văn. Nhờ đó mà những giờ giảng của thầy trở nên sinh động, ám áp. Người đi dạy cần có kiến thức uyên bác, có văn hóa uyên thâm và có nhiệt huyết cháy bỏng. Những bài giảng của thầy Mai thường lay động lòng người hơn ai hết. Thầy không chỉ giảng hay mà còn khuyến khích người học sáng tạo và đồng sáng tạo.

Có lần thầy sang Khoa Ngữ Văn Trường đại học Sư Phạm giảng Thơ mới 1930-1945. Thầy giảng bài thơ Lời kỹ nữ của Xuân Diệu. Nhà thơ diễn tả tâm sự buồn tủi của người kỹ nữ muốn níu giữ du khách trong chốc lát để lẩn tránh sự cô đơn nhưng không được, du khách vẫn cứ dứt áo ra đi.

*Khách ngồi lại cùng em chốc nữa,
Vội vàng chi trắng sáng quá khách ơi!
Đêm nay rằm: yên tiệp sáng trên trời,
Khách không ở, lòng em cô độc quá.*

Thầy Mai vốn rất thích bài thơ này, từ lúc bài thơ được đăng trên báo Ngày Nay của Tự Lực Văn Đoàn. Bài thơ thể hiện rất náo nùng tâm trạng cô đơn, u sầu - một căn bệnh của thế hệ trẻ trước 1945. Thầy thấy rằng qua nỗi lòng của người kỹ nữ, nhà thơ bộc lộ nỗi niềm riêng của mình. Đây là nỗi

khát khao hạnh phúc của những người mất nước, không được làm chủ cuộc đời mình, muốn tự lừa dối mình bằng một hy vọng hảo huyền, nhưng bị thực tế phũ phàng làm vỡ mộng.

Thầy giảng bài thơ rất say sưa. Đến khổ thơ kết thúc, thầy diễn tả nỗi buồn của cảnh biệt ly, kẻ ở người đi. Thầy nhấn mạnh, cuộc tiễn đưa trên bến sông lại càng cho người kỹ nữ tế

tái, thảm sầu. Thầy còn viện dẫn để giải thích, tô đậm cái ý tưởng trên bằng hai câu thơ mà Thế Lữ dùng làm đề từ cho bài Bên sông đưa khách:

*Lòng em như nước Trường Giang ấy,
Sớm tối theo chàng đến Phúc Châu.*

Và thơ Lý Bạch:

*Cô phàm viễn ảnh bích không tận,
Duy kiến Trường Giang thiên tế lưu.*

Lúc ấy, thầy nói về cảm hứng của mình hồi nhỏ, khi học bài Kể ở người đi trong sách Quốc văn Giáo khoa thư lớp sơ đẳng: "Thuyền nhỏ sào, ai nấy đều chúc cho tôi được thuận buồm xuôi gió, bình yên khỏe mạnh. Thuyền đi đã xa, mà tôi còn đứng nhìn trở lại, nhìn mãi cho đến lúc không trông thấy nhà nữa mới thôi! Ôi cái cảnh biệt ly sao buồn vậy". Cuối cùng thầy Mai bình luận hai câu kết bài thơ:

*Mắt run mờ, kỹ nữ thấy sông trôi,
Du khách đi,
- Du khách đã đi rồi!*

Người kỹ nữ thấy dòng sông trôi đưa người du khách xa dần rồi mất dạng. Và cái hy vọng chỉ là ảo tưởng, người kỹ nữ đối diện với sự thật tàn nhẫn: Du khách đã đi rồi.

Có lẽ các sinh viên chia sẻ, cảm thông với tâm trạng của người kỹ nữ nên một sự im lặng bao trùm lớp học. Bỗng nhiên một nữ sinh đứng lên phát biểu: "Thưa thầy, không phải là cuộc tiễn biệt diễn ra ở một bến sông nào cả, mà là người kỹ nữ đã khóc. Mắt run mờ, kỹ nữ thấy sông trôi ấy là người kỹ nữ trông bóng người đi qua nước mắt, dòng sông ấy là dòng sông nước mắt của người kỹ nữ".

Thầy Mai hết sức ngạc nhiên. Một hình tượng văn học có thể hiểu nhiều cách, nhưng cách hiểu của cô nữ sinh rất độc đáo mà không phải không có lý. Từ kinh ngạc, thầy chuyển sang thú vị, sung sướng và nói: "Cách hiểu của em rất hay, rất sáng tạo, trước nay thầy chưa nghĩ ra. Có lẽ thầy nhờ em lên đây bình giảng toàn bài thơ cho thầy và các bạn nghe". Buổi giảng văn ấy để lại một ấn tượng rất đậm trong tâm trí tôi.

Thầy quan niệm rằng dạy văn là truyền

Bìa cuốn
Tuyển tập của
Hoàng Như Mai.
Ảnh tư liệu

Giáo sư Hoàng Như Mai (1919-2013), quê ở Bắc Giang. Ông lần lượt học tại Trường Bưởi, Đại học Y Khoa và Đại học Luật Khoa Đông Dương ở Hà Nội.

Năm 1943, khi đang là sinh viên Đại học Luật, ông bắt đầu đứng trên bục giảng ở Trường trung học tư thục Đông Hải (Hải Dương). Đến năm 1948, ông được Tỉnh bộ Việt Minh tỉnh Thái Bình mời làm Hiệu trưởng Trường trung học Phan Thanh. Sau đó, ông lần lượt đảm nhiệm các chức vụ Hiệu trưởng Trường Sư phạm Việt Bắc (1951), Hiệu trưởng Trường Sư phạm trung cấp Trung ương (1953). Từ năm 1959, ông được mời làm cán bộ giảng dạy Trường đại học Tổng Hợp Hà Nội. Đến 1980 ông làm giảng viên Khoa Ngữ Văn, Trường đại học Tổng Hợp TP.HCM (nay là Trường đại học KHXH&NV, ĐHQG-HCM). Năm 1988 ông là thành viên sáng lập và được bầu làm Chủ tịch Hội Nghiên cứu và Giảng dạy Văn học TP.HCM.

được cái thần, truyền được cái hồn của văn chương đến với học trò. Có sinh viên đã viết trong luận văn tốt nghiệp: "Chúng tôi được biết có nhiều học trò của thầy sau bao năm xa cách vẫn mang trong mình những xúc cảm, những vẻ đẹp về văn chương qua giờ giảng của người thầy có giọng nói, giọng đọc truyền cảm cùng cách truyền thụ độc đáo".

2.

Về nghiên cứu, Giáo sư Hoàng Như Mai có nhiều tác phẩm giá trị như Văn học Việt Nam hiện đại 1945-1969; Trần Hữu Trang, soạn giả ca kịch cải lương; Nhận định về cải lương; Thơ một thời; Chân dung và tác phẩm; Tuyển tập...

Giáo trình Văn học Việt Nam hiện đại 1945-1969 được thầy viết rất nghiêm túc, sáng tạo. Giáo sư Trần Hữu Tá trong Từ điển văn học(bộ mới) nhận xét: "Hoàng Như Mai có nhiều thành tựu về nghiên cứu văn học nghệ thuật. Ông là đầu người đầu tiên có công trình dày dặn về đặc điểm, thành tựu của văn học Việt Nam sau Cách mạng 1945". Có thể nói giáo trình này là cuốn sách đầu tiên viết về văn học hiện đại Việt Nam mà đến nay các nghiên cứu về văn học Việt Nam từ sau 1945 thường phải tham khảo.

Thầy Mai còn là một trong số giáo sư có nhiều tiểu luận đăng trên Tạp chí Nghiên cứu Văn học, Tạp chí Văn học. Ông có cách nghiên cứu riêng, độc đáo. Chẳng hạn trường hợp Thế Lữ. Hoài Thanh đã tôn

Thế Lữ là minh chủ của phong trào Thơ mới thì Hoàng Như Mai nhận định rằng danh hiệu ấy phải dành cho Huy Thông. Ông viết: "Danh hiệu hổ tướng trên trận địa Thơ mới phải tặng cho Huy Thông mặc dù xét về tuổi đời lúc đó Phạm Huy Thông mới chỉ là một thanh niên nhưng những gì Huy Thông làm được không nhỏ chút nào, nếu không nói là vô cùng to lớn bởi Huy Thông làm, tất nhiên là làm mới thơ, và anh đã góp phần xây cho Thơ mới một nền móng vững chắc, không sức nào lay chuyển được".

Giáo sư Hoàng Như Mai cũng là cây bút bình thơ rất hay được thể hiện qua tác phẩm Thơ một thời. Trong tập này ông "tạt ngang" nói về cái riêng đặc sắc trong thơ của các tác giả nổi tiếng như Vũ Đình Liên, Nguyễn Bính, Trần Huyền Trân, Xuân Diệu, Văn Cao, Quang Dũng, Lê Anh Xuân, Nguyễn Mỹ... Chẳng hạn chỉ với hình tượng "hoa" mà trong thơ, Xuân Diệu đã miêu tả với bao dáng vẻ khác nhau. Theo ông "hoa thơ" của Xuân Diệu có loài "rất cả thẹn", có loài biết "làm duyên làm dáng một chút", có loại mang "tính cách quý phái" nhưng cũng có loài chỉ là "hoa của đồng nội xanh rì", có loài "thơm đến rợn người" mà cũng có loài "chen giao cùng trái độc".

Tháng năm rồi sẽ qua đi. Thầy Mai sẽ đi vào cõi bất tử. Tôi tin những điều thầy Mai làm được cho hôm nay sẽ được các thế hệ học trò nhớ kể lại. Nói như Nghệ sĩ Nhân dân Bạch Tuyết là "chúng con biết ơn thầy". Phải, tất cả những gì đã có đều là lòng biết ơn sâu nặng đối với Thầy, Thầy Mai ơi! ■

Việt Nam

VÀ MỘT SỐ NƯỚC ĂN

Tết

ÂM LỊCH GIỐNG VIỆT NAM

Mâm ngũ quả của Việt Nam. Ảnh: TL

Bánh tét, bánh chưng của Việt Nam. Ảnh: TL

Thịt kho trứng nước dừa của

Tết là dịp để con người trở về cội nguồn. Ai dù có đi đâu xa vào ngày này cũng cố trở về nhà để được sum họp dưới mái ấm gia đình, thăm phàn mộ tổ tiên, gặp lại họ hàng, làng xóm. Do tương cận về văn hóa, ngày Tết truyền thống ở một số quốc gia cũng có nét gần gũi với Tết Nguyên đán của Việt Nam

VIỆT NAM

Tết bắt đầu từ đêm giao thừa

Ngày Tết chính thức bắt đầu từ giao thừa. Đây là thời điểm thiêng liêng nhất trong năm, thời điểm giao tiếp giữa năm cũ và năm mới, thời điểm con người giao hòa với thiên nhiên, thời điểm tổ tiên về

Han Da Ni

sum họp với con cháu. Cúng giao thừa xong, cả nhà quây quần quanh mâm cỗ đã chuẩn bị sẵn, uống chén rượu đầu tiên của năm mới, con cái chúc thọ ông bà cha mẹ, người lớn cho trẻ em tiền quà mừng tuổi đựng trong những bao giấy đỏ.

Sau lễ giao thừa còn có tục đi đến đền

chùa làm lễ, hái một nhánh cây đem về gọi là lộc đầu năm. Người dân Việt Nam tin rằng xin được lộc của trời đất thì sẽ làm ăn phát đạt cả năm. Người nào từ ngoài đường bước vào nhà đầu tiên là người "xông đất", là người "tốt vía" thì cả nhà sẽ ăn nên làm ra, gặp nhiều may mắn.

Ẩm thực ngày Tết

Mâm ngũ quả là một mâm gồm năm loại trái cây được chưng trong ngày Tết. Các loại trái cây bày lên thể hiện nguyện ước của gia chủ qua tên gọi, màu sắc và cách sắp xếp của chúng. Mâm ngũ quả của

có nồi thịt kho nước dừa, dưa cải muối, nồi khổ qua hầm, củ kiệu ăn với tôm khô. Thông thường, người nội trợ được nghỉ ngơi, không nấu nướng trong ba ngày Tết, mà chỉ dùng thức ăn đã được chuẩn bị sẵn trước đó.

Mứt Tết và các loại bánh kẹo khác để cúng, sau đó dọn ra đãi khách. Mứt có rất nhiều loại như mứt gừng, mứt táo, mứt bí đao, mứt dừa, mứt khoai, mứt hạt sen, mứt chà là...

Kẹo bánh thì đa dạng hơn như: kẹo thèo lèo, kẹo dừa, kẹo cau, kẹo đậu phộng... Ngoài ra, Tết còn có hạt dưa, hạt bí, hạt

Việt Nam. Ảnh: TL

Canh bánh gạo của Hàn Quốc. Ảnh: TL

Nghi lễ Sebae của Hàn Quốc. Ảnh: TL

người miền Bắc thường gồm: chuối, bưởi, đào, hồng, quýt. Mâm ngũ quả người miền Nam gồm dưa, đu đủ, măng cầu xiêm, xoài, sung, với ngụ ý cầu mong tiền tài được đầy đủ.

Bánh truyền thống: bánh chưng, bánh giầy, bánh tét... Đây là các loại bánh đặc trưng cho phong tục ăn uống ngày Tết ở Việt Nam.

Bữa ăn ngày Tết thường có nhiều món, đủ chất hơn và sang trọng hơn bữa ăn ngày thường. Miền Bắc thường có thịt đông, giò heo hầm với măng, dưa hành. Miền Trung có dưa món và món tré, giống giò thủ của miền Bắc, thịt chua và tai heo. Các gia đình miền Nam thường

hương dương, hạt điều, hạt dẻ rang...

Thức uống ngày Tết phổ biến nhất vẫn là rượu truyền thống của dân tộc như: rượu nếp thơm, nếp cái hoa vàng (người Kinh), nếp cẩm (người Mường), rượu ngô (người H'Mong, người Dao), rượu đế (Nam bộ)...

HÀN QUỐC

Tết cổ truyền của Hàn Quốc được gọi là Seollal. Seollal kéo dài ba ngày (bắt đầu từ mùng 1 của năm mới). Người Hàn Quốc chào đón năm mới bằng cách đến thăm bãi biển phía Đông như tới các thành phố Gangneung và Donghae thuộc tỉnh Gangwon, nơi họ ngắm những tia sáng đầu năm của mặt trời.

Mâm cỗ của Mông Cổ. Ảnh: TL

Ngủ trong đêm giao thừa, lông mi sẽ bạc trắng

Trước đêm giao thừa, người Hàn Quốc thường tắm bằng nước nóng để tẩy trần; mặc Hanbok (trang phục truyền thống của Hàn Quốc) để cử hành nghi lễ cúng tổ tiên. Vào đêm giao thừa, người Hàn Quốc quan niệm không ai ngủ vì nếu ngủ thì sáng hôm sau sẽ bị bạc trắng cả lông mi và đầu óc kém minh mẫn.

Mâm cỗ cúng đêm giao thừa của người Hàn Quốc thường có tới hơn 20 món, trong đó không thể thiếu món Tteok-guk (canh bánh gạo) và kim chi. Người Hàn Quốc mặc Hanbok và tiến hành nghi lễ cúng bái tổ tiên vào buổi sáng ngày đầu tiên của năm mới. Họ thường dùng món Tteok-guk trong buổi sáng này. Ăn xong Tteok-guk thì năm mới mới thật sự bắt đầu.

Nghi lễ Sebae

Sebae là nghi lễ cúng tổ tiên không thể thiếu, là truyền thống chứng tỏ lòng kính trọng đối với cha mẹ và ông bà trong năm mới của người Hàn Quốc. Con cháu đến thăm cha mẹ và chúc họ một năm mới hạnh phúc bằng cách cúi chào thật cung kính, chúc câu: "Gặp nhiều may mắn trong năm mới".

MÔNG CỔ

Ngày trước năm mới ở Mông Cổ được gọi là Bituun, Vào ngày này, người dân Mông Cổ tập trung dọn dẹp nhà cửa sạch sẽ để đón năm mới. Tối Bituun, mọi thành viên trong gia đình đều tụ tập bên nhau để cùng tiễn đưa năm cũ và đón năm mới. Mọi người sẽ ăn thật no vì họ tin rằng nếu còn đói, suốt năm mới sẽ bị đói.

Vào ngày đầu năm mới, ai cũng dậy

sớm trước khi mặt trời mọc, mặc quần áo mới, nhóm lửa. Sau đó, mọi người ăn bánh bao hấp và uống Airag (sữa ngựa lên men) và tặng quà lẫn nhau. Họ sang nhà bên cạnh, bắt đầu thăm người lớn tuổi trước.

Tsagaan Sar được xem là một trong những ngày lễ quan trọng nhất nên người dân Mông Cổ thường chuẩn bị thực phẩm trong nhiều ngày. Món ăn truyền thống trong Tết Tsagaan Sar là các sản phẩm làm từ sữa, bánh Buuz (dạng như bánh bao), thịt cừu, thịt bò, sữa dê, cơm ăn cùng với sữa đông hoặc cơm ăn cùng nho khô.

TRUNG QUỐC

Tết ở Trung Quốc là dịp lễ quan trọng nhất trong năm. Khoảng từ ngày 8/12 âm lịch mọi người dân Trung Hoa trên khắp thế giới về quê ăn Tết, đoàn tụ với gia đình.

Việc trao phong bao lì xì màu đỏ rất phổ biến vào dịp Tết ở Trung Quốc. Hầu hết trẻ em đang đi học đều được nhận lì xì. Những ai đã đi làm thường không được nhận tiền mừng tuổi, ngay cả khi chưa kết hôn.

Vào đêm giao thừa, mọi người thường đốt pháo hoa. Việc đốt pháo hoa được cho là giúp đẩy lùi những linh hồn xấu xa và đem lại may mắn.

Thực đơn ngày Tết của người Trung Quốc đa phần là các loại bánh. Trong đó đáng chú ý có bánh tổ (Nian Gao) được làm từ gạo nếp loại tốt, cùng với đường và một chút gừng tươi. Theo tiếng Trung, "Gao" là bánh, "Nian" là chất dính, nghĩa là bánh nếp, bánh dính, mọi người dùng món bánh này với mong ước các thành viên trong gia đình lúc nào cũng luôn gắn bó bên nhau.

Bánh Nian Gao của Trung Quốc. Ảnh: TL

Con dê tự nhiên

Năm Mùi nói chuyện con dê:

Con *Dê* TRONG VĂN HÓA ĐÔNG - TÂY

TS Nguyễn Ngọc Thơ
(*Trường ĐH KH&HTNV*)

**Con dê trong
văn hóa Đông - Tây**

Văn hóa là kết tinh của trí tuệ và kinh nghiệm sống của nhân loại qua quá trình thực tiễn cuộc sống trong mối quan hệ tương tác với môi trường tự nhiên và xã hội. Các nền văn hóa khác nhau

có những đặc điểm khác nhau do môi trường địa lý, phương thức sản xuất hay hệ tư tưởng tạo thành thành, hết thảy đều có ảnh hưởng trực tiếp tới tính cách dân tộc. Với đặc trưng tính cách văn hóa khác nhau, lối nhận thức và thực hành văn hóa của giữa các nền văn hóa tồn tại cả sự tương đồng và nét dị biệt.

Trong dãy Thập nhị địa chi Á Đông, đại biểu cho địa chi Mùi

là dê (cừu), loài vật nằm trong nhóm tam sinh lục súc (三牲六畜). Tam sinh tức 3 loài vật dùng để cúng tế thời cổ đại (bò, dê/cừu và lợn), còn lục súc gồm ngựa, bò, dê (cừu), lợn, chó và gà. Trong văn hóa phương Tây, cừu (dê) cũng nằm trong 12 cung hoàng Đạo với hình tượng Ma kết, đồng thời xuất hiện trong thần thoại các xứ Hy Lạp, Bắc Âu và đặc biệt là trong Thiên Chúa giáo với

Con dê gánh tội

hình tượng "con dê gánh tội".

Trong nhiều nền văn hóa, con cừu (dê) là con vật đối trọng với sói. Sói là loài dã thú chuyên ăn thịt động vật nhưng lại mang các bản tính dũng mãnh, kiên định không khoan nhượng, chung thủy với bầy đàn; sói trong văn hóa là thể hiện của một nhận thức cởi mở, tinh thần tiên phong và mạo hiểm, tinh thần kinh doanh không mệt mỏi. Trong khi đó, cừu (dê) là loài vật ăn cỏ hiền lành, trong văn hóa chúng là hiện sinh của đức tính ôn thuận, tính bảo thủ, sự tinh tế và sự cố gắng. Ngày trước, Khổng Tử từng chủ trương dùng cừu (dê) làm lễ vật tế thần thay cho hiến tế nhân mạng, vì thế một vài học giả cho rằng chữ Mỹ/美 trong văn hóa phương Đông được diễn hóa từ sự hy sinh của loài cừu (dê) trong các nghi lễ cổ.

Trong văn hóa Đông Bắc Á, chữ "duang 羊" (chỉ cừu, dê) đa phần chỉ hàm ý tốt, chẳng hạn chữ Thiện 善, Nghĩa 義, Mỹ 美, Tường (cát tường) 祥... Vùng Đông Bắc Á coi "duang" chỉ con

cừu, từ vùng Dương Tử đến Đông Nam Á coi "duang" là dê. Cả cừu và dê đều biểu trưng cho sự đầy đặn, sung túc, sự thuần phục.

Trong văn hóa phương Nam, giới khảo cổ phát hiện một đồ dùng bằng gốm mang hình con dê thuộc văn hóa Hà Mẫu Độ vùng hạ lưu sông Trường Giang do người Bách Việt cổ làm chủ. Nhiều di chỉ khảo cổ gốc Bách Việt khác tại phía Nam sông Dương Tử - Bắc Đông Nam Á... cũng phát hiện nhiều xương dê và cừu, cho thấy sự hiện diện của loài sinh vật này trong đời sống cư dân tiền sử Đông Nam Á là rất sớm.

Trong văn hóa Đông Á, dê (cừu) là biểu tượng của tính cách ôn hòa, của các đức tính nhân, lễ, nghĩa ở đời và sự may mắn trong cuộc sống nhân sinh.

Thời cổ đại, người phương Bắc thường nói "duang tính ôn thuận", "duang ngã vi nghĩa", theo đó cừu (dê) với tính cách ôn thuận được coi là vật biểu của nhân, lễ, nghĩa theo quan điểm Nho gia. Người Trung Hoa xưa

đã thần hóa cho loài cừu (dê) thành hải trãi 獬豸, là một linh vật được cho là có năng lực phân biệt chính tà, rước lành đuổi dữ, chuyên dùng sừng mình húc người bất lương.

Theo quan niệm phong thủy phương Đông, con dê còn là biểu tượng của sự kiên trì vượt khó và nhanh trí. Việc bài trí dê tại bàn làm việc được cho là gợi ý cho chủ nhân luôn giữ được sự điềm đạm, tĩnh tâm, tốt cho các mối quan hệ giao tiếp. Bài trí biểu tượng dê cũng có thể tăng thêm ý chí và sự kiên nhẫn cũng như bồi đắp lòng kiên trì phấn đấu.

Hải trãi - linh vật biểu trưng của công lý, có năng lực phân biệt chính - tà.

Trong văn hóa Trung Hoa và nhiều dân tộc khác ở Đông Bắc Á, cừu (dê) là hiện thân của các đặc tính đóng cửa bảo thủ, tinh thần cần lao, mưu cầu hòa bình, tư duy bế thế thờ ơ, tinh thần chuẩn tắc và sự dung dị. Để dung hòa với các đức tính "thủ thế" của loài cừu (dê), người Trung Hoa đặt nó song hành với hệ thống các đức tính của loài sói, hai phong cách bổ sung cho nhau, đều cần thiết trong cuộc sống nhân sinh theo hệ thống giáo dục xã hội lấy "quân tử" làm

hình mẫu.

Trong văn hóa cung đình, con dê gắn với số phận bi thảm của hàng trăm, hàng ngàn cung tần phi nữ chốn lầu son gác tía. Các hoàng đế xưa thường dùng xe dê kéo đi mỗi đêm trong cung cấm, hễ dê dừng ở cửa phòng cung phi nào tức đêm ấy nhà vua sẽ ngủ với cung phi đó. Đêm đêm hàng trăm cung phi tìm lá dâu non (loại dê háu ăn) đặt trước cửa phòng để mời gọi dê dừng lại.

Từ “duang” để chỉ dê (cừu) trong văn hóa Á Đông đồng âm với từ “duang” trong triết lý âm dương, vì vậy người Trung Hoa vùng Hebei có tục “tống duang”, xưa thường là ông ngoại hay cậu tặng cháu trai con cừu sống, sau chuyển thành tặng thiệp hình cừu. Tục này được gắn với tích Nhi Lang Thần Dương Tiễn trao tặng cháu trai Trầm Hương một cặp cừu để kết nối tình cảm (vì trước đây Dương Tiễn đã quyết tâm trừng phạt chị gái là mẹ Trầm Hương trong tích *Bảo Liên Đãng*). “Tặng cừu/tống duang” mang hàm ý trao tặng *duang khí*, trao tặng *sự may mắn, thịnh vượng*.

Biểu tượng cừu năm Mùi 2015 trong văn hóa Đông Bắc Á

Các vùng Sơn Đông, Hồ Bắc, Giang Tây vào ngày 9 tháng Chín (tết Trùng Dương) xưa có lệ *đuổi bắt cừu cầu may mắn* (truy dương). Vùng Xuzhou (Sơn Đông) cứ tháng 6 hàng năm mở hội “Phục dương”, đuổi bắt cừu (dê) và thết đãi bạn bè, làng xóm.

Xa hơn về phía Bắc đến tận cao nguyên Mông Cổ và vùng Trung Á, nhiều tộc người gốc du mục hay bán nông bán du cũng quý mến loài dê (cừu). Cổ sử có ghi chép người Tây Nhung xưa dùng bói dê (cừu) để đoán định hung cát. Họ hơ nóng xương đùi của con dê ở trên lửa để xem những vết rạn của nó mà nói chuyện lành, dữ (trích từ cuốn *Từ Hải*). Cuốn *Mộng Khê Bút Đàm* cũng ghi chép: “Người Tây Nhung dùng lối bói dê (cừu), gọi là *Bạt tiêu*”. Các thầy bói Tây Nhung dùng xương bả vai của con dê (cừu) mà hơ lên lửa rôm xem, nếu vết rạn của nó thẳng thì đoán điềm lành, không thẳng thì cho là dữ”.

Trong phong tục đời sống các dân tộc, dê (cừu) được cho là mang đến may mắn, thịnh vượng. Người Tích Bá vùng sa mạc Tarim (Tân Cương) trong hôn lễ có tục “tranh xương cừu”

để chúc phúc cho đôi phu thê mới cưới. Người K a z a k , Mông Cổ và Tajik trên cao nguyên Mông Cổ và Trung Á có tục chơi trò “đuổi bắt cừu” để tranh những ngày lễ hội, người ta đặt một con

cừu trong một khoảng chu vi vài trăm mét, thanh niên được chia thành nhiều nhóm cưỡi ngựa sẵn sàng xung trận cướp cừu. Thanh niên nào dũng mãnh bắt được cừu và tránh bị đối phương giành giật được cho là thắng trận, được hưởng nhiều vinh dự. Thịt cừu là chiến lợi phẩm, thường thì người dân cùng nhau làm cỗ thưởng thức sau trận đấu, gắn kết cộng đồng. Người Kazakh thường mổ cừu thiết đãi khách quý, trong khi nhiều dân tộc gốc du mục khác coi cừu là bạn thân, thậm chí là vật tổ (còn có trong văn hóa người Khương, Dao, Miêu, Choang...) do thịt cừu là nguồn thực phẩm gần như đóng vai trò quyết định trong suốt mùa đông giá rét.

Trong các nền văn minh Ai Cập, Babylon cổ đại, dê thần nguyên là một vị thần mục đồng quan trọng. Một truyền thuyết Ai Cập nói rằng thần dê Pan bị quái vật tấn công đã ngậm mình xuống sông Nin, nửa thân dưới đã hóa thành cá. Trong văn hóa Babylon, thần Ea nửa dê nửa cá là thần chủ thành Babylon đầy quyền năng. Ông có nửa dưới cơ thể là cá, đầu và mình dê sống trong đại dương nhưng có nhiệm vụ canh giữ đất liền. Huyền thoại Hy Lạp kể thần Pan trong hình ảnh nửa người nửa dê, con của thần Hermes và một nữ thần rừng núi. Tương tự, quái vật dê mang hàm lợn tên là Yale có cặp sừng to và lợi hại, có thể tấn công ở bất cứ phương hướng nào. Thần thoại La Mã có ghi lại thần Zeus - Jupiter lúc sinh ra bú sữa dê pha với mật ong, và do vậy khi cúng tế vị thần này người ta phải dâng dê, bò thui, bánh ngọt và heo. Thời ấy, lễ hội Lupercalia ngày

Tam dương khai thái

15 tháng Giêng đều phải dâng cúng thần linh một con dê và một con chó. Da dê sau đó được cắt ra làm bùa hộ mạng, phụ nữ thì coi miếng da dê có thần phép hỗ trợ sinh nở. Trong thần thoại Bắc Âu, Thần Thor cưỡi trên một cỗ xe dê kéo mỗi khi du ngoạn nhân gian.

Cùng mô-típ là một trong nhóm *Tam sinh* trong văn hóa Á Đông, người Do Thái trong *Kinh Cựu Ước* có ghi chép chuyện “con cừu tạ tội” và “con cừu gánh tội”. Dê, bò, cừu từng là những con vật được người Do Thái và sau này thêm người Á Rập theo Hồi giáo ưu tiên lựa chọn. Câu chuyện này bắt đầu từ điều kiện sinh thái và những biến đổi của môi trường sống. Thuở xa xưa, vùng Trung Đông nuôi nhiều lợn và thịt lợn rất ngon, song sau đó tự nhiên bị sa mạc hóa, việc nuôi lợn đã trở nên khó khăn mà thịt lợn vẫn ngon lành. Việc cấm ăn thịt lợn bằng luật pháp xem ra vô vọng, người Do Thái đưa vào Kinh Thánh rằng lợn là loài “ô uế”, trong khi dê, bò, cừu là

những súc vật được ưu tiên (do chỉ ăn cỏ, không cạnh tranh lương thực với con người). “Trung Đông là một nơi sai lầm để nuôi lợn. Hãy tập trung nuôi bò, dê và cừu. Allah đã nhắc lại thông điệp ấy với cùng một nguyên do”. Khi người Do Thái ăn tết, họ chuẩn bị một đôi cừu, gọi là *Cừu gánh tội*, tất cả mọi người sờ tay lên đầu cừu với ý nghĩa chuyển tội lỗi của mình lên thân chúng, sau đó thả chúng ra ngoài cổng thành hoặc ra sa mạc để mặc dã thú ăn thịt.

Trong Thiên Chúa giáo, cùng mô-típ “cừu gánh tội”, Đức Jesus được cho là “chú cừu gánh tội” cho muôn dân, người đã dùng máu của mình để gánh đi hết tội lỗi của tín đồ (bầy cừu/các con chiên). Cừu (dê) trong văn hóa phương Tây có bản chất là sự cống hiến, đức hy sinh, là hiện thân của tình yêu, sự chuẩn tắc, hiền lành, tử tế, khoan dung, đa nguyên, dân chủ, thánh thiện, công lý và vinh quang. Do vậy, cừu trong quản lý kinh doanh được hiểu là biểu trưng của tình

yêu chứ không phải thù ghét luôn nhằm đạt được lợi ích vị kỷ. Tại Mỹ, nơi các nguyên tắc Kinh Thánh Kitô giáo được áp dụng để quản lý đã và đang rất thành công. Ông chủ của Walmart, một tín đồ Kitô giáo chủ trương lấy phương châm “khách hàng luôn luôn đúng” làm nguyên tắc phục vụ, từng chủ trương rằng “để nắm bắt thị trường phải dựa trên dịch vụ xuất sắc, chứ không phải làm bất cứ điều gì mình muốn”.

Trong nhiều nền văn hóa, con dê (cừu) gắn liền với cuộc sống thường nhật, vì vậy chúng nhẹ nhàng đi vào lối sống văn hóa và nghệ thuật. Tranh tết là kết tinh của trí tuệ và những mong muốn tốt đẹp đầu năm. Tranh tết năm Mùi có hai mô-típ thường thấy nhất, một là một con dê sừng cong đầy đặn, biểu tượng của sung túc, thịnh vượng, hai là nhóm ba con dê quay quàn hạnh phúc. Mô-típ thứ hai được cho là bắt nguồn từ câu thành ngữ “Tam dương khai thái”. Trên thực tế, câu “Tam dương khai thái” không liên quan đến ba con

Quẻ Thái trong Kinh Dịch

dê mà “dương” ở đây là tính dương trong khối âm dương. Trong hệ thống 64 quẻ kép của Kinh Dịch, quẻ Thái mang 3 hào âm và 3 hào dương để chỉ tháng Giêng, do vậy mà tháng Giêng còn gọi là tháng Tam dương. Câu “Tam dương khai thái” phần nào đó mang hàm ý là tháng Giêng mở đầu cho sự hanh thông, thịnh vượng cho cả năm. Do dân gian mượn lối hài âm, “tam dương” có thể viết thành ba con dê, ám chỉ gia đình hạnh phúc (cha, mẹ, con) hoặc tình mẫu tử (mẹ và hai con)..., đồng thời cho chạm khắc tượng 3 con dê để trang trí hầu thể hiện mong ước may mắn (tức *khai thái*).

Dân gian Đông Bắc Á dùng dê làm chất liệu trong câu chuyện “Trăm dê nhà phú ông” để răn đời. Xưa có người nông dân tuy nghèo nhưng sống lạc quan. Phú ông trong làng thường nhạo báng anh ta rằng “số anh sẽ nghèo cả đời”? Anh nông dân nhẹ nhàng kể một câu chuyện, rằng xưa có một phú ông có 99 con cừu, bụng luôn muốn có đủ 100 con cho đẹp nhưng không làm sao có được con thứ 100. Lão già nghèo hàng xóm có duy nhất con cừu, thế là phú ông sang năn nỉ xin nhượng lại. Nói đoạn, anh ta phá lên cười “phú ông đã giàu sao lại nhờ ông lão giúp đỡ?” Rõ ràng, sống trên đời không biết thế nào mới thật sự là giàu có!

Con dê trong văn hóa Việt Nam

Do dê được thuần dưỡng từ rất sớm, sử dụng phổ biến, liên tục, lâu dài, mang giá trị vật chất đa dạng và mật thiết, nên dê cũng tạo giá trị tinh thần phong phú

ảnh hưởng đến tâm linh và đời sống văn hóa nghệ thuật của người Việt Nam. Trong văn hóa Việt Nam, chi mùi trong Thập nhị địa chi có vật đại diện là con dê, không phải con cừu. Trong tất cả 12 con giáp, con dê không phải là loài vật gần gũi với thường nhật như chó, mèo, gà, lợn, trâu, ngựa hay loài vật mang ý nghĩa cao sang, không đầy uy lực như rồng cũng không nguy hiểm như rắn... Kể về sự ôn thuận ấy của dê, cừu, dân gian có câu: “*Xua dê cừu đi đấu với hổ báo*”, còn khi một ai đó nhút nhát nhưng cố tỏ ra oai hùng, dân hay chê trách: “*dương chất, hổ bì*” (thân dê da hổ). Trong binh pháp cũng có thuật ngữ “*thuận thủ khiên dương*” (*tiện tay bắt dê*), cho thấy dê là loài ít khi được đề cao là dũng mãnh.

Cuốn *Lĩnh Nam Chích Quái* xưa có ghi người Việt cổ đã giết trâu, dê làm đồ lễ. Trong bài *Hịch tướng sĩ* của Trần Hưng Đạo dùng hình tượng dê, chó kể tội sứ giả nhà Nguyên hống hách. Danh nho Nguyễn Bình Khiêm từng viết về sự gian dối, xảo trá là: *Lặn thế treo dê mang*

bán chó/Lập danh cỡi hạc lại đeo tiền. Trong bài *Văn tế nghĩa sĩ Cần Giuộc*, nhà thơ yêu nước Nguyễn Đình Chiểu cũng dùng hình tượng dê, chó để phỉ mắng tay sai:

*Hai vàng nhật nguyệt chói lòa;
đâu dung lũ treo dê bán chó*

*Mùi tinh chiến vậy đã ba năm;
ghét thói mọi như nhà nông ghét cỏ.*

Vào giữa thế kỷ XVI, trong bài *Đào Nguyên hành*, Phùng Khắc Khoan tả cảnh nông thôn Việt Nam đầy áp vật nuôi quen thuộc, trong đó có dê: *Trâu bò, gà lợn, dê ngan/Đầy lũ đầy đàn, rong thả khắp nơi*. Tranh dân gian Đông Hồ có bức *Bịt mắt bắt dê*, cho thấy con dê mang lại không khí hội hè, vui tươi, có phần phóng túng: “*Giả vờ bịt mắt bắt dê; Để cho cô cậu dễ bề... với nhau*”. Trong *Cung oán ngâm khúc*, Nguyễn Gia Thiều cũng mượn mô-típ xe dê - lá dậu để nói về tình duyên: *Phải duyên hương lửa cùng nhau; Xe dê lọ rắc lá dậu mới vào...*

Theo điển chế nhà Nguyễn, con dê là một trong số các loài vật

Bịt mắt bắt dê (tranh dân gian Đông Hồ, thế kỷ XVII).

Họa phẩm về thần dê và các thần nữ trong văn hóa phương Tây

được dùng trong việc tế lễ. Sách *Đại Nam Thực Lục Chính Biên* có ghi chép rằng vua Minh Mạng sai mua 220 dê đực và 100 dê cái, chọn 20 con dê đực giao Tế sinh làm lễ vật tế lễ Nam Giao vào năm 1836; chính vì thế dân gian có câu: *Bốn cửa anh chạm bốn dê, bốn con dê đực châu về tổ tông.*

Trong tục ngữ, ca dao, dê cũng thường được vay mượn để ví von, ý nghĩa hay cũng có mà ý nghĩa tiêu cực cũng lắm. Khi một ai đó làm ăn không biết tính toán, người ta kháo *Bán bò tậu ruộng mua dê về cày*; còn khi người ta lảm chuyện tán mạn, dài dòng thì bảo người ấy có thói *cà kê dê ngỗng*. Khi lựa chọn nghề nghiệp phù hợp với năng lực, hoàn cảnh thì khuyên *Giàu nuôi chó, khó nuôi dê, không nghề nuôi ngỗng*; còn khi nội dung và hình thức bất đồng lại chê *Treo đầu dê, bán thịt chó*.

Về dân gian nói về người tuổi dê: *Tuổi Mùi là con dê chà; Có sừng, có gạc, râu ra um sùm.* Một

cô gái ca than về số phận của mình: *Người ta tuổi Ngọ, tuổi Mùi; Em đây luống những ngậm ngùi tuổi Thân.* Trẻ con xưa với bài đồng dao nghêu ngao cũng hát về con dê với giọng điệu rất dễ thương: *"Dung dăng dung dè, Dắt trẻ đi chơi, Cho cháu về quê, Cho dê đi học, Cho cóc ở nhà, Cho gà bới bếp"*. Hoạc già, các em ngâm nga: *"Ru em buồn ngủ buồn nghề, Con tầm chín đỏ, con dê chín mùi, Con tầm chín đỏ để lại mà nuôi, Con dê chín mùi làm thịt em ăn"*...

Trong văn hóa Việt Nam, con dê còn là biểu trưng của sự sinh sôi và khả năng tính dục, bắt nguồn từ đặc điểm tràn đầy sinh lực tình dục của những chú dê đực. Chính vì vậy, con dê lại bị nhìn nhận là đại diện cho thói dâm dăng với nhiều cách gọi phê phán như dê già, dê sòm, dê cụ hay người có máu dê v... Trẻ con hát đồng dao chê trách người có máu dê một cách hóm hỉnh: *Dê sòm ăn lá khố qua; Ăn nhiều sâu rọm, chết cha dê sòm.* Tục ngữ Việt Nam có câu châm biếm người có máu dê: *Bướm bướm mà đậu cành bông/ Đã dê con chị, lại bông con em,* hoặc *Phượng hoàng đậu nhánh sa kê/ Ông thần ông hồng vật mấy thằng dê cho rồi.*

Trong văn học dân gian, dê, cừu còn dùng để ám chỉ những giá trị vật chất, chỉ những thú vui phàm trần: *Thê gian, ba sự khôn chừa; Rượu nồng, dê béo, gái vừa đương tơ.* Trong thơ *Lục Vân Tiên*, hình ảnh con dê xuất hiện khá nhiều, khi là con vật xa lạ lúc lại là biểu tượng người có máu

dê. Lúc nàng Kiều Nguyệt Nga trên đường quanh co, khúc khuỷu đến phủ đường của Kiều Công, Nguyễn Đình Chiểu viết: *Trải qua dấu thỏ đường dê; Chim kêu, vượn hú bốn bề núi cao.* Khi tả về Bùi Kiệm thì ông không tiếc lời miệt thị: *Còn người Bùi Kiệm máu dê; Ngồi chai bộ mặt như giẻ thịt trâu.* Trong khi nữ sĩ Hồ Xuân Hương từng châm biếm: *Ong non giữa nọc chàm hoa rữa; Dê cón buồn sừng húc giậu thưa.*

Dê cũng là loài vật cung cấp chất đạm ngon và bổ cho con người. Trong thực đơn của người Việt Nam có nhiều món ăn gắn với dê như dê nhúng dấm, lẩu dê, vú dê nướng... Đối với người nhà nông, thịt dê là món xa xỉ, chỉ dùng khi có khách quý hay các dịp hội hè, hiếu hỷ. Dê là loài dễ nuôi, dễ cai quản, lại mắn đẻ, do vậy con dê sẽ mãi gắn liền với làng quê Việt Nam.

Năm con dê Ất Mùi lại đến, những mong ước tốt đẹp đến hẹn lại lên. Năm Mùi hay năm Thìn, năm dê hay năm rồng cũng vậy thôi, "có làm thì mới có ăn, không dung ai để đem phần đến cho". Năm nào cũng cần có sự đầu tư công sức và trí tuệ để sáng tạo và làm giàu đẹp cuộc sống: *Năm Ngọ, mã đáo thành công; Năm Mùi, dê béo, rượu nồng phủ phê* ■

Tài liệu tham khảo

1. V.C 2009: "Con dê trong thơ ca", <http://tapchisonghuong.com.vn/tin-tuc/p37/c51/n2113/Con-de-trong-tho-ca.html>
2. 王保国羊文化：中国传统文化的新诠释 <http://www.guoxue.com/wk/000190.htm>
3. "Dê trong biểu tượng văn hóa", <http://vi.wikipedia.org>.

Trong chiều dài lịch sử dân tộc có rất nhiều sự kiện quan trọng và ý nghĩa diễn ra vào những năm Mùi. Nhắc lại những năm Mùi đáng nhớ ấy cũng là cách thiết thực giúp cho "Dân ta phải biết sử ta" vậy.

Quang Hưng

Những năm Mùi trọng đại TRONG LỊCH SỬ VIỆT NAM

* **Đinh Mùi 767:** Phùng Hưng khởi nghĩa, đánh chiếm nhiều quận huyện và phủ thành Tống Bình (Hà Nội), giải phóng đất nước khỏi ách đô hộ nhà Đường, xây dựng quốc gia độc lập. Ông được nhân dân suy tôn là Bó Cái Đại Vương.

* **Tân Mùi 971:** Đinh Bộ Lĩnh thực hiện cải cách sâu rộng bộ máy chính quyền, thiết lập hàm cấp cho bách quan văn võ, đặt đặc hiệu cho các cao tăng, mở ra thời kỳ hưng thịnh của triều đại nhà Đinh.

* **Quý Mùi 983:** Mùa Xuân, quân đội Lê Đại Hành tổng phản công Chiêm Thành toàn thắng, chiếm được kinh đô Indrapura (thuộc Quảng Nam ngày nay). Cũng năm này, chính quyền phong kiến Việt Nam cho đào xong con sông huyết mạch nối liền Đồng Cỏ (Hà Nội) với Ba Hòa (Thanh Hóa).

* **Đinh Mùi 1247:** Nhà Trần đổi mới nền giáo dục, cho lập thêm nhiều hình thức thi cử, đào tạo. Tháng 3, thi thái học sinh (tiến sĩ), lần đầu đặt ra "tam khôi" (ba bậc đỗ đầu: trạng nguyên, bảng nhãn, thám hoa), lấy 48 người. Tháng 9, thi tam giáo, không chỉ dành cho con cái các nhà theo Nho, Phật, Lão như trước, mà cho cả những người khác nếu họ muốn thi và thông tuệ ba đạo này.

* **Quý Mùi 1283:** Vua Trần tổ chức tập trận thủy bộ quy mô lớn, trao quyền thống lĩnh quân đội cho Trần Hưng Đạo, gấp rút chuẩn bị lực lượng để kiên quyết chống trả 50 vạn quân Nguyên

Phong trào Xô Viết Nghệ Tĩnh năm Tân Mùi 1931. Ảnh tư liệu.

Mông sắp sang xâm lược.

* **Quý Mùi 1403:** Nhà Hồ đẩy mạnh chính sách khai hoang và định cư; đồng thời thực thi cải cách triệt để trong các lĩnh vực tài chính, thương mại, đo lường và y tế.

* **Đinh Mùi 1427:** Tháng 11, với các chiến thắng lớn tại Lãn Châu, Đan Xá, Chi Lăng, Xương Giang, quân đội Lê Lợi đánh tan 20 vạn viện binh triều Minh, buộc Vương Thông đang bị vây hãm tại Đông Quan (Hà Nội) phải xin hàng. Ngày 29/12, 10 vạn hàng binh giặc Minh rút khỏi nước ta, cuộc khởi nghĩa Lam Sơn toàn thắng, giành lại độc lập cho đất nước.

* **Quý Mùi 1463:** Nhà Lê thi hành nhiều cải cách quan trọng về pháp luật và giáo dục.

* **Ất Mùi 1475:** Nhà Lê thực hiện hàng loạt chính sách phát triển nông nghiệp và công quyền; lệnh cho cả nước đắp đê đắp, lập các chức quan khuyến nông, hà đê; định lệ thi tuyển quan lại, thiết đặt quy chế trừng trị nặng tội tham ô.

* **Ất Mùi 1775:** Nghĩa binh

Nguyễn Huệ và cuộc khởi nghĩa Tây Sơn toàn thắng năm Đinh Mùi 1787. Ảnh tư liệu.

Tây Sơn nhanh chóng lớn mạnh, đánh đuổi chúa Nguyễn vào Nam rồi tiến ra Bắc để tiêu diệt tập đoàn chúa Trịnh.

* **Đinh Mùi 1787:** Khởi nghĩa Tây Sơn đại thắng, Nguyễn Huệ thống nhất lãnh thổ quốc gia và chuẩn bị lên ngôi Hoàng đế.

* **Đinh Mùi 1907:** Tháng 3, Trường Đông kinh Nghĩa thực được thành lập, quy tụ những chí sĩ yêu nước, hoạt động văn hóa xã hội rầm rộ, trở thành một phong trào canh tân ái quốc tiêu biểu và mạnh mẽ.

* **Kỷ Mùi 1919:** Ngày 15/5, khoa thi Nho học cuối cùng lấy đỗ 7 tiến sĩ và 16 phó bảng. Ngày

18/6, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc gửi tới Hội nghị Hòa bình Quốc tế Versailles bản yêu sách 8 điểm đòi quyền tự do, dân chủ, bình đẳng và tự quyết của nhân dân Việt Nam.

* Tân Mùi 1931: Mùa Xuân, bùng nổ phong trào Xô Viết Nghệ Tĩnh, nhân dân miền Trung nổi dậy đấu tranh, đánh phá chính quyền bảo hộ của thực dân Pháp, giành thắng lợi lớn. Đây được coi là cuộc tổng diễn tập đầu tiên của cách mạng vô sản Việt Nam.

* Quý Mùi 1943: Ngày 25/2, Hội nghị Trung ương Đảng thông qua bản Đề cương Văn hóa Việt Nam do Tổng bí thư Trường Chinh khởi thảo, vạch rõ đường lối xây dựng nền văn hóa mới với phương châm cơ bản là dân tộc, khoa học, đại chúng. Tháng 4, thành lập Hội Văn hóa Cứu quốc - một thành viên của Mặt trận Việt Minh, đã thu hút được đông đảo trí thức, văn nghệ sĩ tham gia hoạt động cách mạng.

* Ất Mùi 1955: Ngày 1/1, người dân Hà Nội nhiệt liệt đón mừng Hồ Chủ tịch, Trung ương

Chủ tịch Hồ Chí Minh trở về Thủ đô năm Ất Mùi 1955. Ảnh tư liệu.

Đảng và Chính phủ trở về Thủ đô. Ngày 16/5, đội quân thực dân Pháp cuối cùng rút khỏi đảo Cát Bà (Hải Phòng), miền Bắc hoàn toàn giải phóng. Tại miền Nam, ngày 3/7, công nhân và nhân dân lao động Sài Gòn mở đầu phong trào đấu tranh sôi nổi đòi hiệp thương, hòa bình thống nhất đất nước.

* Đinh Mùi 1967: Ngày 15/2, Hồ Chủ tịch gửi thư trả lời Tổng thống Johnson, lên án cuộc chiến xâm lược của Mỹ, kiên định sự quyết chiến quyết thắng

của Việt Nam. Ngày 25/11, quân và dân Hải Phòng bắn rơi chiếc máy bay Mỹ thứ 2.600 trên miền Bắc.

* Kỷ Mùi 1979: Mùa Xuân, quân và dân ta kiên cường giáng trả các cuộc xâm lấn ở biên giới phía Bắc và Tây Nam, bảo vệ được chủ quyền quốc gia và toàn vẹn lãnh thổ. Cuối tháng 9, Trung ương Đảng ra nghị quyết về cải cách giáo dục, mở đầu cho công cuộc cải cách giáo dục - đào tạo lâu dài và mạnh mẽ.

* Ất Mùi 2015: Cả nước bước vào xuân mới với những thành tựu to lớn, chuyển biến tích cực về kinh tế, văn hóa, xã hội, khoa học - công nghệ. Cũng năm nay, chúng ta đón mừng nhiều lễ kỷ niệm trọng đại: 125 năm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (1890-2015), 85 năm thành lập Đảng (1930-2015), 70 năm Quốc khánh (1945-2015), 60 năm giải phóng hoàn toàn miền Bắc (1955-2015), 40 năm giải phóng miền Nam và thống nhất đất nước (1975-2015)... ■

Các sĩ phu thành lập Đồng Kinh Nghĩa Thục năm Đinh Mùi 1907. Ảnh tư liệu.

Người tuổi Mùi mừng tuổi Bình

Trong 12 con giáp, dê được xem là biểu tượng của tính ôn hòa, thuần hậu và không kém phần nhanh trí. Chúng tôi có dịp trò chuyện với một số thầy cô tuổi Mùi đang làm việc tại ĐHQG-HCM về một năm cũ đã qua và ước vọng cho một năm mới đang đến.

Hàn Tường Hàn thực hiện

▶ PGS.TS Hoàng Đình Chiến - Ất Mùi, 1955

(Khoa Điện-Điện tử, Trường ĐH Bách Khoa):

Còn thờ là còn làm việc

Người ta có thể nhìn vào tuổi tác và nghĩ tôi già cả, sắp về hưu; nhưng đây mới thật là độ tuổi tôi dồi dào trí lực. Còn thờ là còn làm việc, như bố tôi khi 90 tuổi vẫn say sưa nghiên cứu. Sống với đam mê, với chuyên môn mình yêu thích thì không có chuyện "lão giả an chi", không có khái niệm ngừng lại.

Với những kết quả đạt được trong năm 2014, tôi tạm thấy hài lòng. Tôi tiếp tục hướng dẫn, làm việc với sinh viên để hiện thực nhiều công trình có tính ứng dụng cao, tạo ra sản phẩm cụ thể. Học trò của tôi, nói chung có tiềm năng, nhưng vì nhiều yếu tố khách quan nên các em chưa phát huy hết. Đành rằng thực tế dạy và học còn bất cập nhưng tôi khuyên các em đừng bi quan, ngại biện cho sự thiếu nỗ lực của bản thân hay trông chờ vào sự "ban ơn từ cơ chế" này nọ.

Năm mới Ất Mùi, tôi gửi gắm niềm tin vào sinh viên, các bạn hãy "học thật - làm thật", tìm ra cách tự học, tự khám phá tri thức phù hợp. Với kỷ luật, đam mê và nhiệt huyết, các bạn chắc chắn thành công, góp phần cho sự phát triển của xã hội và quan trọng là giúp bản thân, gia đình thoát khỏi cảnh nghèo khó. Cuối cùng, chúc quý thầy cô cùng gia đình nhiều sức khỏe, suy nghĩ và hành động tích cực, tự tin, bản lĩnh vượt lên chính mình, trở thành tấm gương mẫu mực cho học trò.

PGS.TS Hoàng Đình Chiến

▶ TS. Huỳnh Văn Thông - Đinh Mùi, 1967

(Trưởng Khoa Báo chí và Truyền thông, Trường ĐH KHXH&NV):

Càng bận rộn càng nhiều cảm hứng

Sự bận rộn là điều tôi hài lòng nhất trong năm qua. Càng bận rộn càng mang lại nhiều cảm hứng. Đó là những giờ dạy với chuyên đề

sáng tạo, mới mẻ mà tôi sẵn sàng bỏ ra một tuần để chuẩn bị. Với giảng viên nào cũng vậy, chia sẻ những điều mới lạ, có ích cho sinh viên luôn tạo ra "lãi suất" lớn, góp phần vào sự thay đổi trong tương lai.

Điều mà tôi chưa hài lòng là bởi quá ham việc, ham việc ngẫu hứng nên có một số việc thuộc về trách nhiệm mình nhưng chưa được đầu tư hết khả năng. Đó thật sự là điều khiến tôi áy náy. Khoa Báo chí và Truyền thông trong năm qua vẫn còn đó nhiều khó khăn, thiếu thốn, thầy cô muốn hỗ trợ sinh viên, muốn thử nghiệm cái mới nhưng "lực bất tòng tâm". May là sinh viên báo chí với khả năng thích nghi cao có thể tự xoay sở phần nào.

Về dự định trong năm tới, bản thân cảm thấy phải chuẩn bị tâm thế cho tuổi già, phải giữ mình mình mãi. Năm 2015, khoa tôi sẽ đón đoàn đánh giá theo tiêu chuẩn kiểm định chất lượng của Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á (AUN). Đây là cơ hội để khoa hòa nhập sân chơi đào tạo quốc tế và để nhận ra mình đang thực sự ở đâu.

Với một năm bận rộn, thách thức như thế, tôi muốn nhắn gửi đến sinh viên của khoa, cũng như các sinh viên vừa trở về từ kỳ thực tập: Không được ảo tưởng về nghề, phải đào sâu kiến thức để "bóc hạt ăn dần", đừng vì lợi ích trước mắt mà xem nhẹ sự học.

Trong không khí ngày xuân đang về, tôi chúc các thầy cô, sinh viên luôn giữ niềm lạc quan - điều quan trọng - để sẵn sàng tiến lên trong mọi hoàn cảnh.

TS. Huỳnh Văn Thông

► **TS. Đỗ Phú Trần Tình - Kỹ Mùi, 1979**
(*Khoa Kinh Tế, Trường ĐH Kinh tế-Luật*):
Vui trong sức khỏe, trẻ trong tâm hồn

Điều tôi hài lòng nhất sau mỗi năm nhìn lại là bản thân vẫn "cháy hết mình" với công việc và cuộc sống. Chỉ tiếc là không đủ thời gian để hoàn thành tất cả dự định, mong muốn.

Trong năm tới, ngoài việc đầu tư cập nhật bài giảng, thực hiện các đề tài nghiên cứu, tôi còn tập trung hoàn thành các sách mà mình đang viết. Trong đó, tâm huyết nhất là quyển Kinh tế học dành cho người không học kinh tế. Tôi hy vọng mọi người dù học ngành nào, làm việc ở đâu đều sẽ có "tư duy kinh tế". Đây là chìa khóa để quốc gia "cất cánh". Tôi kỳ vọng trong tương lai, học sinh phổ thông sẽ được học những kiến thức căn bản về kinh tế để áp dụng vào cuộc sống khi ra trường.

Điều tôi mong muốn nhất trong năm mới là các bạn trẻ, nhất là sinh viên, cần sống có trách nhiệm hơn với bản thân, gia đình và Tổ quốc.

Tết năm nay trở nên đặc biệt hơn vì tôi vừa được Hội đồng Chức danh Giáo sư ngành Kinh tế học đề nghị Hội đồng Chức danh Giáo sư Nhà nước xét công nhận đạt tiêu chuẩn chức danh Phó giáo sư năm 2014. Đây sẽ là tin vui cho gia đình và quê hương.

Đầu xuân mới, tôi kính chúc quý thầy cô, các anh chị chuyên viên, nhân viên và sinh viên ĐHQG-HCM: "Vui trong sức khỏe, trẻ trong

TS. Đỗ Phú Trần Tình

tâm hồn. Học hành tấn tới, khởi sự thành công".

ThS. Hồ Ngọc Đoàn Khương

► ThS. Hồ Ngọc Đoàn Khương - Kỷ Mùi, 1979

(Khoa Báo chí và Truyền thông, Trường ĐH KHXH&NV):

Được tiếp thêm năng lượng mới

Tôi từng dự định rẽ sang một hướng khác nhưng có lẽ cái duyên với trường lớp đã "bén rễ xanh cây" nên đến giờ tôi vẫn gắn bó với nghề dạy học. Tôi tìm thấy hạnh phúc và ý nghĩa trong việc mang lại kiến thức, kỹ năng, kinh nghiệm cho các bạn sinh viên để họ có thể hoạt động tốt trong lĩnh vực quan hệ công chúng, quảng cáo và tổ chức sự kiện.

Năm 2015 Khoa Báo chí và Truyền thông có rất nhiều công việc phải làm. Cả khoa chúng tôi đang chuẩn bị tinh thần cho một năm đầy thử thách. Tôi chỉ mong mình có đủ sức khỏe và tinh thần để hoàn thành khối lượng công việc được giao.

Như mọi năm, Tết tôi về Buôn Ma Thuột để tận hưởng những ngày xuân, sum vầy bên gia đình, người thân và bạn bè. Khoảng thời gian quý báu đó sẽ tiếp thêm cho tôi năng lượng để "chiến đấu" thành công trong năm mới.

Nhân dịp xuân Ất Mùi, tôi gửi đến tất cả quý thầy cô, các bạn sinh viên lời chúc sức khỏe, hạnh phúc và vạn sự như ý.

Nguyễn Hồ Duy Trí

► Nguyễn Hồ Duy Trí - Tân Mùi, 1991

(Trợ giảng Khoa Hệ thống Thông tin, Trường ĐH CNTT):

Gặt hái mỹ mãn những điều mong ước

Đảm nhiệm vị trí trợ giảng được hơn nửa năm, tôi thấy công việc của một giảng viên không hề dễ dàng. Nó đòi hỏi rất nhiều kiến thức, thời gian và tinh thần trách nhiệm.

Nói đến Tết, tôi nghĩ về quãng thời gian quây quần bên gia đình, người thân, họp lớp gặp gỡ bạn bè... Nhưng điều "đáng buồn" trong Tết năm nay là tôi đã chính thức đi làm, không còn được nhận lì xì từ người lớn nữa.

Trong năm tới, tôi cố gắng tiếp cận kiến thức mới, học tập thật tốt chương trình thạc sĩ; đồng thời tìm tòi thêm phương pháp giảng dạy sao cho hấp dẫn và hiệu quả. Trên con đường mình đang theo đuổi, tôi không ngại những khó khăn, thử thách vì đó là điều kiện để tôi sáng tạo, vượt lên giới hạn bản thân.

Tôi muốn chia sẻ với các bạn sinh viên một điều rằng, các bạn phải chủ động tìm đến kiến thức, tích cực trau dồi các kỹ năng. Đừng bao giờ trông cậy hết vào người hướng dẫn, vì khi đó, ngoài kia, người ta đã tiến xa hơn các bạn rất nhiều rồi.

Trước thềm năm mới, tôi chúc quý thầy cô luôn vui khỏe, kiên trì với sự nghiệp "trồng người". Chúc các bạn sinh viên trưởng thành và gặt hái mỹ mãn những điều mong ước.

Vị phó, vị quê

La Mai Thi Gia

Chiều đón con tan trường về trong những ngày se lạnh giữa Sài Gòn, thế nào hai mẹ con cũng có tiết mục dừng xe lại bên đường, vừa thổi vừa ăn củ khoai lang nướng nóng sực, thơm phức và to vật vã. Vừa ăn vừa nhờ chút hơi ấm tỏa ra từ bếp than hồng rực của xe bán khoai dạo. Và giây phút ngắn ngủi đó cũng là lúc trả lời cho con câu hỏi: "Bếp than là gì", "Than ở đâu mà có" và "Tại sao phải

nướng khoai bằng than củi", "Mẹ ơi, quê ngoại nhà mình trồng nhiều khoai lắm phải không". Câu hỏi của con khiến tôi cả đêm nằm trăn trở, nhớ cái dáng lom khom của bà ngoại bên giồng khoai mới đào, nhớ củ khoai lùi trong đồng tro bếp cháy đen cháy đỏ vì đũa cháu của bà còn mãi rong chơi.

***

Quê ngoại của tôi và quê ngoại của con tôi ở Quảng Nam, một vùng đất nằm dọc bờ biển duyên hải miền Trung, xứ sở của nắng hanh, gió Lào, của cát sỏi và của... khoai. Chẳng hiểu sao khoai

lang được trồng ở quê tôi nhiều vô kể, có lẽ chỉ có thứ củ dân dã đó mới chịu nổi thời tiết khắc nghiệt trên những vùng đất cát trắng khô cằn. Vào mùa hè nếu ai dám để chân trần mà đi trên cát thì tối về nhà phải nấu nước muối để ngâm đôi bàn chân phòng rộp. Khoai lang quê tôi cũng như người dân quê tôi, lam lũ và chịu thương chịu khó. Khoai trồng ở đâu cũng được, đất nào cũng được, thế nên ông bà xưa mới có câu "khoai đất lạ, mạ đất quen" để nói lên đặc tính dễ sinh sôi của khoai dù ở bất kỳ vùng đất nào. Nhưng cho năng suất

Ảnh minh họa: Nguồn Internet.

cao nhất và vị ngon nhất có lẽ là những dây khoai được trồng trên vùng đất cát trắng bạt ngàn như ở quê tôi, chẳng phải ông bà ngày xưa đã từng nhắn nhủ cho con cháu phương pháp trồng khoai qua câu ca dao này sao:

*Trăng rằm đã tỏ lại tròn,
Khoai lang đất cát đã ngon lại bùi.*

Hồi còn bé, vào những ngày hè không phải đến trường, chúng tôi thường được mẹ cho về ngoại chơi. Tôi là đứa con gái bé nhất sau hai anh trai nên bao giờ cũng được ông bà cưng chiều nhất, khi nào đi rầy gần nhà và vào lúc mát trời, bà đều dẫn tôi theo. Bà cho tôi ngồi trên lưng trâu, còn bà thì mang theo đôi quang gánh, thỉnh thoảng bà dừng lại nhặt những cục phân trâu cho vào thúng, bà bảo để mang về ủ làm phân bón cho cây. Việc đầu tiên khi ra tới đồng là tôi nhảy ào xuống ao nước trong vắt, mát rượi mà bà vẫn hay dùng gàu múc lên để tưới khoai. Sau khi bơi lội thỏa thích tôi mới chịu lên bờ thay quần áo và xem bà lúc thì giám ngọn, lúc thì ngắt lá non, lúc thì đào củ. Trong ký ức của tôi vẫn tràn đầy hình ảnh của những giồng khoai lang rợp lá xanh trên những mô

cát trắng. Ngọn lang được nước, được phân thường tươi tốt và vươn dài trên mặt đất, lá già có màu xanh lục nhưng lá non lại có màu xanh tía, lá mọc ra từ thân phủ lòa xòa trên mặt cát. Người quê tôi thường ngắt đợt rau non vào luộc trong nước sôi và chấm với mắm cái - loại mắm làm từ cá, món ăn này đã gắn liền với bữa ăn hằng ngày của ông bà tôi và của chúng tôi trong những mùa hè từ ngày xưa xa lắc.

Quần quanh bên bà trên những giồng cát trắng hết ngày này sang ngày khác, rồi tôi cũng được bà cho phép tham gia vào công việc... đào bới. Tôi hay thắc mắc với bà tại sao củ khoai lại có nhiều hình dáng như vậy, có củ tròn tròn, có củ dài dài, cũng có củ không tròn, không dài mà hơi méo méo. Kích cỡ của khoai cũng to nhỏ khác nhau tùy theo giống khoai và tùy theo dinh dưỡng của đất trồng, có củ nhỏ xíu như ngón tay cái nhưng có củ lại to bằng bắp tay người lớn. Củ khoai lang mọc ra từ rễ và lớn dần dưới mặt đất. Khi thấy khoai đủ tuổi, bà tôi bèn cuốc đất dưới những dây khoai để đào củ lên và phân cho tôi nhiệm vụ nhặt củ bỏ vào thúng. Khoai tươi

thường được người quê tôi đem luộc chín chấm với muối mè hoặc lùi vào bếp tro, đến khi lòi ra vừa ăn vừa phải thổi phù phù vì nóng. Mấy anh em tôi thường cho khoai vào trong vạt áo để tiện chạy đi chơi, thỉnh thoảng lại giật mình thon thót vì củ khoai nóng chạm vào làn da bụng non tơ.

Vào mùa khoai rộ, người quê tôi thường xắt khoai thành những lát dày và đem phơi khô để dành cho mùa mưa. Mà miền Trung thì mưa kéo dài nhiều tháng trời và thường xuyên bão lụt, không một thứ cây trồng nào có thể sinh sôi nảy nở được. Lúc này bên cạnh những bồ lúa gạo dự trữ cho mùa đông, khoai lang cũng trở thành nguồn thực phẩm chính trong bữa ăn của những gia đình làm nông như ông bà tôi. Hiểu được giá trị của củ khoai trong những ngày mưa gió, thế nên dù có may mắn trồng lúa được mùa no vụ, họ vẫn không quên dặn dò con cháu: "được mùa thóc lúa chớ phụ ngô khoai". Những lát khoai tươi xắt dọc xắt ngang sau khi phơi khô được ghế vào com, thường là hai phần khoai, một phần gạo trộn đều nấu lên ăn vào những ngày giáp hạt và mùa mưa bão, đó là những bữa cơm khoai quen thuộc của các gia đình nghèo khó đông con.

Ở những gia đình khá giả thì người ta thường chế biến khoai lang khô thành món khoai chà. Khoai lang khô được rửa sạch và bỏ vào nồi luộc chín cho lát khoai nở to ra và mềm đi. Khoai luộc xong được cho vào cái rổ có nhiều lỗ lớn rồi chà mạnh khoai vào đáy rổ, để khoai nát ra thành từng miếng nhỏ mịn rơi vào nồi nước đường nâu đã thắng sẵn.

Nấu khoai chà phải nấu bằng đường bát mới ngon (người dân quê tôi thường tự nấu đường đổ vào những cái bát, đến khi đường khô lấy ra khỏi bát thì nó sẽ có hình dạng của cái bát nên người ta mới gọi là đường bát, có hai loại đường bát là đường nâu và đường đen). Đường bát lại được đập vụn hòa chung với một ít nước bắc lên bếp thảng cho sôi, đến khi đường tới thì đổ khoai chà vào trộn đều, để lửa riu riu cho đến khi đường bám hết vào khoai và hạt khoai thấy khô là được. Độ ngọt ít hay nhiều là do khẩu vị của người ăn mà gia giảm lượng đường. Món khoai chà này mà được ăn vào mùa mưa bão thì ngon hết biết.

Nhưng dấu có là món khoai khô trộn cơm vào bữa chính hay món khoai chà giữa bữa thì hình ảnh củ khoai từ bao đời nay ở quê tôi đã gắn liền với cái nghèo, với cuộc sống khốn khó của người nông dân quanh năm chỉ biết sinh nhai dựa vào nương rẫy. Người có chút của cải hay giàu có thì người ta đã ăn cơm trắng gạo dẻo chứ có ai phải ăn khoai bao giờ, bởi vậy mà người ta vẫn mang món rau khoai ra để ví von cho gia cảnh người nghèo, so đo với cảnh nhà giàu no cơm no cá:

Anh đến nhà em ăn cơm với cá

Em đến nhà anh ăn rau má với lá lang.

Thân phận người nông dân nghèo cứ gắn chặt với nương rẫy đồng ruộng, hạt lúa, củ khoai, dấu cho đôi lúc tủi buồn bởi "nhọc nhằn chẳng muốn ăn khoai" nhưng vẫn phải lao vào công việc đồng áng cực nhọc để mưu sinh, kiếm miếng cơm manh áo. Trong cái nhọc nhằn bữa vậy người nông dân làm sao mà thiếu

được việc trồng khoai:

*Công việc không kịp trở tay
Ban đêm xách nước, ban ngày
giậm lang.*

Sau này khi đã lớn hơn, mùa hè của anh em chúng tôi không còn là quãng thời gian thần tiên vẫy vùng trong làn nước ao mát lành trong vắt hay đuổi bắt nhau trên những đồng cỏ xanh rì nữa. Chúng tôi phải ở lại thành thị để đi học thêm, để luyện thi lên các cấp học cao hơn. Thế là vào mỗi mùa khoai, bà tôi lại tay xách nách mang, đón xe đò lên thành thị, cho mấy đứa cháu thơ của bà những bịch khoai tươi, khoai khô sau một mùa thu hoạch. Mà mấy đứa trẻ "thành thị hóa" như chúng tôi, rồi cũng dần quên những củ khoai lùi tro thơm phức khi cuộc sống đã đầy đủ hơn và được thưởng thức nhiều món quà vật ngon hơn. Cha mẹ tôi may mắn làm ăn suôn sẻ, bữa cơm có thêm nhiều thịt cá, có nồi cơm gạo dẻo mà không phải đun khoai. Những bao khoai của bà lặn lội từ quê nhà mang lên cứ nằm mốc meo trong xó bếp hết ngày này sang ngày khác.

Chiều nay Sài Gòn lại mưa, cái cơn mưa trong chớp choạng hoàng hôn cứ ngập ngừng ú òa trên đường tôi đưa con về nhà. Con trai ngồi sau lưng tôi chốc chốc lại thò đầu ra khỏi áo mưa rồi lại chui vào trong áo, miệng cứ lầm bầm "mưa chi mà lạ, chỗ có nước, chỗ lại không". Xe chạy ngang qua cầu Sài Gòn, hơi lạnh từ dưới sông phả vào trong gió, con trai giật mình ôm chặt lấy bụng tôi rồi than "gió lạnh quá mẹ ơi". Tôi đưa một tay nắm chặt bàn tay bé xíu của con, kéo sát vào lòng mình, không biết phải kể thế nào cho con hiểu giờ

này, nơi quê ngoại xa xôi có cái lạnh gấp trăm lần như thế. Cũng vào những buổi tan trường như thế này, mẹ cũng từng như con ôm chặt lấy bụng ông ngoại trên chiếc yên xe đạp, lùm xùm trong chiếc áo mưa không còn lạnh lặn. Người cha ở phía trước rạp người đạp xe và che chắn cho con gái khỏi những cơn mưa quất ràn rạt vào mặt. Khi đến trường đón con gái cung trong những buổi chiều đông lạnh lẽo và mưa gió như thế này, lúc nào trong túi áo ấm của cha cũng có một củ khoai nóng hổi, cha bảo con gái vừa thổi vừa ăn cho ấm bụng. Nhưng cho dù cha có cố lấy thân mình che chắn cho con gái bao nhiêu đi nữa, thì lúc về đến nhà hai cha con cũng ướt lướt thướt, tại đứa con gái của cha cũng còn bận lấy thân mình che cho chiếc cặp đựng đầy sách vở.

***

Người Sài Gòn quanh năm phải chịu nóng bức khói bụi nên hẳn hẳn biết bao trong cái không khí se lạnh của mùa đông thành phố. Nhưng cũng chính cái hơi lạnh của thành phố này đã khiến cho những người con xa quê như tôi nhớ nhà muốn khóc. Thèm biết mấy lại được ngồi sau lưng cha trong những buổi tan trường mưa gió bão bùng nhưng ấm áp, thèm biết mấy được về nhà với mẹ, với anh, cùng ngồi bên nhau cạnh bếp lửa chụm bằng lá thông khô và nồi khoai luộc nghi ngút khói. Cái vị quê hương đậm đà trong từng củ khoai như thế hỏi ai mà không nhớ không thương?

Rồi cái vị lạnh của gió đông, cái vị ngọt ngọt, bùi bùi, thơm thơm của củ khoai dân dã ấy đã theo người dân quê tôi đi khắp bốn phương trời ■

Xuân... tình nguyện

Nắng

Những hạt nắng cuối ngày không oi nồng mà dịu dàng như mật ôm lấy khoảng lan can be bé ký túc xá phòng Như và bảy cô bạn mỗi người mỗi tính. Chiều la đà nhẹ gió lướt ngang khoảng sân ký túc. Ngoài kia, đại lộ ào ào cách mấy, xe cộ hư hao cách mấy, nhưng chỉ cần rẽ bước vào ký túc khu đại học này, mọi thứ dường như thuộc về một thế giới khác. Dịu êm

hơn, bình yên hơn.

Sinh viên về quê quá nửa. Ờ thì, Tết mà. Phòng Như cũng đến năm đưa hồi hương, còn Như và Thi yên vị nơi này, đón Tết. Thi thì nhà xa tí tận cực Bắc, còn Như ở lại đây chỉ đơn thuần là muốn tham gia "Xuân tình nguyện". Gọi về cho má, Như lú lo: này là để thử thách bản thân, này là để trui rèn nhiệt huyết... Ôi thôi hằng hà mĩ từ để tự thấy mình vĩ đại. Song khi thấy ký túc vắng te và

không khí xuân sang đang rộn khắp mọi góc ngách nơi đây, cô sinh viên lì lợm ấy thoáng có chút nao lòng.

Đối diện phòng Như là dãy nhà của bọn trai Vững Tàu, trong đó có một gã cũng ăn Tết một mình.

- Như không về hả?
- Ừa, sao biết tên người ta?
- Thì Dũng học chung lớp với Thi, cô bạn cùng phòng Như đó.

Cái người chi mà vô duyên,

bang bang lao vô hỏi thăm thấy phát bực, nhưng ta đây lịch sự nên không chấp mi.

- "Ồ", hết sức cá tính Như hỏi đáp.

- Như đi Xuân tình nguyện hả, Dũng cũng đi nè.

Húng xong nước, Như lườm cho vài phát, Dũng hơi điếng người. Ngoe nguẩy bước lên cầu thang nhà A10, không nói câu nào!

Thì vừa đi về, Như đang phơi đồ thì quay vào nói:

- Ê mi, cái thằng Dũng gì gì đó bộ quen với mi hả?

- Ú choa, mi cũng biết hẳn hả?

- Ai thèm mi, ta đang hứng nước tự nhiên đâu "xón xác" bang vô hỏi thăm hỏi dò, ta liếc cho hai nhát, nín ngay.

- Ờ, nó học chung khoa.

Con trai Tiền Giang, dễ thương, học giỏi, ga lăng lắm.

- Trời ơi, mèn đét ơi, hèn chi con Thi nó không chịu về quê ăn tết nè trời - hất nhẹ mó tóc dài thơm mùi bồ kết, Như vừa nói vừa cười ngoài lan can.

- Đồ yêu tinh, ta có anh Thịnh rồi ghen chưa. Nói vậy là để mày coi coi rồi... Thì bỏ lửng câu nói.

- Coi gì bà Hai. Lẽ nào tao ế vậy hả... Thôi, tao quyết sống đời bà cô mày à! - Như vẫn giữ đúng cái giọng bị bạn bè cho là "hâm hâm" của mình.

- Ngày nhé, nói trước bước không qua đâu cô à!

Đêm gói bánh, cả sân trường vắng te, chỉ còn mỗi tốp áo vàng lẳng xăng chạy tới chạy lui. Ai biết gói thì yên vị một chỗ, ai không biết thì chạy vòng ngoài. Như nhẹ nhàng thoãn thoắt gói từng

cặp bánh. Vừa gói vừa cười, vừa làm vừa hát, vừa chọc cười tốp bạn gái bên cạnh. Máy cô gói bánh rang rảng như thế, làm mấy chàng thanh niên tìm cây, nhóm lửa cũng khí thế mà hoàn thành nhiệm vụ, quên đi mệt nhọc. Như đâu biết, trong đám thanh niên nhóm lửa, có người đỏ mặt, phần vì sức nóng của lửa, phần vì... nụ cười răng khểnh của Như.

- Bé Như gói bánh coi bộ nghề quá ha.

- Dạ, hồi dưới Vĩnh Long má em gói bánh bỏ mối đó mấy chị, em 15 tuổi là ngồi xếp bằng gói bánh phụ má rồi.

- Ủa, nhà gần vậy mà không về hả cưng.

- Lâu lâu ăn tết xa nhà cho nó khác mấy chị oi.

- Ờ, ờ, ở đây có thằng Dũng khoa Anh cũng ở dưới Tiền Giang, còn gần hơn con Như mà đâu có chịu về đâu - một chị cất tiếng.

Bất giác, hai ánh mắt chạm nhau.

- Ủa vậy hả chị, coi bộ bạn Dũng có tâm dữ hông!

Dũng bối rối như cái hồi bị Như liếc cho vài phát. Cười gượng... Mặt vẫn bùng bùng đỏ.

Ngồi canh nồi bánh cho chuyên đi ngày mai, nhóm sinh viên áo vàng lại hát hò. Những mái đầu tuổi 20, cứ xanh như lời hát...

Đêm ấy, Như thấy Dũng coi bộ cũng... được. Chịu hát, chịu bày trò cho mọi người chơi, và vẫn bối rối khi chạm lấy ánh mắt sắc lẹm của Như.

Gọng kính trắng đậu trên gương mặt sáng...

Câu chuyện bên lửa tàn dần, ngày mai mỗi đứa một đơn vị. Nồi bánh coi cũng sắp chín...

- Dũng đi về đâu?

- Đắc Lắc.

- Còn... Như?

- Vậy là khác đơn vị rồi. Nè, tui là bạn của con Thi.

- Cái đó Dũng biết.

- Ờ ha...

- Như oi, Dũng biết Như lâu rồi. Hai đứa mình học chung môn Cơ sở văn hóa đó Như. Như giỏi, dịu dàng mà lại hay cười...

- Ủ, cảm ơn Dũng

...

- Thôi, Dũng coi phụ mấy bạn lấy bánh kia, Như cũng đi phụ mọi người, đừng nói hoài kỳ chết.

- Như oi,...

- Sao?

- Chuyện này về nhập học, Như cho Dũng cái hẹn trái cây đĩa A1 nha.

- Làm hết hồn! Ờ, ông có lòng, tui có dạ, tui ăn như heo đó nha!

Như cười, đưa cho Dũng một chiếc kẹo ngọt. Dũng cũng cười, quay đi la lớn: "Ờ, ờ, tới liền".

Bình minh đầu tiên mà Như thấy trên sân trường Văn Khoa vừa hé. Xe đã xục xịch đến để kịp chở các thanh niên áo vàng đến vui xuân cùng bà con khắp nơi...

Như khe khẽ ngâm nga:

"Hoa xuân đương nhụy ngày xuân còn dài..."

Chuyến này về lại Sài Gòn, hân hẹn ta trái cây.

Những ngày ngập ghé 20, Xuân và Như và Dũng... dịu dàng như nhau ■

Tết đến xuân về là lúc gia đình sum họp. Ảnh internet.

Còn gì vui hơn Tết đoàn viên?

Hỷ Vận

Đ i xa, cũng mong ngày về. Chẳng ai rảnh rỗi để đếm được có bao nhiêu chiếc máy bay vèo qua vèo lại mỗi ngày trên bầu trời hoặc có bao nhiêu chuyến tàu Bắc - Nam xuôi ngược trên đường ray để rồi chạnh lòng quyến luyến vì mình không phải là hành khách theo về cùng. Đôi lúc tôi cũng vậy, nhưng khác hơn, tôi làm một chuyện ngóc nghếch bằng cách gạch hai đường vào chân những con số chỉ thời gian trên lịch. Việc này thực tế hơn nhiều nhưng lắm lúc quên, tôi bỏ dở, chẳng cần có nguyên tắc cho riêng mình, lối sống của tôi do vậy mà bất chợt và khó hiểu. Thôi, kệ tôi đi vậy!

Ngày về, đó là những gì tôi mơ, tôi chờ, tôi thôi buồn vì khi đó suy nghĩ trong tôi chỉ dành cho niềm vui sướng và hạnh phúc. Từng ngày, từng ngày trôi qua tiềm thức luôn nhắc nhở tôi rằng ở một nơi xa, cũng có nhiều người đợi tôi về chung mâm cơm, ngôi hàn huyên, yêu thương rộng mở và tận tình quan tâm không lý do. Đó là gia đình. Không gì thay thế nó được, thời gian có thể vô tình trôi qua nhưng tình thân thì không thể nào hờ hững. Khi tôi không nhắc về nó, đừng nghĩ tôi quên nó. Khi tôi luôn miệng nói về nó, đừng nghĩ tôi chỉ quan tâm đến nó. Giờ thì cũng nên trích ngang, trích dọc, ngược xuôi, lên xuống những niềm nhớ để tâm tư trong tôi được bộc bạch, tuy đôi lúc lưng chùng, đôi lúc nhập nhằng nhưng chân thành và tha thiết. Tôi thích hoa mộc đại, những bản nhạc không lời, những vở kịch câm và thích kể những câu chuyện giản đơn không mấy ly

kỳ mà chất chứa nỗi lòng.

Trước khi bước vào đại học tôi chưa từng xa nhà quá tuần. Tôi gắn trọn tuổi thơ với những con đường cong cong, queo queo, cánh đồng nhỏ chen ngang giữa núi và những gò đồi phía sau cái xóm nhỏ. Bạn tôi dăm ba đứa trạc tuổi nay cũng tha hương, lâu lâu mới gặp lại nhưng vẫn thân thiết như thường. Thuở bé, vì chưa hiểu nỗi lòng của người viễn xứ nên tôi mong đi xa. Tôi ngu muội nào biết đi xa sẽ mắc bệnh nhớ, sẽ phải vương lòng chờ. Tôi lúc ấy chỉ biết đi xa sẽ vui, sẽ khác lạ, sẽ kiêu hãnh khoe với chúng bạn theo kiểu "mày đâu có được đi như tao". Giờ lớn rồi, khôn ra một xíu và không vô tư đến mức cứ khư khư ôm giữ những suy nghĩ con nít quá chừng ấy. Lên thành phố, tôi bơ vơ, cô đơn nên lắm lúc tự khóc một mình xót thương cho trái tim yếu đuối. Đó là những khi chạnh lòng tôi nhớ đến quê nhà. Tôi nhớ những con người thân thuộc sớm hôm ra vào chạm mặt, dẫu đôi lúc bướng bỉnh, ngang ngạnh kình cãi nhau đôi câu, nhưng qua rồi lại cười hòa thương nhau nhiều không sao xác định được giới hạn. Điều tôi mong chờ cho những tháng ngày lê thê nơi phố thị xa hoa đó là mau mau tới Tết. Vì Tết với tôi là những ngày đoàn tụ, không chỉ với gia đình, bạn bè thân thương mà ngay cả những người chỉ gặp nhau vài lần đều có thể hội ngộ. Tết mà không được về quê thì trong lòng người tha hương nổi lên một sự buồn kinh khủng. Đến độ những ám ức sẽ ục lên, lan truyền đến não và tuôn ra thành từng dòng thơ đứt đoạn, kiểu như:

*Én bay bắt nhốt sao đành đoạn
Hái mai, bẻ đào liệu vui không
Xuân này lỡ thiếu người xa xứ
Người thân chắc mòn mỏi ngóng trông...*

Buồn một chút xíu thôi rồi vội trấn tĩnh tôi ơi! Đã hai mùa Tết đến rồi đi, tôi đã được về đó thôi. Thích nhất là được kéo lê chiếc va li trên mặt đường cho ra tiếng cọt két, rõ ràng là vui mừng không sao tả được. Đến lúc bước chân lên chiếc xe khách to đùng mang biển số quê mình thì cứ cười không ngớt hết như người vẫn còn chìm trong mộng đẹp.

Tết về nhà, tôi được gói bánh chưng với mẹ. Xưa kia còn bé, nhà tôi còn làm bánh mít nhưng nay hết rồi, thấy thiếu thiếu nhưng dàn ra làm thì cực lắm. Hai năm rồi về muộn nên tôi không còn qua nhà hàng xóm lật lá mai được nữa. Tôi thích công việc đó, chẳng hiểu sao lại thế, chắc có lẽ tại niềm háo hức trong tôi to bự quá đấy. Đêm giao thừa, tôi thường không ngủ trước 12 giờ. Tôi thức chỉ để ngày mai nói với chúng bạn rằng: "Tối hôm qua tao đã thức đón giao thừa đấy". Khoảnh khắc đón đợi phút giao thừa, nghe tiếng kim đồng hồ tích tắc giao mùa là điều rất tuyệt vời.

Vậy đó, không đi xa thì chẳng thỏa ước mong đặt chân tới những mảnh đất lạ, đến lúc xa đủ lâu rồi thì lại mong lắm một ngày về. Với người dân quê tôi, Tết là dịp đoàn tụ, người người chúc nhau những câu tốt lành, chung mâm cỗ đầy và bận rộn quan tâm sau bao ngày dài xa cách. Và hơn hết, yêu thương cũng từ đó mà được lấp đầy, lớn dần và càng được trân trọng hơn nữa ■

Tết trong niềm nhớ...

Na Đàm

Tôi không sinh ra và lớn lên ở Huế, cũng chưa từng một lần đặt chân đến Huế, nhưng mỗi lần nghe những bài hát về Huế, lòng tôi lại nao nao khó tả, nỗi nhớ Tết lại ùa về, nhất là vào những ngày gần cuối năm trên mảnh đất Sài Gòn tấp nập này.

*"Chiều nay mưa trên phố Huế/
Kiếp giang hồ không bên đời/
Mà sao mưa vẫn rơi rơi hoài cho lòng
nhớ ai..."*

Nhớ ai nhỉ ?

Tôi nhớ bố, nhớ mẹ, các chị, thằng em trai và nhớ chính tôi trong những ngày Tết, khi mà cả mấy chị em còn chưa đủ lớn, đủ khôn để biết Tết với bố mẹ là cả một nỗi lo.

Tôi không biết tại sao bố mẹ cứ tính toán đủ thứ khoản khi còn những hai, ba tháng nữa mới

tới Tết, còn nhà người ta thì chỉ một tuần hay vài ngày là xong. Mẹ lo để dành, hẹn vay gạo nếp, đậu xanh từ khi hè còn chưa hết; rồi hỏi, dạn dò nhà này nhà kia nhớ để cho mấy cân thịt lợn ăn

Tết.

Mẹ đi làm thuê làm mướn hết trên đồi mía rồi xuống ruộng ngô. Những ngày cuối năm mưa rả rích, gió lạnh thấu da thấu thịt, ấy thế mà mới bốn, năm

Gói bánh chưng ngày Tết. Nguồn Internet

Ảnh minh họa: Nguồn Internet.

giờ sáng mẹ đã lọ mọ đi cấy thuê còn chị em tôi tới bảy, tám giờ vẫn cuộn tròn trong chăn ấm. Hai gót chân của mẹ nẻ nứt, cứ tối lại đau nhức, chảy cả máu... Tôi đâu có biết tại sao Tết nào mấy chị em tôi cũng có áo mới để diện đi chơi, còn bố mẹ thì cũng chỉ mấy bộ đồ cũ mặc quanh năm. Tôi ngu ngơ hỏi: Sao đi đâu mẹ vẫn cứ mặc cái áo cũ mà không mặc cái áo mới chị mua cho? Rồi tôi cũng ngu ngơ tin lời mẹ nói: Tau mặc áo cũ quen rồi, đi mô mặc áo mới khó chịu lắm, không quen!

Những ngày gần Tết, cả làng nhà nào cũng tất bật chuẩn bị mua sắm, dọn dẹp, trang trí nhà cửa, gói bánh chưng. Nhà tôi cũng vậy. Mẹ đi chợ mua thêm rau củ, vàng hương, chén đĩa và hai ống giang về cho bố chẻ lạt gói bánh chưng. Bố và mấy chị em chuẩn bị ở nhà. Chị đi dọn ngõ, sân vườn cho quang, cho sạch, rồi đi xin bên nhà chú cành đào về chưng Tết. Tôi theo mấy đứa bạn lên đòi xin hai cây mía về làm gậy cho ông Công, ông Vải, xong thì cùng bố hái lá chuối, lá dong đem vào bếp hơ để gói

bánh, gói nem chả. Chiều 28 Tết, mấy bố con trải chiếu giữa nhà, mẹ bê thúng gạo nếp đã được vo trắng ngần, ngò giã hành, đậu, tiêu và thái thịt làm nhân. Bố lấy cặp kính lão và cái điều cày để một góc rồi ngồi khoanh chân, bắt đầu gói. Thi thoảng bố nghỉ tay, rít một hơi kêu sòng sọc, rồi bố hà khói bay nghi ngút cho thẳng em làm ông bụt đi ra từ những đám mây. Mỗi lần như thế, mấy bố con lại bò lăn ra cười.

Năm nào bố cũng gói bánh chưng ống, những cái bánh to như bắp chân, chắc nịch, để suốt gần cả tháng không có tủ lạnh mà không bị hư, nếu cứng quá thì chỉ cần mang luộc lại. Bố cũng gói thêm mấy cặp bánh vuông để đi Tết ông bà và để cúng trên bàn thờ. Chị em tôi ai cũng thích ăn bánh bố làm. Thấy bố gói bánh, chúng tôi cũng hí hửng xúm xít lại, đòi bố chỉ cách gói rồi mỗi đứa tự làm cho mình một cái nhỏ.

Ngoài trời mưa vẫn rả rích, gió đông thi thoảng ủa mạnh vào nhà lạnh buốt, làm cái mái tranh nhà bếp cũng rập rình, những

cọng rơm cũ đã mạt rụng xuống sân đen thui. Từ cái đài cũ của bố, cuộn băng cát-sét quay tròn, quay tròn, tiếng hát ngọt ngào của anh Quang Linh vẫn du dương cất lên. Chỉ là những sợi dây bóng đen sì sì cuộn tròn với nhau, quay quay thôi mà lại phát ra được những bài hát về Huế ngọt lịm nghe đến nao lòng? Tôi hay thắc mắc trong đầu như thế khi ngồi quán lại mấy cuộn dây bị rối bung cho bố. Có lẽ vì vậy mà giờ cứ nghe Quang Linh hát về Huế là tôi lại ngẩn ngơ với biết bao hoài niệm.

Đêm xuống, chị em tôi trèo lên giường chui trong chăn ngủ. Bố vẫn chong đèn ngò gói, mẹ chuẩn bị bếp, đốt củi để luộc bánh. Sáng sớm, khi mấy chị em dậy đã thấy nồi bánh chưng to chình ình trên bếp than hồng đang cháy rực, mùi nước bánh thơm nức phảng phất, thi thoảng tiếng than nổ bùm bụp, lép lép nghe rất vui tai. Lúc này bố cũng lên giường chợp mắt một lúc, chúng tôi phụ mẹ trông bếp luộc bánh, rồi lôi bộ bài tam cúc ra chơi, "làm tổ" luôn trong bếp, ấm hơn cả trong chăn. Tôi vẫn thích nhất mấy cái ngày trước Tết như vậy chứ không phải khi vào Tết.

Cho tới bây giờ, những cái Tết cứ lần lượt qua đi nhưng dần mờ nhạt trong tâm trí tôi. Những ngày Sài Gòn lạnh như thế này, tôi thấy nhớ, thấy thèm cái cảm giác cả nhà quây quần như ngày xưa... Ba năm xa nhà, chưa có cái Tết nào trọn vẹn, tôi chỉ háo hức nhanh tới Tết để về, để được cùng bố gói bánh rồi rủ mấy đứa bạn đi xin đào, xin mía về chưng, được ngồi hít hà mùi thơm nồi bánh chưng trong bếp... ■

Thu Tánh Nguyễn

Rộn ràng mùa xuân

*Rộn ràng ánh nắng xuân
Ấm con đường cỏ lạ
Lộc non vừa trẩy lá
Êm ả mây nhẹ trôi*

*Rộn ràng đàn én liệng
Chao nghiêng bầu trời xanh
Thoảng hương gió trong lành
Giọt sương đùa long lanh*

*Mưa xuân thêm nhựa sống
Từng hạt ngọc hòa ca
Đường như xuân nói cười
Cho lòng thêm yêu thương.*

*Rộn ràng cành mai hé
Khoe sắc thắm vàng tươi
Náo nức làn hương bưởi
Ngàn nổi nhớ triền miên.*

*Hoa đào thêm cánh mới
Tia nắng nào rung rinh
Thêm một nụ cười xinh
Nở từ nơi ánh mắt*

*Đêm giao thừa rộn rã
Cùng hái lộc đầu năm
Pháo hoa vui tung bồng
Gieo bao điều may mắn*

*Rộn ràng câu đối đỏ
Rộn ràng bánh chưng xanh
Rộn ràng tiếng lựu lo
Gọi mùa xuân qua ngõ.*

*Rộn ràng bày em thơ
Rộn ràng ngàn câu chúc
Một mùa xuân hạnh phúc
Lại về trên quê hương ■*

Hỷ Vận

Mơ xuân

*Một sớm lạnh chân cuồng loanh quanh phố
Chôn bình yên dụi mắt ngủ mơ màng
Con chim nhỏ rít vang trên cành biếc
Tổ nơi nao, về vội, kéo ngày tàn.
Xuân của tôi không ồn ào, rộn rã
Đêm giao thừa ngược mắt ngắm trời xa
Gió chẳng ngủ bận lá rơi cành lá
Nói hộ tôi dư âm tháng ngày qua.
Khắc giao mùa sao vèo trôi nhanh quá
Ai thương tình giữ lại dấu đôi giày
Cuộc sống này ai đếm được bao xuân
Người đã lỡ bỏ xuân qua xuân lại
Kẻ nặng tình giữ xuân đi xuân về.
Tôi không trách thể gian nữ hững hờ
Bởi lòng mình chưa chín trái yêu thương
Thôi gác lại những suy tư vụn vặt
Mong xuân bước mau về gieo mộng xinh
Cả bình yên và tiếng cười hạnh phúc
Khi hoa xuân đã nở rộ trong hồn ■*

*Non cao nước chảy ngàn năm
Hỏi rằng thiên cổ tri âm ai
nào?*

Sau khi Chung Tử Kỳ chết, Du Bá Nha vẫn đau khổ khôn nguôi, mỗi lần nhìn lại cây đàn vỡ đều không cầm được lệ. Bá Nha khoát tay ra hiệu cho vợ là Hàn Nga hãy đốt cây đàn cầm ấy đi.

Hàn Nga vỡ mặt đàn rạn vỡ, vuốt lại những sợi tơ đứt và buông tiếng thở dài: “Đàn còn thì tình tri âm của chàng và Tử Kỳ còn, hãy giữ nó lại làm kỷ niệm”.

Đương thời, chuyện Bá Nha và Tử Kỳ gặp nhau rồi trở thành tri âm qua khúc *Cao sơn lưu thủy* đã lan truyền khắp chốn, từ thị thành đến nông thôn, làm dậy lên một phong khí âm luật. Các văn nhân nhã sĩ đua nhau kết bạn luyện đàn, rất nhiều người đã tìm đến Bá Nha thỉnh giáo cầm thuật. Dù đã đóng cửa từ khách, nhưng không khi nào sân nhà Bá Nha vắng khách, bởi vậy Bá Nha phải lánh vào núi dựng lều tranh ẩn cư và cất một tiểu đình trên phiến đá kỳ ngộ - nơi gặp gỡ Tử Kỳ khi xưa - ngày ngày ra đó độc ẩm, đến say mới về.

Hôm ấy, nhằm ngày giỗ Tử Kỳ, Bá Nha đến tiểu đình, bày đồ cúng lên rồi giở cây đàn cầm trong túi ra vừa vỗ vừa khóc: “Tử Kỳ là Tử Kỳ oi, Hai ta tình nghĩa muôn đời chẳng

phai; Khúc tàn đàn chẳng buông dây, Dao cầm ba thước từ đây chết rồi!”. Một ngọn lửa bùng lên, Bá Nha trân trân nhìn những ánh lửa nhảy múa trên xác đàn, một làn khói xanh cuộn lên theo gió phiêu tán vào nơi rừng xa núi thẳm, khi như núi cao hùng vĩ, lúc như sông bể dạt dào. Bá Nha nghe như âm vận của khúc *Cao sơn lưu thủy* văng vẳng bên tai.

Tiếng đàn vẫn còn đây mà người xưa chẳng thấy, lệ Bá Nha lại rơi lã chã.

Khi Bá Nha sắp ném cầm phổ khúc *Cao sơn lưu thủy* vào ngọn lửa, thì Hàn Nga chạy đến giật lại, nhìn chồng thương cảm và nhẹ nhàng an ủi: “Sao chàng phải khổ như vậy? Thiên hạ bao la, lo gì không tìm được tri âm, thiếp nghe dưới chân núi kia, ven sông cạnh suối

Tri âm

Tác giả: Điền Song Linh (Đài Loan)

Người dịch: Lưu Hồng Sơn

hiện có rất nhiều cảm hội cảm hữu, sao chàng không thử xuống kết...”

“Không! Khúc *Cao sơn lưu thủy* chỉ có ta mới tấu được, và chỉ có Tử Kỳ mới hiểu nổi. Thiên hạ tuy rộng lớn, nhưng toàn những kẻ phàm phu tục tử, làm sao có thể trở thành tri âm của ta? Tri âm không tái ngộ, ta còn giữ cầm phổ lại làm chi nữa!”. Bá Nha gửa mặt thờ dài.

Hàn Nga nói: “Tử Kỳ chẳng phải là một tiểu phu đó sao? Đã là khúc nhạc hay, thì chàng nên gảy cho nhiều người cùng thưởng thức, chứ nếu chỉ ngồi yên một chỗ như vậy, thì ai có thể hiểu được âm luật của khúc *Cao sơn lưu thủy*, và ai có thể trở thành tri âm của chàng được?”

Không rõ bằng cách nào,

vẫn có người biết được nơi ẩn cư của Bá Nha. Một hôm, có ông lão nọ ôm đàn tìm đến. Chiếc đàn của ông được bọc trong túi lụa đen, không vương một hạt bụi. Ông lão đặt đàn lên án, chiếc cổ cầm được mở ra sáng lấp lánh, đầu đàn còn treo một phiến ngọc bội. Hàn Nga đến gần, đưa tay dạo qua, tiếng đàn trong vắt, như châu rơi mâm ngọc. Nàng buột miệng: “Hảo cầm!”

Ông lão nói: “Tôi rất khâm phục cầm thuật và nhân phẩm của thầy Du, vậy xin tặng thầy cây đàn này. Nhưng tôi có một thỉnh cầu, ấy là thầy có thể truyền nhạc phổ của khúc *Cao sơn lưu thủy* cho tôi được không?”

Vừa nghe đến cầm phổ, mặt Bá Nha lập tức trở nên lạnh lùng. Hàn Nga tiếp lấy cây đàn

của ông lão và nói: “Ông đã có hảo ý, xin cứ để lại đây”. Hàn Nga giấu cầm phổ vào lòng cây đàn của ông lão và đặt lên án. Còn Bá Nha thì chẳng ngờ ngần gì đến nó nữa, lại ngày ngày đến tiểu đình đọc ẩm, than ngẩn thờ dài, đến khi say mới quay về, không thiết cả ngày tháng ngoài cõi trần gian.

Bữa nọ, Hàn Nga đi hái rau dại trở về, thấy trên án sách có một phong thư của Bá Nha để lại, rằng: “Dao cầm chẳng ở nhân gian, Tử Kỳ đã mất ta đàn cho ai! Gió xuân bằng hữu bao người, Tri âm khó gặp ta thời tìm đâu. Hạ sơn một chuyến tiêu dao, Khuyên nàng ở lại đừng sầu vì ta”.

Bá Nha lặng lẽ bỏ đi khiến Hàn Nga không khỏi đau lòng, nhưng nghĩ lại tình bằng hữu của chồng và Tử Kỳ, nàng

cũng vô cùng cảm động. Thực ra, Hàn Nga cũng rất sành âm luật, thời thiếu nữ, nàng từng được cha dạy đàn. Nhưng sau khi kết duyên cùng Bá Nha, nàng chỉ lo bề nội trợ, quanh quẩn việc bếp núc mà quên mất chuyện luyện đàn. Hàn Nga nâng cây đàn đặt trên án mà ông lão tặng lúc trước xuống, chậm rãi bấm phím so dây, tiếng đàn dịu dặt mênh mang khắp núi rừng, đất đá cỏ cây rung động tựa như có hồi ứng. Hàn Nga nghĩ: “Sẽ có một ngày Bá Nha trở lại, ta sẽ khiến chàng phải ngạc nhiên”.

Một năm thắm thoát trôi qua.

Trên đường trở lại cố hương, Bá Nha bỗng nghe tiếng đàn từ sân nhà bên đường vọng đến, tiếng đàn như xuyên mây xé lụa, réo rất tựa nước chảy thác tuôn. Lắng tai định thần, Bá Nha không khỏi kinh ngạc: “Đây chẳng phải chính là điệu khúc *Cao sơn lưu thủy* đó sao!”

Bá Nha vội tiến vào sân nói với người đang gảy đàn: “Khúc nhạc thầy vừa gảy chính là *Cao sơn lưu thủy*, tiếc rằng đoạn nước từ thác cao đổ xuống thầy tấu hãy còn tản mạn quá, hơn nữa âm vận cũng còn thô lược. Chẳng hay đó là khúc phổ của ai?”

Người gảy đàn cúi mình chào Bá Nha và nói: “Tôi là kẻ quê mùa thô lậu, không biết âm luật, chẳng qua là trước đây có đến cầm hội và học mót

được mấy nốt mà thôi. Còn cầm phổ đây là do người bạn ở gần đình Trì Âm nghe được và ghi lại, cho nên không được chuẩn chính. Ở đình Trì Âm có người rất giỏi cầm thuật, ông thử đến xem sao!”

Đình Trì Âm chính là ngôi tiểu đình do Bá Nha dựng lên năm xưa, mà nay không hiểu tại sao lại có kẻ tấu khúc *Cao sơn lưu thủy* trong đó. Bá Nha ngạc nhiên vô cùng, vội vàng đi như chạy lên núi. Quả là có tiếng đàn văng vẳng truyền đến trong veo như nước đầm mùa thu, lung linh như ánh trăng mùa đông, khiến người nghe như thoát tục lên tiên. Tiếng đàn đưa đường dẫn lối cho Bá Nha, chân Bá Nha bước loạn theo tiếng đàn.

Khi Bá Nha lên đến nơi, thì mặt trời đã gác bóng, trong đình vắng lặng, chỉ còn dư âm của tiếng đàn. Chẳng lẽ là hồn ma bóng quế của Tử Kỳ hiện về gọi mình? Bá Nha nhìn rừng núi mịt mù chung quanh. Hàn Nga đã đến sau lưng Bá Nha tự lúc nào, vui mừng nói: “Chàng đã về rồi sao? Mau vào nhà, thiếp đã chuẩn bị mọi thứ để chàng tẩy trần. Chàng ra đi chuyến này có tìm được tri âm chăng?”

Bá Nha thở dài, lắc đầu cười buồn bã.

Sáng sớm hôm sau, khi Bá Nha còn chưa thức giấc, lại nghe tiếng đàn từ nơi nào vọng đến, lúc như vàng rơi ngọc vỡ, lúc ào ạt như sông lớn chảy về biển đông, lúc như tiếng rầm

rập của ngàn vạn vó ngựa, lúc thiết tha dịu dàng, lúc như tiếng nước chảy qua cầu, lúc tựa tiếng oanh líu lo trên cành liễu...

Bá Nha vội vã khoác áo chạy ra đình Trì Âm, khúc nhạc đã đến hồi kết vĩ, nhưng người đàn vẫn ngồi đó, mười ngón tay đang vuốt những nốt cuối cùng, rất mực điêu luyện và tự nhiên. Khúc đàn đã kết thúc mà dư âm vẫn vang vọng không cùng.

Bá Nha nhìn đắm đắm vào chiếc bóng mảnh dẻ trong đình, đột nhiên lệ tràn chứa chan và bật khóc nức nở. Vì chiếc bóng gầy kia chính là vợ của mình. Đã bao năm chung sống, Bá Nha chưa từng thấy vợ gảy đàn, càng không ngờ ngón đàn của Hàn Nga lại cao diệu đến vậy.

Qua một lúc, Hàn Nga mới nói: “Thiên hạ rộng lớn, không phải chỉ có chàng mới có thể tấu được khúc *Cao sơn lưu thủy*, và cũng không phải chỉ có Tử Kỳ mới có thể hiểu được nó. Cũng không phải là tri âm khó tìm, mà chính là tự ta không đi tìm đó thôi!”

Bá Nha gạt lệ cảm khái: “Cái gọi là *tri âm* nghĩa là *âm* cần phải có người *tri*, và người *tri* cần phải hiểu được *âm*, chúng cùng tồn tại trong tâm linh và tương chiếu lẫn nhau!”. Sau đó Bá Nha đem cầm phổ khúc *Cao sơn lưu thủy* truyền tặng các bạn đàn. Bởi vậy, tuyệt khúc này mới không bị thất truyền ■

Cứ đúng 11 giờ là ông dẫn ngựa về chuồng. Ảnh: AQ

Cuối năm Ngọ: NHỚ NGƯỜI NUÔI NGỰA

Ở đất Sài thành rộng lớn này, người nuôi ngựa không ít nhưng tìm ra một người gần như dành cả cuộc đời cho ngựa thì không phải chuyện dễ. Nghe nói ông Năm Gò Công (phường Bình Hưng Hòa, quận Bình Tân) đã nuôi ngựa mấy chục năm. Chúng tôi tìm đến nhà ông vào một sáng cuối năm.

Hơn nửa đời dành cho ngựa

Để vào được nhà ông Năm, chúng tôi phải băng qua nghĩa trang Bình Hưng Hòa với những con đường mòn heo hút và những bông cỏ lau vờn vờn theo chiều gió như chực ngã rạp xuống đất. Đến nơi đã hơn 9 giờ sáng, nhưng

Còn mấy ngày nữa là đến Tết Nguyên đán. Trong khi người ta đang dành sự quan tâm tới con dê - con vật tượng trưng cho năm mới thì riêng tôi tự hỏi: Tại sao mình không viết về ngựa? Hoài niệm một chút về năm cũ có gì là muộn đâu.

Lê Ngọc Anh - Nguyễn Thị Quỳnh

ông không có nhà. Hỏi anh con trai mới biết, ông Năm đi uống cà phê chưa về.

Sáng nào cũng vậy, sau khi thả đàn ngựa ra ngoài, ông cùng chiếc xe máy dạo một vòng Bà Điểm, Hóc Môn uống cà phê cùng mấy ông bạn nuôi ngựa. "Cà phê ở nhà thì không thiếu nhưng mà tui đâu có thèm uống. Đi xuống đó có nhiều chuyện về con ngựa để bàn,

với lại mấy ông hạp tánh nhau, người ta chỉ cho mình mấy mồi buồn bán." - ông cười móm mém. Đối với ông, việc gặp mấy ông bạn để trò chuyện, chia sẻ kinh nghiệm nuôi ngựa đã trở thành thói quen.

Trước khi đến thành phố này lập nghiệp, ông sống ở tỉnh Gò Công (nay là Tiền Giang) và biệt danh ông Năm Gò Công cũng từ đó mà ra. Năm 1956, ông mang

theo bốn con ngựa gồm hai ngựa đua và hai ngựa kéo xe đến thành phố này. Ông kể, lúc đó ông phải lấy tiền công từ hai con ngựa kéo xe để nuôi lại hai con ngựa đua. Một năm sau, ông đã có ngựa tham gia trường đua Phú Thọ. Năm 1962, ông muốn được nửa mẫu đất ở ấp Tân Thới Hòa, xã Phú Thọ Hòa, quận Tân Bình để làm trang trại nuôi ngựa. Ông có cả ba loại ngựa: ngựa kéo xe, ngựa đẽ và ngựa đua.

Qua mấy chục năm gầy dựng, đến năm 2011 đàn ngựa của ông có tổng cộng 30 con. Tháng 6/2011, trường đua Phú Thọ đóng cửa. Thỉnh thoảng nhớ nghề, ông chọn mấy con có sức khỏe tốt cho chúng tập luyện để giải khuây. Năm 2013, trường đua Đức Hòa (tỉnh Long An) mở, niềm vui cho ngựa tung vó với đường đua trong ông thức dậy sau một một thời gian dài ngủ yên. Ông Năm hằng hái tập dượt cho bốn con ngựa và đợi ngày thi đấu. Đi thi rất vất vả, công phu nhưng giải thưởng chẳng có bao nhiêu, ông nói: "Đua là đua vậy thôi, chứ không có phân giải nhất nhì gì hết. Mỗi con, người ta phát cho năm trăm ngàn... chùng đó còn không đủ tiền thuê xe chở ngựa lên đua nữa. Đua cho vui để hưởng ứng việc

mở lại trường đua thôi".

Có lẽ niềm đam mê nuôi ngựa đã giữ chân ông lại với nghề. Ông chưa bao giờ nghĩ tới việc bán đàn ngựa để chuyển sang loài vật nuôi khác. Nhiều lúc ông cũng định nuôi vài con bò để có thêm nguồn lợi nuôi đàn ngựa. Nhưng sợ ảnh hưởng đến bà con chung quanh, ông lại thôi: "Chú cũng muốn nuôi bò lấy lợi ngắn để nuôi đàn ngựa, nhưng sợ ô nhiễm môi trường".

Kinh nghiệm hơn cả bác sĩ thú y

Mấy chục năm nuôi ngựa, số tiền ông bán ngựa không ít. Nhưng có lẽ nó vẫn chưa nhiều bằng kinh nghiệm mà ông có được.

"Một ông bác sĩ thú y cũng không hơn tôi về chăn nuôi ngựa", ông Năm nói. Theo ông, cách chăn nuôi không khó, nhưng đòi hỏi phải có kinh nghiệm. Điều này phải tích lũy qua năm tháng chứ không phải một sớm một chiều. Hằng ngày, cứ 5 giờ rưỡi sáng là ông đem đàn ngựa ra bãi đất trống trước nhà cho chúng tắm nắng" rồi dọn vệ sinh chuồng trại. Tầm 11 giờ trưa ông dắt ngựa vào chuồng và cho ăn, uống. Mỗi ngày ông chỉ tắm vài

con, mùa mưa thì không tắm vì ngựa dễ bị cảm. Ngoài việc cho ngựa ăn cỏ, ông còn cho ăn thêm vỏ đậu xanh và xác đậu nành. Ông cho biết, hai loại thức ăn này rất giàu dinh dưỡng, giá lại rẻ và đỡ công cắt cỏ. Mỗi tháng ông mua khoảng 1,3 triệu đồng thức ăn cho ngựa.

Toàn bộ số ngựa của ông hiện nay đều có nguồn gốc từ 3 con ngựa mà Nữ hoàng Anh tặng cho nước ta từ năm 1993. Đây là giống ngựa tốt, khỏe và thích hợp làm ngựa đua. Tương tự những loài móng guốc khác, ngựa cũng có một số bệnh thường gặp, nhất là bệnh cảm. "Nếu không trị dứt điểm bệnh cảm thì rất dễ chuyển qua những bệnh khác", ông Năm cho biết. Vì vậy mà trong nhà ông lúc nào cũng có sẵn các loại thuốc cho ngựa. Khi thấy dấu hiệu bất thường là ông cho ngựa uống ngay, không cần hỏi bác sĩ thú y. Bằng kinh nghiệm của mình, ông chỉ nhìn cách ngựa đi, cách ngựa ăn uống là có thể biết được ngựa khỏe hay đã nhiễm bệnh.

Mặt trời lên cao, đã đến giờ ông dẫn ngựa vào. Những con ngựa lớn được tháo dây, hí vang mấy tiếng rồi chạy ngay vào chuồng kiếm thức ăn. Mấy chú ngựa con cũng lảng xăng chạy theo ngựa mẹ. Ông Năm theo sau, lấy thức ăn bỏ vào máng cho chúng rồi cẩn thận khóa từng cánh cửa. Một ngày "chăn ngựa" của ông Năm kết thúc lúc 3 giờ chiều. Lẳng lẳng như vậy mà đã hơn 50 năm ông gắn bó đời mình với ngựa.

Rời nhà ông Năm, chúng tôi không màng hỏi tên thật của ông. Có lẽ biệt danh ông Năm Gò Công đã trở thành thương hiệu của một lão nông dành hơn nửa đời người vui buồn cùng đàn ngựa ■

Ông Năm chăm sóc một "hậu duệ" từ 3 con ngựa do Nữ hoàng Anh tặng. Ảnh: AQ

Giống dê Boer và giống dê Boer lai dê Bách thảo. Ảnh: TN

Làm giàu từ **Đê**

Sau nhiều năm gấn bó, nhiều hộ gia đình tại huyện Bình Chánh TP.HCM đã phát triển thành công mô hình nuôi dê theo hướng thâm canh đem lại hiệu quả kinh tế cao.

Thái Nga

Dọc tuyến đường xuống xã Phạm Văn Hai, huyện Bình Chánh là nơi có nhiều hộ gia đình nuôi dê. Từ ngoài cổng đã nghe thấy tiếng dê "be he... be he..." rộn ràng khắp một vùng. Nuôi dê là một hướng đi mới, từng bước chậm nhưng đảm bảo một cuộc sống ổn định, góp phần nâng cao thu nhập cho bà con nông dân.

Giống dê mới Boer

Hầu hết các gia đình ở xã Phạm Văn Hai đều nuôi dê nhỏ lẻ, mỗi hộ vài ba con. Riêng nhà anh Hà Thanh Duy ở ấp 6 có trang trại nuôi dê được đầu tư

quy mô, bài bản với 150 con.

Hiện nay có nhiều giống dê như dê cỏ, dê lai, dê Bách thảo, dê Alpin, dê Barbari... Mỗi loại có ưu điểm riêng. So với những

vật nuôi khác như bò, heo, gà... nuôi dê đem lại hiệu quả cao hơn nhiều vì chi phí ít, chủ yếu là công sức chăm sóc.

Trang trại của anh Duy nuôi phần lớn là giống dê Boer và dê Boer lai dê Bách thảo. Anh mua con giống từ Trung tâm nghiên cứu Dê và Thỏ Sơn Tây và các trung tâm giống và kỹ thuật vật nuôi khác.

Giống dê Boer còn khá mới trên đồng cỏ Việt Nam. Theo anh Duy, Boer là giống dê thuần tính, chuyên về thịt, ăn tạp. Chúng có khả năng phát triển trong những điều kiện khí hậu khác nhau và kháng bệnh khá tốt. Dê Boer màu trắng có vành nâu đỏ hoặc đen quanh cổ với hai loại: Boer đầu đỏ và Boer đầu đen. Nó lớn nhanh, đạt khoảng từ 5-6kg/tháng.

Muốn đàn dê mau lớn, cho năng suất cao, việc chọn giống tốt là điều tiên quyết. Anh Duy cho biết, chọn dê đực giống cần biết rõ nguồn gốc, khả năng sinh trưởng, ngoại hình, tính hăng và đặc biệt là khả năng phối giống thụ thai. Nên chọn con có đầu ngắn, rộng, tai to dày, dài, cụp xuống; thân hình cân đối, cổ to,

Khách đến trang trại anh Duy hỏi mua dê giống. Ảnh: TN

ngực nở, tứ chi khỏe mạnh, cứng cáp... Còn chọn dê cái giống thì lựa con có đầu rộng, hoi dài, vẻ mặt linh hoạt mềm mại. Hồng dê phải rộng và nghiêng đảm bảo dê có bầu vú gắn chặt vào phân bụng thì nuôi con mới tốt.

Lối rẽ mới và hiệu quả

Khẩu phần ăn của dê rất đa dạng gồm các loại cỏ mọc tự nhiên, lá cây, phế phẩm nông nghiệp, thức ăn tinh, thức ăn khoáng... Anh Duy kể ngày trước đất rộng cỏ cây mọc xanh tốt rất thích hợp cho việc nuôi dê theo lối quảng canh. Dê được thả theo bầy đàn, chúng tự tìm kiếm những loại thức ăn có sẵn trong tự nhiên.

Gần đây do quy hoạch phát triển đô thị, diện tích đất nuôi dê thả đàn bị thu hẹp rất nhiều. Thấy nuôi dê theo lối quảng canh không còn hiệu quả nữa, gia đình anh Duy rẽ sang hướng đi mới, áp dụng mô hình trang trại nuôi dê theo lối thâm canh.

Nuôi dê theo hướng này có nhiều lợi ích như không mất công chăn thả, không bị lây nhiễm nguồn bệnh từ bên ngoài, rủi ro thấp, có nguồn phân hữu cơ để chăm bón cho cây trồng.

Hằng ngày gia đình anh Duy phải ra ngoại ô để cắt cỏ, hái lá cây rồi lại thêm mua phế phẩm từ các lò sản xuất đậu hũ, giá đỗ để làm thức ăn cho đàn dê. Một ngày đàn dê được cho ăn bốn lần, mỗi con cần khoảng 3kg chất thô và 1,5-2kg tinh bột.

Nhờ kiên trì học hỏi kinh nghiệm từ nhiều nơi, cuối cùng anh đã gạt hái được những thành công bước đầu.

Đón Tết vui hơn nhờ nuôi dê

Thời gian chăm sóc cho đàn dê và mở rộng trang trại đã để lại cho anh Duy nhiều kỷ niệm. Anh bảo: "Tính tình mỗi con dê như thế nào anh đều hiểu rất rõ. Thấy con nào mặt buồn buồn bỏ ăn, không

thèm chạy nhảy là biết ngay nó đang bị bệnh. Nuôi dê đòi hỏi sự kiên nhẫn, chăm chỉ. Nhìn dễ vậy, nhưng nó cũng hay gặp một số rủi ro bất ngờ. Phải thật sự yêu thích và hiểu đàn dê của mình thì mới gắn bó với nghề lâu được!"

Nhờ uy tín và sự nhiệt tình chia sẻ kinh nghiệm, trại dê của gia đình anh Duy được nhiều người biết đến. Hiện tại, trang trại của anh là nơi chủ yếu cung cấp nguồn dê giống cho bà con nông dân ở các tỉnh Bến Tre, Tiền Giang, Đồng Nai, Long An...

Chăn nuôi dê đã giúp gia đình anh Duy cải thiện cuộc sống rất nhiều. Thu nhập hàng năm từ chăn nuôi dê của gia đình anh đạt trung bình khoảng 200 triệu đồng. Anh tâm sự: "Thu nhập từ chăn nuôi cũng khá, sắp tới thằng con ôn thi đại học thì không phải lo lắng tiền bạc nữa. Nhờ con dê mà năm nay gia đình tôi đón cái Tết Ất Mùi sung túc hơn năm rồi!" ■

Gói bánh chưng là kỹ năng cần có của chiến sĩ XTN. Ảnh: Nam Anh

X Cẩm nang cho chiến sĩ Xuân tình nguyện

Cứ mỗi dịp xuân về, sinh viên ĐHQG-HCM lại hào hứng đăng ký tham gia chiến dịch Xuân tình nguyện (XTN). Đây là một trong những hoạt động lớn của sinh viên, bắt nguồn từ Trường ĐH KHXH&NV ĐHQG-HCM.

Lương Anh

XTN thường trải dài trong khoảng ba tuần trước Tết Nguyên đán với nhiều hoạt động khác nhau. Chiến sĩ tình nguyện nên có một hành trang thích hợp để phát huy hết khả năng và nhiệt huyết của mình.

Đối mặt với khó khăn

Hai năm liền là thành viên Ban chỉ huy XTN Trường ĐH KHXH&NV, chị Đặng Hằng chia sẻ: "Nhiều sinh viên có tâm lý đi XTN để tìm kiếm niềm vui, giải tỏa căng thẳng sau đợt thi học kỳ. Thế nhưng cốt lõi của hoạt động này là sự dân thân để đem

đến chút quà xuân, không khí Tết cho những gia đình và thân phận đặc biệt khó khăn. Để làm được điều đó không hề dễ chút nào".

Thời điểm diễn ra chiến dịch, hầu hết sinh viên đều rời thành phố về quê ăn Tết nên chiến sĩ tình nguyện không khỏi cảm thấy chạnh lòng. Dù vậy, bạn Liễu Điền, Trường ĐH KHXH&NV, vẫn thuyết phục gia đình để được tham gia XTN 2014. "Mới đầu ba mẹ cũng phản đối lắm vì gần Tết rồi mà không về nhà phụ giúp gia đình, nhưng em cố gắng giải thích cho ba mẹ hiểu ý nghĩa của hoạt động này nên cũng được cho phép", Liễu Điền tâm sự.

Không chỉ cần tâm lý, tinh thần thoải mái, chiến sĩ XTN còn nên chuẩn bị tốt về sức khỏe khi xuống địa bàn. Thời tiết những ngày cận Tết lạnh hơn ngày thường rất nhiều, trong khi chiến sĩ phải ngủ dưới nền nhà, dùng áo khoác làm chăn đắp. Nhiều bạn bị bệnh do không thích ứng kịp với thời tiết thay đổi, đặc biệt là những địa bàn vùng cao như Bình Phước, Đắk Nông...

Kinh phí luôn là mối lo của bất kỳ đội hình XTN nào. Để dành dụm tiền cho hoạt động tình nguyện tại địa bàn, bữa ăn của cả đội trên dưới 30 người thường phải được tổ chức sao cho đơn giản nhất có thể. Bạn Kiều Dung, Trường ĐH KHXH&NV nhớ như in chuyến đi năm ngoái: "Mỗi khi nghe tổ nấu ăn thông báo có thịt là cả đội mừng lắm, vì hầu hết các bữa ăn đều là rau củ. Nếu gặp bữa cơm có sứa, canh có mận một chút thì cũng phải tập thích nghi, tự động viên mình: Ôi nhầm nhò gi!".

Hòa đồng với tập thể

Nơi "đóng quân" của đội hình XTN thường là trạm y tế, văn phòng ấp hay nhà dân nên không gian sinh hoạt khá hạn chế. Chiến sĩ phải chấp nhận việc ngủ chung, ăn chung và thậm chí là tắm chung. "Các bạn phải tạm gác lại thói quen sinh hoạt của riêng mình để gắn kết, hòa đồng với tập thể. Chỉ cần một thành viên có tinh thần không tốt thì sẽ ảnh hưởng đến các thành viên khác", chị Hằng chia sẻ.

Lau dọn
đền tưởng niệm
liệt sĩ.
Ảnh: Nam Anh

Chiến sĩ XTN chơi đùa cùng thiếu nhi địa phương. Ảnh: Nam Anh

Nhiều năm là chiến sĩ phụ trách truyền thông, Nam Anh, Trường ĐH KHXH&NV cho rằng đầu tiên cả đội phải nhanh chóng làm quen và thích ứng với nhau, bởi hầu hết các bạn đều chưa biết nhau từ trước. Mọi người phải hợp sức để lên ý tưởng và tổ chức hoạt động. Từ việc nhỏ nhất như nấu ăn, kiểm củi, quét dọn chỗ ở... đến tổ chức trò chơi, tập văn nghệ cho các em nhỏ... cũng cần sự phối hợp ăn ý và nhịp nhàng của toàn đội.

Hết mình với nhiệm vụ

"Chiến sĩ tình nguyện phải giữ tinh thần sẵn sàng trước mọi thông báo của ban chỉ huy. Khi xuống địa bàn thì luôn hết mình với nhiệm vụ, thể hiện được khả năng của mình", chị Hằng cho biết.

Mỗi thành viên trong đội nên chuẩn bị một "đặc sản" theo sở trường của mình để tạo không khí vui nhộn, đầm ấm trong chuyến đi xa. "Nếu bạn giỏi bếp núc thì hãy nấu ăn cho đội, nếu bạn giỏi chụp hình thì hãy luôn xách theo máy ảnh, nếu bạn có năng khiếu làm quản trò thì hãy tổ chức trò chơi cho các em thiếu nhi...", Nam Anh chia sẻ.

Mặc chiếc áo vàng XTN, chiến sĩ đang mang trên vai hình ảnh của trường và thông điệp của chiến dịch. Cho nên mọi lời nói, cử chỉ của chiến sĩ tình nguyện đối với người dân phải luôn lễ phép và thân thiện. Chiến sĩ tình nguyện phải xem người dân địa phương như những người thân thuộc trong nhà. Nếu có khó khăn trong hoạt động thì không được nóng vội tự quyết định mà nên bàn bạc kỹ với người phụ trách XTN ở địa phương để tìm giải pháp tối ưu.

Có nhiều công việc khá vất vả đối với sinh viên như sửa nhà, vét mương... Lúc này nếu chiến sĩ nản lòng thì công trình tình nguyện sẽ không thể hoàn thành. "Đôi khi cả đội quên cả ăn uống để làm cho xong công việc. Nhiều bạn rất mệt mỏi vì ở nhà chưa từng đụng tay vào những việc nặng nhọc, nhưng khi thấy thành quả mỹ mãn thì mọi thứ như tan biến hết", Quỳnh tâm sự ■

Thiên đường dừa sáp

S.T

Huyện Cầu Kè, tỉnh Trà Vinh được xem là vương quốc của dừa sáp - một loại dừa đặc biệt có giá trị cao dinh dưỡng và kinh tế hơn hẳn các loại dừa thường. Người tiên phong trong phong trào phát triển cây dừa sáp ở Trà Vinh là ông Thạch Phú My.

Loại cây đặc sản

Về xã Hòa Tân, huyện Cầu Kè, quê hương cây dừa sáp nổi tiếng hỏi ông Thạch Phú My thì ai cũng biết. Ông Thạch Phú

My là người sáng lập Hợp tác xã Dừa sáp Hòa Tân, nơi chuyên thu mua và cung cấp cây dừa sáp giống cho địa phương cũng như cả nước. Theo ông Phú My, đây là hợp tác xã dừa sáp duy nhất của huyện Cầu Kè, được hình thành từ năm 2008 khi lãnh đạo tỉnh Trà Vinh nhận thấy giá trị của cây dừa sáp và muốn phát triển nó thành một thương hiệu nổi tiếng.

Về hình dáng cây và trái, dừa sáp không khác mấy so với dừa bình thường. Tuy

Dừa sáp có phần cơm mềm và dày, vị béo và thơm.
Ảnh: S.T

Ông Thạch
Phu My (phải)
bên những trái
dừa sáp giống.
Ảnh: S.T

nhiên phần cơm dừa sáp rất dày chiếm gần hết phần nước dừa bên trong. Khi bổ ra nước dừa sáp sền sệt chứ không lỏng như dừa thường, vị ngọt và béo ngậy. Còn phần cơm có thể dùng tay ấn vào thấy mềm.

Dừa sáp quý hiếm và kén đất trồng. Vì thế giá dừa sáp rất cao. Một trái dừa sáp có giá từ 120 đến 180 ngàn đồng, hơn mười lần dừa bình thường.

Từ năm 2006, huyện Cầu Kè mới bắt tay phát triển cây dừa sáp thương phẩm. Hiện tại, Hợp tác xã Hòa Tân có khoảng 22.000ha trong tổng số 25.000ha toàn tỉnh với khoảng 11.000 gốc dừa sáp. Các dự án của ông Thạch Phu My với sự hỗ trợ của chính quyền các cấp, đang phát huy hiệu quả tốt, giúp giống dừa quý hiếm này được trồng phổ biến ở một số tỉnh Đồng bằng Sông Cửu Long.

Dừa sáp rất tốt cho sức khỏe

Để ăn dừa sáp, phải dùng muỗng nạo hết phần cơm mềm, béo ngậy, trắng muốt như sáp, rất thơm, vị ngọt nhưng không gắt, từ giữa ruột cho đến phần giáp với gáo dừa. Những trái dừa sáp chất lượng có phần nước rất ít, sệt và thơm. Phần cơm sau khi nạo sẽ thêm sữa đặc, đường, đá bào hoặc để trong tủ lạnh, là có món ăn rất đặc biệt. Món ăn này cũng giống trái cây ướp lạnh như đu đủ, dưa hấu nhưng mùi vị khác hoàn toàn. Ăn dừa sáp có lợi cho sức khỏe vì hàm lượng vitamin trong dừa sáp khá cao.

Tuy nhiên việc bỏ gần 200 ngàn đồng để thưởng thức một trái dừa khiến nhiều người phải đắn đo, cân nhắc. Mối bận tâm của ông Thạch Phu My và người trồng dừa ở Trà Vinh là làm sao điều chỉnh hợp lý giá thành mỗi trái dừa sáp để mọi người có thể mua ăn một cách thoải mái, từ đó người tiêu dùng sẽ quảng bá được đặc sản của quê hương mình.

Việc xuất khẩu loại trái ngon này cũng đang được xúc tiến nhưng sản lượng hiện nay chỉ mới đáp ứng một phần cho thị trường trong nước. Dù các tỉnh khác đã trồng dừa sáp nhưng thường cho lượng trái khá thấp. Vì vậy, mở rộng diện tích canh tác và nâng cao năng suất cây dừa được coi là hướng phát triển chủ lực của Hợp tác xã Dừa sáp Hòa Tân cũng như của toàn tỉnh Trà Vinh hiện nay ■

Vườn dừa sáp giống
cung cấp khắp cả nước. Ảnh: S.T

1

2

3

4

5

WILL RUN- Đường chạy nghị lực

Duy Thương

"Ở đâu có nghị lực, ở đó có con đường", đó là thông điệp của chương trình Đường chạy Nghị lực diễn ra tại Trường ĐH Quốc Tế vào sáng 20/12/2014. Chương trình thuộc dự án VNU "WILL RUN" do Ban cán sự Đoàn ĐHQG-HCM tổ chức gây quỹ WILL FOUNDATION giúp đỡ các tấm gương học sinh, sinh viên giàu nghị lực.

Hơn 2.000 cán bộ viên chức và sinh viên ĐHQG-HCM đã tham gia Đường chạy Nghị lực này. Phát biểu tại buổi lễ, PGS.TS Huỳnh Thành Đạt - Phó Giám đốc ĐHQG HCM cho biết: "Đây là một hoạt động hết sức ý nghĩa, đầy tính nhân văn. Có thể tự hào rằng, chúng ta có trách nhiệm hỗ trợ cộng đồng, nhất là các em sinh viên có hoàn cảnh khó khăn. Chúng tôi mong muốn chương trình sẽ được tổ chức hằng năm".

Đường chạy dài 5km qua sáu trạm thuộc sáu trường trong Khu Đô thị ĐHQG-HCM. Những sinh viên đạt thành tích cao đã vinh dự nhận giải thưởng xuất sắc. Chương trình cũng đã trao giải thưởng cổ động viên tích cực cho ba trường là Trường ĐH KHTN, Trường ĐH KHXH&NV, Trường ĐH Quốc Tế.

Đây là lần tổ chức đầu tiên Đường chạy Nghị lực đã huy động được nguồn tài trợ lên đến 540 triệu đồng. Kết thúc chương trình, Ban tổ chức đã trao 35 học bổng, mỗi suất trị giá 5 triệu đồng cho sinh viên các trường trong khối ĐHQG-HCM.

Chú thích ảnh:

1. Ban tổ chức khởi động Đường chạy Nghị lực. Ảnh: DT
2. Hàng ngàn SV khối ĐHQG-HCM tham dự chương trình. Ảnh: DT
3. Tinh thần "ở đâu có nghị lực, ở đó có con đường". Ảnh: DT
4. Các bạn SV khuyết tật cùng tham gia chương trình. Ảnh: DT
5. PGS.TS Huỳnh Thành Đạt trao học bổng nghị lực cho SV. Ảnh: DT

Thịt dê không những giàu giá trị dinh dưỡng mà còn có khả năng chữa bệnh.

BẠN BIẾT GÌ VỀ THỊT DÊ?

Lê Ngọc Anh

Thịt dê giúp tăng cường sức khỏe

Thịt dê là một loại thực phẩm quen thuộc của người Việt. Trong thịt dê có chứa nhiều protein, chất béo, vitamin A, canxi,.. có lợi cho sức khỏe. Trong 100g thịt dê cung cấp 203 calo.

Thịt dê rất tốt cho phụ nữ gầy yếu, ít sữa sau khi sinh nở. Chứa nhiều chất dinh dưỡng phong phú nên thịt dê có ích trong việc chữa trị một số các bệnh làm suy giảm sinh lực của cơ thể như lao, viêm phế quản, hen suyễn... Thịt dê bổ cho khả năng sinh lý, do dê đực là con vật có khả năng giao phối nhiều lần trong ngày. Vì thế dân gian quan niệm dê là loại thức ăn tăng cường sức khỏe, đặc biệt là khả năng tình dục.

Hầu như tất cả bộ phận của dê đều có thể sử dụng để làm thuốc. Cao dê chữa bệnh đau lưng. Tiết dê pha rượu giúp bổ huyết, chữa đau đầu, choáng váng. Tinh hoàn dê (ngọc dương) có tác dụng trị thận

suy, liệt dương, hoạt tinh. Dạ dày dê chữa gầy yếu, tiêu hóa kém, buồn nôn sau bữa ăn. Gan dê có thể điều trị những trường hợp mờ mắt sau khi ốm. Các món ăn chế biến từ cật dê có tác dụng trị suy nhược, lãng tai, đổ mồ hôi...

Vú dê nướng, món khoái khẩu của nhiều người

Ở Sài Gòn muốn ăn các món liên quan đến dê, đặc biệt là vú dê nướng, mọi người thường tìm đến khu Trung Sơn, quận 7. Vú dê mềm, giòn giòn, được ướp gia vị đậm đà và được chủ quán mang ra kèm với một vỉ nướng. Bạn có thể tự nướng, khi hương thơm bốc lên và chín đều thì gấp cho vào chén. Đặc biệt chao chấm phải được pha ngon, không quá mặn cũng không quá ngọt, cho thêm chút sa tế cay vào. Đây là món khoái khẩu của nhiều người, đặc biệt vào những lúc trời mát.

Cách làm:

Vú dê thái mỏng thành miếng vừa ăn, ướp sa tế, chao, nêm một ít đường, hạt nêm, dầu ăn.

Để khoảng 30 phút cho thấm gia vị.

Sau đó nướng trên lửa than, có thể dùng đậu bắp, rau muống nướng kèm theo.

Món vú dê nướng ăn với chao.

Nguồn: wikipedia, Internet

Ảnh minh họa.
Nguồn: Internet

Thư của Ban Biên tập

Bản tin ĐHQG-HCM trân trọng cảm ơn quý vị giáo sư, nhà khoa học, thầy cô giáo, cộng tác viên và các bạn sinh viên đã tin cậy gửi tin bài cho *Bản tin* trong thời gian qua. Số 165 này tập trung cho chủ đề Mừng Xuân 2015 - Đón Tết Ất Mùi nên Ban Biên tập xin tạm gác một số tin bài. Rất mong quý vị lượng thứ.

Bản tin ĐHQG-HCM hoạt động theo Giấy phép xuất bản số 2900/CB-GPXB do Bộ Văn hóa Thông tin cấp ngày 29/9/1997.

Bản tin ĐHQG-HCM phát hành định kỳ mỗi tháng/số, là nơi thông tin những chủ trương, chính sách, chiến lược và hoạt động của ĐHQG-HCM; giới thiệu thành tựu nghiên cứu khoa học, chân dung cán bộ, nhà khoa học, giảng viên, sinh viên tiêu biểu của ĐHQG-HCM; đăng tải góc nhìn của cán bộ giảng viên, sinh viên ĐHQG-HCM về các vấn đề liên quan đến đời sống văn hóa, giáo dục, khoa học, kinh tế, xã hội trong và ngoài nước; giới thiệu những sáng tác văn học nghệ thuật của cán bộ, giảng viên, sinh viên ĐHQG-HCM.

Bản tin ĐHQG-HCM có các trang mục: Tiêu điểm - Sự kiện; Khoa học - Giáo dục, Chân dung nhà giáo, Nhìn ra thế giới, Theo dòng lịch sử, Chuyện chữ chuyện nghĩa, Đất nước mến yêu, Nhịp sống trẻ, Gương mặt sinh viên, Phóng sự, Điểm phim, Giới thiệu sách, Tản văn, Truyện ngắn/thơ...

Bản tin ĐHQG-HCM số 167 dự kiến ra ngày 24/3/2015 có chủ đề **Tuổi trẻ và Hội nhập**.

Rất mong quý thầy cô, các bạn sinh viên, cộng tác viên tham gia viết bài. Thời hạn nhận bài đến hết ngày 10/3/2015.

Tin bài gửi về *Bản tin ĐHQG-HCM* xin vui lòng sử dụng font Unicode, kiểu chữ Times New Roman, size 13.

Địa chỉ liên hệ: *Bản tin ĐHQG-HCM*, phòng 426, Nhà điều hành ĐHQG-HCM, khu phố 6, phường Linh Trung, quận Thủ Đức, TP.HCM, ĐT: 08.3.7242160 - 1351, email: bantindhqg@vnuhcm.edu.vn ■